

5423

1896

(059)

0-83

Upon the North

77

11696

2 (059) *un*
0-83

ՕՐԱՅՈՅՅ

1896

ՆԱՀԱՆՁ

ՌԻԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ԵԻ

ՀԱՅԱՅ—4387—88

ԵԻ ՏՕՄ. ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

ՌՅԽԵ—1345

116

8081

2 5 7 1 1 5

ՀԱՐԱՄԱՆԱԻ

Տ. Տ. ՄԿՐՏԶԻ

ՍՐՐԱԶՆԱԳՈՅՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

1315-1316

ՀԱՄԱՌՕՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ.

0 — 1.	Օր ամսոյն: — Լուսնի:
Հ. — Ա.	Հայոց: — Աղարիայի:
Բ. — Յ.	Խուսաց — Յունաց:
Լ. —	Լատինացոց —
Տօմ.	Ըստ Տօմարիս մերոյ:
Յայտմ.	Ըստ Յայտմաուրաց:
Մհմ. — Հր.	Մահմէտականաց: — Հրէից:
☼ — Ար.	Արեգակն. — Արեգական:
● Նմ. Լս.	Նիւտիլ Լուսնի:
☾ Աս. Զռ.	Առաջին րոտորդ Լուսնի:
● Հր. Դս.	Լրումն Լուսնի:
☾ Վէ. Զռ.	Վերջին րոտորդ Լուսնի:
Ս. Կ.	Աղաշխարհութեան:
ՄԿ. — Հմբ.	Մահկուլը: — Համբարձի.
Հրց. — Մժ.	Հարց: — Մեծացու սցէ:
Մր.	Մարտիրոսաց:
Հեգ — Օհ.	Հանգստեան: — Օրհնութիւն:
Պհր. Պհ.	Պահր: Պահրց:
Սա. — Սր.	Ստեղի: — Իւր տարօքն:
Յար. — Շր.	Յարութեան: — Շարական:
Խյ. — Յիւ.	Խաչի: — Յիւանց:
Ճշ. — Հա.	Ճաշու: — Հետեւակ:
Ն. Տ.	Ըստ նոր տօմարի:
Հ 2.	ի ծայնէն.

ԷԱՐԺԱԿԱՆ ՑՕՆՔ ԵՒ ՄԻՋՈՑՔ ՆՈՑԻՆ.

Օր ՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ	ՇԲ.
Միջոց ուտիք աւուրք	9
Բարեւ. Առաջաւ.	Յնիր. 44
Բուն Բարեկենդանի	Փետր. 4
Օր Ցեառնընդառաջի	Դշ. 14
ԶԱՏԻԿ.	Մարտ. 24
Օր Աւետման	Ապրիլ. 7
Երեւման Խաչ.	24
Համբարձումն	Մայիսի 2
Հոգեգալուստ.	12
Բարեկ. Ս. Լուսա.	Յունիս. 2
ՎԱՐԴԱՎԱԹ.	50
Միջոց շարաքի պահովք	Է.
ԱՍՏՈՒԱՄՈՄԻՆ	Օգոստ. 48
Միջոց շարաքի պահովք	Գ.
ԽԱԶՎ ԵՐԱՑ	Սեպտեմ. 15
Բարեկ. Վարազայ Խչ.	22
Միջոց ուտիք շարաքի	Է.
Գիւտ խաչ.	Հոկտ. 27
Բարեւ. Յիսնակաց.	Նոյեմբ. 17
Բարեւ. Ս. Յակոբայ.	Դեկտ. 8
Միջոց ուտիք աւուրք	16
Օր բարեկ. Մենդ. Պահոց.	Կիր.

Ի ԹՈՒԻՆ ԲԻՒՍՏՈՍԻ

1896

ԵՒ ՏՕՄ. ԹՈՒԱԿ. ՌՅԽԵ

Գիր տարւոյ	ԴԳ
Լեթնիքի տակ	ԱԲ
Վերադիր	ԻԵ
Խննդատանիքի տակ	(ԺԳ) 14
Տանուէր	Կարիճ.
Բուն ճայքը Ա.Զ. Բ.Զ. Գ.Զ. Գ.Զ.	
աջակողմեան դասունն են. սկսեալ	
ի Բուն քարեկենդանէ.	

ՏԱՐԵՄՈՒՏՔ

Ազարիայի ՄԱԿ (284)	Մարտ	24
Թուին Հայոց — 4588 —	Օգոստ.	44
„ 20մ. Հայոց ԲԵԽԶ.	„	44
„ Մճմ.	1514	Մայիս. 50
„ Հրէից.	5657	Օգոստոս 26

ԵԶՄԻԱՄԻՆ

Լայն. աշխարհ. 40 ա. 8 մ. Հիւս. :
 Երկայ. ինոնորայէ 45 ա. 15 մ. Արեւ. :
 Եւ ժամրն հաշուին ի 24, սկսեալ յետ
 մօրիցն արեւու :

Տ. Տ. ՄԿՐՏԷՉ Ա.

ՎԵՃ. ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

2. 0.

6. 1.

ՅՈՒՆՈՒՔ

Ի՞ 1 Բ2. Բ2. Դ. օր ծննդ. պ. 13 28

Հր. Ապ. ԴԿ. Սրհնեալ
տէր աստուած հարցն
մերոց:

Տարեմաւ և Կաղանդ,
Եւ Յ. Է. Ռ. Որոց տօն
անուանակոյտըքեան Տե-
ւան. և տօն Բարսի-
հայրապետին, Տօմ. Է.
Յայնմ, ԲԱՂՈՑԻ. (ԻԴ):
Աղ. Արամ (17), Նոր
տօմ. Յունդ. (15),
Հր. Թեթեթ (28),
Մնմ. րէհեպ. (28) Է.
Խշխշար:

Հ. 0. ՅՍԻՆՈՒԱՐ Ն. Լ.

ԻԵ 2 ԳԶ. ԲԿ. Դ. օր Ծննդ. 14 29
 պհ. Հրց. Ոպչ. ԴԿ. Աս-
 տուած Հարցն մերոց,
 բարեք,

Մն. 1 ս. Ժ. 16. ր. 42:
 Հողմ, անձրեւ:

ԻԶ 3 ԳԶ. ԳԶ. Ե. օր Ծննդ. 15 1
 պհ. Հրց. Ոպչ. աճ.
 Երգէին մանկունք:
 Յ եւ Ռ. Մաղաքիա
 Մարցարէին:
 Հր. Սեբաթ. (50).
 Մհմ. Շապահ,

ԻԷ 4 ԵԶ. ԳԿ. Դ. օր Ծննդ. 16 2
 պհ. Հրց. Ոպչ. ահ.
 Փառաւորեալ յաւիտ:
 Յ. եւ Ռ. Դ. աշակեր-
 տացն քրիստոսի:

ԻԸ 5 Ուր. ԳԶ. ՃՐԱԳԱԼՈՅՑ 17 3
 Ծննդեան. Օհ. բժ. Ու-
 ռախացիք սրբուհի
 Մկ. Դժ. Ծագումն հը-
 րաշալի. Յերեկոյին զկնի
 Պատարագին. Նախատօ.

Հ. 0. ԳԱՂՈՑ Ն. Լ.

նախ. ԴԿ. Խորհուրդ-
 մեծ. Նաւահատիք:
 Յ եւ Ռ. Ճրագալոյց
 Յայտնութեան:
 Լ. Անտոնի անապատա-
 կանի:

ԻԹ 6 Ճ. ԴԵ. ԳԿ. ՏՕՆ ԾԸ- 18 4
 ՆԵԳԵԱՆ ԵՒ ՄԸԿԸ-
 ՏՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՌՆՄԵ-
 ՐՈՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍ-

Հ. Օ.	ՅՈՒՆՈՒԱՐ	Ն. Լ.
	ՏՈՍԻ՝ Օհ. դկ. Խորհուրդ մեծ. ար. Հմբ. դկ. Այսօր բանն ի հօրէ. Աւար է մեզ Տ օր անմիջոց:	
	Յ եռ Ռ. Մկրտոռարիւն տեառն:	
Լ. 7	✠ Կեր. Ա. Զ. Բ. օր Ծննդ. Օհ. դկ. Այսօր բանն ի հօրէ. ար:	49 5
	Յիշատակ մեռելոց:	
	Յ. եռ Ռ. Յովնանէն ու Կարայեաիւն:	
Ա. 8	✠ Բ. Զ. Ա. Կ. Գ. օր Ծննդ. Օհ. Գկ. Էակից հօր. ար:	20 6
	Տօմ եռ Յայտմ. Արմ. Յ:	
	 ի Զրհոսն:	

Հ. Օ.	ԱՐԱՅ	Ն. Լ.
Ժ. 21	✠ Կեր. Դ. Զ. Բ. զհնի Ծննդ. Հրց. Յար. դ. Փառաւորելով զանուն քո սուրբ. Հմբ. դ. Զյարո. Թիւն աստուծո շնորհւոյն:	2 19
	Լ. Տեառն շնորհաց:	
Ժ. 22	Բ. Զ. Դ. Կ. Սրբոցն Սարգսի զօրավարին. եւ որդւոյ նորա Մարտիրոսին եւ չորեքտասան զնուորացուն. եւ Ատովմեանց զօրավարացն Օհ. Կ. Ա. մինասուրբ երրորդու. Հրց. Գկ. Զինուորու. Թիւնք. Մկ. ձ. ած. Զինաւորն քրիստոսի. Հմբ. Կ. Ա. զաշխարհ գեղ:	3 20
	Լ. Վշապ Եղիսկոպոսիւն:	
Ժ. 23	Դ. Զ. Ա. Զ. Սրբոց Սուրբի ասեանց վկայիցն. Օհ. ած. Ժողովեալքս. Հրց. Մրտ. Կ. Սուրբ աստուած արարիչ. Մկ.	4 21

Հ.	Օ.	ՅՈՒՆՈՒՍՐ	Ն.	Լ.
		Հմբ. բձ. Ստուգու- թեամբ: ձշ. ամ. վար- ծեսցին		
ԺԵ	24	ԴՁ. Սկ. պհ. Հրց. Հնգ. գձ. Օրհնեմք զքեզ:	5	22
		ՍՁ. բռ. ժ. 20 ր. 45: Հոգմուկը անծրեւաբեր:		
ԺԸ	25	ԵՁ. ԲՁ. Սրբոց Սկեանց քահանայիցն, Օհ. բձ. Օրհնեն զքեզ աստու- ած: Հրց. Մբտ. ակ. Որ բարձրեալդ ես: Մկ. Հմբ. գձ. Որք արժանա- ւորեցայք: ձշ. բձ. Ու- րախանան հրեշտակք: Ե. Լռ Ռ. Գրիգորի աս- տուածաբանի:	6	23
ԺԹ	26	Ուր. Բկ. պհ. Հրց. Հնգ. գկ. Բանդ. Աստուած: Մկ. Խշ. Բկ. Խաչն Կե- նարար:	7	24

Հ.	Օ.	ԱՐԱՑ	Ն.	Լ.
Ի 27	Շբ. ԳՁ. Սրբոյն ԻՍԱ- ՀԱԿԱՅ Պարթեւի հայ- րապետին մերոյ: Օհ. Դկ. Արմատ ճշմարիտ: Հրց. ակ. Որ զԼոյս աստուա- ծային. (Թռւանցն): Մկ. Դկ. Որ յարմատոց: ձշ. գկ. Հովիւ քաջ: Հմբ. ամ. Սուրբ ես տէր:		8	25
		Ե. Լռ Ռ. Փոխադրոշքիւն Եղիարաց Յովնանեռն Ոս- կեբերաւի:		
ԻԱ 28	Ճ Կիր. Գկ. Գ. զկնի Ծննդ. Հրց. Թար. Դկ. Որ յահեղակերպ: Մեծ. Դկ. Աստուածածին մայր Լուսոյ: Հմբ. գկ. Տեւիւ փայլակնաձեւ եւ Յան- ճոււրառաց: Հարսանիք:		9	26
ԻԲ 29	ԲՁ. ԴՁ. Սրբոցն Մար- կոսի եպիսկոպոսին, Պի- մնի քահանային, Կիւր- ղի եւ Բենիամինի սար- կաւազացն, եւ սրբոց վկայիցն. Աբղւմեսհի Որ-		10	27

Հ. 0.

ՅՈՒՆՈՒԱՐ

Ն. Լ.

մղղանայ եւ Սայենի: 05.
 7. Ը. Այսօր յիշատակ
 սրբոց: Հրց. Մրտ. 7. Ը.
 Անոխակալ: Մկ. 7. Ը.
 Զքեզ կարդային: Հ. 2.
 7. Ը. ձգնուլթիւնք սըր-
 բոց: Հ. Բ. 7. Ը. Այսօր
 ճգնուլթեամբ սրբոց:
 Յերեկ. Նախատօնակ. 7. Ը.
 Որ յառաջագոյն. սր:

8. Ե. Բ. Դարձ նշխա-
 րաց իգնատիոսի հայ-
 րապետին:

Ի 30 Գ. Գ. Կ. Սրբոց ՂԵՒՈՆ. 11 28

ԳԵՍՆՅ քահանայիցն:
 05. 7. Ը. Որ յառաջա-
 գոյն: Հրց. 7. Կ. Որ ան-
 դադար: Մ. Ե. Նահա-
 պետացն արքայամու.
 Մկ. 9. Կ. Անճառելի:
 Հ. 2. 7. Ը. Պայծառացան:
 Հ. Բ. 7. Ը. Երգեմբ ճեղ:

8. Ե. Բ. Հայրապետացն
 Քարադի, Գրիգորի, Ե. Ը.
 Յովհաննէս Ոսկեբերանին:

Հ. 0.

ՄԵՀԵԿԱՆ

Ն. Լ.

Թիւնք: Մկ. 7. Ը. Որ ընտ-
 րեցեր ի սկզբանէ: Հ. Բ.
 7. Ը. Որ զօրէնս սրբու-
 թեան պահոց:

8. Ե. Բ. Դարաւմարտի
 քահանային:

Ե 11 ✱ Կիր. Դ. 2. Բ. քա. 23 10

ռամնորդական պահոց:
 05. 7. Ը. Որ զօրէնս սըր-
 բուլթեան. սր: Հ. Բ. 7. Ը.
 Որ գերագոյն:

8. Ե. Բ. Վրասաց եպիս-
 կոպոսին:

2 12 Բ. Գ. Կ. Ը. օր մ. պհ. 24 11

Հրց. Ա. Կ. Կ. Ը. Զմնու
 քո Բրիստոս:

Լ. Մատարեայ առաքելոյն:

Ե 13 Գ. 2. Ա. 2. Թ. օր մ. պհ. 25 12

Հրց. Ա. Կ. Կ. Ը. Որ խո-
 նարհեցար: Յերեկ. Լ. Կ.
 գուարթ: Հ. Բ. Ը. Ը. (Յառ-
 եան) Մարմնացեալը:

Հ. 0.	ՓԵՏՐՈՒԱՐ	Ե. Լ.
ԺԳ 19	ԲԶ. ԴԶ. ԺԵ. օր մ. պհ: Հրց. Ապշ. բժ. Օրհնեալ տէր Աստուած:	2 18
ԺԴ 20	ԴԶ. ԴԿ. ԺԶ. օր մ. պհ: Հրց. Ապշ. բժ. Ուղիղ են ճանապարհք քո:	3 19
ԺԵ 21	ԴԶ. ԱԶ. ԺԵ. օր մ. պհ: Հրց. Ապշ. բկ. Որ հար- ցըն մերոց: Թ. Եւ Ռ. Տիմոթեոսի եւ Եռասարեոսի ճգնաչորա- ցըն: Մհմ. Ճեմրէի Սաղիս ֆիշլ- բիշրայ: Օր իջաւելոյց ցերմոչքեան արեւոյ ի հող:	4 20
ԺԶ 22	ԵԶ. ԱԿ. ԺԶ. օր մ. պհ: Հրց. Ապշ. բկ. Ման- կունքն գերեալք:	5 21
ԺԷ 23	Ուր. ԲԶ. ԺԺ. օր մ. պհ: Հրց. Ապշ. ստ. բկ. Աս- տուած հզօր: Ս. Վ. քն. Ժ. 8 ր. 59: Մերթ անծրել մերթ ծիւն:	6 22

Հ. 0.	ՄԵՀԵԿԱՆ	Ե. Լ.
ԺԸ 24	ՇԲ. ԲԿ. Ի. օր մ. պհ: Սրբոյն Յովհաննու Երու- սաղէմայ հայրապետին, եւ սրբոց հայրապետա- ցըն մերոց, Յովհաննու Օձնեցւոյն, Յովհաննու Որոտնեցւոյն, եւ Գրի- գորի Տաթեւացւոյն: Օհ. բկ. Շնորհեա մեզ քը, ըխտոս Հրց. Մբ. գժ. Որ զանչալի: Մկ. գժ. Մանկունք նոր սիօնի: Ճշ. գժ. Զառաջնորդա- ւոր. գժ. Որ արարեր: Թ. Եւ Ռ. Գիւտ գլխոյ Յովհաննէշ կարապետին:	7 23
ԺԹ 25	ՔԿեր. ԳԶ. Դ. քա- ռամորդական պահոց, Տնտեսին: Օհ. գժ. Որ ա- րարեր. ար. Հմբ. գժ. Որ տիրական: Մհմ. Էվդէի պերտիշ աճիշգ: Սկիզբն ցրտոյն պաշա- շաւց, որ տեւե եօթն	8 24

Հ	Օ.	ՓԵՏՐՈՒԱՐ	Ն.	Լ
		ա/շ հ: ութ գիշեր: Հիշախն Ֆոշրոշնաւր:		
Ի	26	Բշ Գկ. իբ. օր մ. պհ. Հրց. Ապշ. գձ. Փառա- ւորեալ:	9	25
ԻԱ	27	Գշ. Դշ. իգ. օր մ. պհ. Հրց. Ապշ. գձ. Փառա- ւորեալ է:	10	26
ԻԲ	28	Գշ. Դկ. իգ. օր մ. պհ. Հրց. Ապշ. գձ. Հարցն մերոց Աստուած: ՄԻՋԻՆԳ:	11	27
ԻԳ	29	Եշ. Աշ. իե. օր մ. պհ. Հրց. Ապշ. գձ. Օրհնեալ ես տէր:	12	28

Հ.	Օ.	Ն.	Լ.
			
		ՄԱՐԾ	
ԻԳ	1	Ուր. Ակ. իգ. օր մ. պհ. Հրց. Ապշ. գկ. Աստուած բարձրեալ:	13 29
		● Ծն. Լս. Ժ. 19 ր. 55: Հողմխառ ձիւն, անձրեւ:	
ԻԵ	2	Շբ. Բշ. իէ. օր մ. պհ. Սրբոց մանկանցն քա- ռասնից, որք ի Սերաս- տեայ կատարեցան: Օհ. գկ. Այսօր ընդ անմարմ- նոցն. սր: ՄԷՃ. Ծա- գումն: Մկ. դկ. ստ. Լուսապստեպն: ձշ. դձ. Այսօր մեծապէս պան-	14 1

Հ.	Օ.	ՄՍՐՏ	Ն.	Լ.
		Ծացեալ: Հմբ. բկ. Որ պատուեիրան:		
		Հր. Նիսան. (50): որ է առաջին ամիս ըստ աս- տուածաշրջել Ս. գրոց: Մհմ. Շեղվալ: եւ պաշ- րամ 5 օր:		
ԻԶ	3	✠ Կեր. բկ. Ե. Բա- ռամորդական պէ: Դա- տուորի: Օհ. բկ. Որ պատուիրան. ար. Հմբ. բկ. Դատաւոր:	15	2
		Մհմ. Ախրը պերտիշ աճիւզ:		
		Վերջ ցրտոյն պաշտաւեց:		
ԻԵ	4	ԲԶ. ԳԶ. ԻԹ. օր մ. պէ: Հրց. Ապշ. Դձ. Հարցն մերոց Աստուած:	16	3
ԻԸ	5	ԳԶ. ԳԿ. Ը. օր մ. պէ: Հրց. Ապշ. Դձ. Հարցն մերոց Աստուած. որ է նեղութեան:	17	4

Հ.	Օ.	ՄԵՀԵԿԱՆ	Ն.	Լ.
ԻԹ	6	ԴԶ. ԴԶ. Լա. օր մ. պէ: Հրց. Ապշ. Դձ. Որ յա- մենայնի:	18	5
Լ	7	ԵԶ. ԴԿ. ԼԲ. օր մ. պէ: Հրց. Ապշ. Դձ. ՃՃմար- տապէս:	19	6
		Թ. եւ Ռ. գիշտ նշխարաց Յովնանեռէ Կարապետին:		
		Լ. Յովսէփայ աստուածա:		
		Մհմ. Ախրը խամայն:		
		Վերջ յիսուսն աշոշրց՝ Բ. մասին ձմերսն:		
Ա	8	ՈԼ. ՍԶ. ԼԷ. օր մ. պէ: Հրց. Ապշ. Դձ. Տէր Աս- տուած: Յերեկ. Նախա- ածակ, ԳԿ. Այսօր զու- արճացեալ:	20	7
		Տօմ եւ Յայամ, Արեգ:		
		☼ Ի Խոյն:		
Բ	9	✠ ՇԲ. ԱԿ. ԼԷ. օր մ. պէ: Սրբոյն Գրեգորի Լուսաւորցին մերոյ չար- չարանացն եւ մտին ի վերապն: Օհ. ԳԿ. Այ-	21	8

3969

Հ. 0.

ՄԱՐՏ

Ն. Լ.

սօր զուարճայեալ, Թագ
Այսօր դարձ: Հրց. Դկ.
Որ ի հօրէ: Մեծ. Նա-
հապետացն աբրահա-
մու, Մկ. Գձ. Այսօր
տօնէ եկեղեցի. ձշ. Գկ.
Լերինք ամենայն: Հճ.
Բձ. Որ զխորհուրդ:

Գարնանամուտ է հասա-
րակած: Եիւ և գիշեր հաւա-
տար: Յերեկն ըսկսանի հը-
կարիւ և գիշերն կարճանալ:
Մհմ. Իրիտալի րեպիի:
Պարսկաց Նեվրոզ Սոշ-
բանի-Նոր օր արքայական
եւ եկեղեցա պաշտամբ: Ա-
մանոր:

Առ. քո. Ժ. 5 ր. 4:

Անհաստատ:

Գ 10 ✠ Կիր. ԲՁ. Զ. Բա- 22 9
ռամնորդական պէ: Գա-
լըստեան: Օհ. Բձ. Որ
զխորհուրդ. սր. Հճ.
Բձ. Ըստ աւետեաց:

Դ 11 ԲՁ. Բկ. Լգ. օր մ. պէ: 23 10

Հ. 0.

ԱՐԵՎ

Ն. Լ.

Հրց. Ապշ. Դկ. Աստուած
հարցն մերոց:

Ե 12 ԳՁ. ԳՁ. ԼԵ. օր մ. պէ: 24 11
Հրց. Ապշ. Դկ. Հարցն
մերոց:

Զ 13 ԳՁ. Գկ. ԼԶ. օր մ. պէ: 25 12
Հրց. Ապշ. Դկ. Օրհնեալ
տէր Աստուած:
Լ. Աշտուածն:

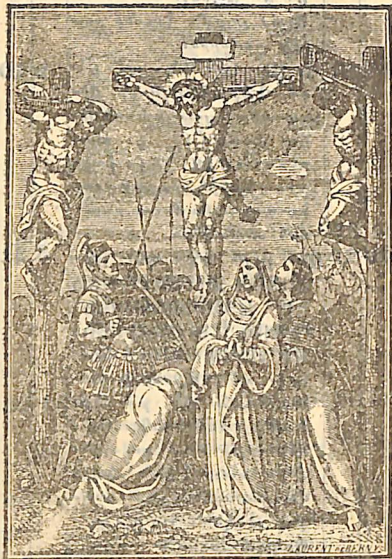
Է 14 ԵՁ. ԳՁ. ԼԺ. օր մ. պէ: 26 13
Հրց. Ապշ. Դկ. Օրհնեալ
ես տէր:

Ը 15 Ուր. Գկ. Խ. օր մ. պէ: 27 14
Հրց. Ապշ. սո. Դկ. Օրհ-
նեալ տէր Աստուած:

Թ 16 ՇԲ. ԱՁ. Խա. օր մ. պէ: 28 15
Յեշատակ յարուածեան
Ղաղարու (սկիզբն հան-
գըստեան շարականոց):
Օհ. աձ. Այսօր գոլով.
սր: Մկ. սո. Դկ. Յիսուս
միածին. ձշ. Դձ. Որ ի
յերկնից իջեր: Յերեկ.
Լոյս զուարթ: Հճ. աձ.

Հ. 0.	ՄԱՐՏ	Ն. Լ.
	Որ վերորհնիս. (ասել Յառեանն և բանալ զսե- ղանն): Ազ. Առեղեաց (1): Հր. Պասեք, որ է խա- մոսրաւոց պայրամը, ուր: ✠ Լր. Լս. Ժ. 14 ր. 15: Յեղ տնօրն տեղ ծիւն:	
Ժ 17	✠ Կեր. Ակ. ԾԱՂԿԱ- ԶԱՐԴ. Հեռ. Շրկ. Թա- գաւոր գողով. 05. աժ. Որ վերորհնիս. ար: Յերեկոյին դռնաբացեր: Յ. եւ Ռ. Ծաղկազարդ: Լ. Ծաղկազարդ:	29 16
ԺԱ. 18	Ա. Բ2. ԲԶ. պհ. 05. բժ. Անիդն ի հօրէ. ար: Յ. եւ Ռ. Կիւրդի Երու- սաղեմաց հայրապետին.	30 17
ԺԲ 19	Ա. Գ2. ԲԿ. պհ. 05. ԲԿ. Խմաստուն կուսան- քըն. ար: Յիշատակ տա- ւըն կուսանաց:	31 18
ԺԳ 20	Ա. Դ2. ԳԶ. պհ. 05. Գժ. Որ յաթուռ փա- ռաց. ար:	1 19

Հ. 0.	ԱՐԵՎ	Ն. Լ.
	Ն. Տ. Ապրել: Աւագ լրումն Լուսնի ըստ հին աւմարին:	
ԺԴ 21	✠ Ա. ե2. ԳԿ. պհ. 05. Գժ. Վերաձգողն. ար: Յի- շատակ տնայալուսի: Եւ Յ. Ռ. Ազ. Շամա (1). Եւ տա- րեմուտ ՄԶԱ (284) փոքր բռնական ին Ջոշղայցեաց եւ Քարեմաւմուտ ըստ հին տոմարին:	2 20
ԺԵ 22	Ա. Ուր. ԴԶ. պհ. Յի- ՇԱՍԱԿ ԶԱՐԶԱՐԱՆԱՅ ԵՒ ԽԱԶԵԼՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒ- ՍԻ ԲՐԻՍՏՈՍԻ. Հեռ. Շրկ. Դժ. Այսօր ի կա- տարուսն: 05. Բժ. Ար- ծաթ սիրութեամբ. ար: Յերեկոյին Լոյս զուարթ: ՀԴ. ար. ԴԿ. Լկայք հաւատացեալք: (Թա- փօր Թաղման: Շրկ. Գժ. Պարգեւատուն. ար: Նախատօնակ աւանդով:	3 21

Խաչելուծին Քրիստոսի

Հ	Օ.	ԱՐԵՎ	Դ.	Լ.
ԺԶ	23	ԱԼ. ՇԲ. ԴԿ. ՃՐԱԳԱ. ԼՈՅՑ: Օհ. ԲՃ. Պարզե- Լատուն. ար: Յերեկ. ըդ- կնի արձակման պատարա- գին. Նախատեսակ, աճ. Այսօր յարեալ. ար. Նաւակատիք:	4	22
ԺԵ	24	ՍԿ. ԿԻՐ. ԱԶ. ՉԱ- ՏԻԿ: Օհ. աճ. Այսօր յարեալ. ար: Ուտիքէ մեզ անմիջոց ցՀամբար- ձումն: Ես Յ. եւ Ռ. որոց ոչ- տիրք ցնոր կիշրակի: Լ. Զատիկ:	5	23
ԺԸ	25	Ի ԱԲ. ԲԶ. ԱԿ. Բ. ՕՐ Զատիկի: Օհ. Յար. ահ. Առաքեցար ի Հօրէ. Հրց. Հնգ. աճ. Օրհնեալ ես դու. որ: Հմբ. ահ. Ա. առաքեցար ի Հօրէ: Այս շաբաթուս օրհնու- թիւնքն յարութեան տէր երկնիցքն են, ըստ աւուրց	6	24

Հ. Օ.

Ն. Լ.

ԱՊՐԷԼ

ԻԵ 1 ԲԲ. ԳԶ. ԱԶ. Թ. օր 13 1

Յինանց, Օհ. աձ. եր-
գեսցուք, Հրց. ալ. Որ
եկիր ի փրկութիւն, Հմբ.
աձ. փառք յարութեան:
Հր. Եսա, (29):

Մհմ. Ձիւլգատե:

● Մն. Լս. Ժ. 8 ր. 37:

Փոփոխական:

ԻԶ 2 ԲԳ. ԳԶ. ԱԿ. Ժ. օր 14 2

Յնն, Օհ. ալ. Երգեսցէք
տեառն, Հրց. ալ. Որ
վասն մերոյ, Հմբ. ալ.

Հ. Օ.

ԱՐԵԳ

Ն. Լ.

Յարուցեալ տէրն ի գե-
րեզմանէն:

ԻԵ 3 ԲԳ. ԳԶ. Ժա. օր 15 3

Յնն, Օհ. Բձ. Օրհնե-
ցուք զտէր, Հրց. ալ.
Անսկիզբն բանդ, Հմբ.
Բձ. Եկին ի գերեզման:

ԻԸ 4 ԲԵ. ԵԶ. ԲԿ. Ժբ. օր 16 4

Յնն, Օհ. Բկ. Փարա-
ւօն, Հրց. ալ. Որ յա-
թոռ փառաց, Հմբ. Բկ.
Քրիստոս յալեալ:

ԻԹ 5 ԲԶ. ՈԼ. ԳԶ. Ժգ. օր 17 5

Յնն, Օհ. Գձ. Օգնական
ընդունելի, Հրց. ալ. Ա-
նեղանելիդ Աստուած,
Հմբ. Գձ. Այսօր յարու-
թիւն քրիստոսի:

Լ 6 ԲԷ. ՇԲ. ԳԿ. Ժդ. օր 18 6

Յնն, Օհ. Գկ. Երգեսցէք
տեառն, Հրց. Բձ. Որ
ի յերկնից լջեր, Հմբ.
Դձ. Թագաւոր գոյով:
Յերեկ. Նախատօնակ, ալ.

Հ.	Օ.	ԱՊՐԻԼ	Ն.	Լ.
		Խորհուրդն անճառ.		
Ա	7	✠ ԳԿ. ԴԶ. Աշխարհա- մատրան Կիւրակէ (Կա- նաչ Կիւրակէ): ԱԻԵՏՈՒ- ՄԸՆ Ո. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾ- ՆԻ. Օ. Կ. Խորհուրդն անճառ. ար. ձ. ԳԿ. Աստուածածին խորան. Հմբ. բձ. Աստուածա- ծին սուրբ կոյս. Տօմ. եւ Յայսմ. ԱՀԵԿԱՆ.	19	7
		Առ. քռ. ժ. 17. ր. 48. Յրտազին հողմունք:		
Բ	8	ԳԲ. ԲԶ. ԴԿ. ԺԳ. օր Յին. Օ. ԳԿ. Յաղթա- կան. Հրց. բձ. Անապա- կան. Հմբ. ԳԿ. ԷԶ հրեշ տակն.	20	8
Գ	9	ԳԳ. ԳԶ. ԱԶ. ԺԵ. օր Յին. Օ. Կ. Երգես- ցուք. Հրց. բձ. Որթա- գաւորդ ես. Հմբ. Կ. Ընդ կանայսն իւղաբեր:	21	9

Հ.	Օ.	ԱՀԵԿԱՆ	Ն.	Լ.
Դ	10	ԳԳ. ԳԶ. ԱԿ. ԺԸ. օր Յին. Օ. Կ. Երգեսց տեառն. Հրց. բձ. Այ- սօր բերեռեալ. Հմբ. Կ. Աքանջելի հրեշտակն. Հր. Ժոմ վասն մահոռան Հէդայ եւ գերոշքեան Տապաւնակին.	22	10
Ե	11	ԳԵ. ԵԶ. ԲԶ. ԺԺ. օր Յին. Օ. բձ. Որհնես- ցուք զտէր. Հրց. բձ. Որ գթացար. Հմբ. բձ. Զայն աւետաւոր. Լ. սուրբ Գեորգ.	23	11
Զ	12	ԳԶ. ՈԼ. ԲԿ. Ի. օր Յին. Օ. ԲԿ. Փարաւօն. Հրց. բձ. Որ զարդա- րեալ. Հմբ. ԲԿ. Առա- ւօտեան.	24	12
Է	13	ԳԷ. ՇԲ. ԳԶ. ԻԱ. օր Յին. Օ. ԳԶ. Օգնական. Հրց. ԲԿ. Որ յերկնային զինուորու. Հմբ. Կ. Որ վերօրհնիս.	25	13

Հ. Օ.	ԱՊՐԻԼ	Ն. Լ.
	Լ. Մարկոսի աշեսարան- չին. Էլանեն ի թափօր ա- մենայն եկեղեցի և ևոցա:	
Ը 14	✠ Գ. Կ. Կիր. Գ. Կ. (Կար- միր Կիւրակէ): Օհ. գկ. Երգեցէք. Հրց. բկ. Ա- նըսկիցքն Աստուած. Հմբ. գկ. Չաստուածա- յին զգերեզմանաւն:	26 14
	Անկաստեղ: Մհ. Ըայբր Յօրրոս- մասը: Հր. Բ. Խամոչրոսգ:	
Թ 15	ԴԲ. ԲԶ. ԴԶ. ԷԳ. օր Յին. Օհ. Դժ. Որհնեո- ցուք զտէր: Հրց. բկ. Որ զծառայի: Հմբ. Գժ. Որ ի վերդ ես:	27 15
	☩ Լր. Լս. Ժ. 2 ր. 59: Անձրեւային:	
Ժ 16	ԴԴ. ԴԶ. ԴԿ. ԷԴ. օր Յին. Օհ. ԴԿ. Յաղթա- կան, Հրց. բկ. Որ էիր	28 16

Հ. Օ.	ԱՀԵԿԱՆ	Ն. Լ.
	յառաջ. Հմբ. Գկ. Հրեշ- տակացն դասը:	
ԺԱ 17	ԴԴ. ԴԶ. ԱԶ. ԷԲ. օր Յին. Օհ. աժ. Երգեո- ցուք. Հրց. բկ. Կամա- ւորութեամբ, Հմբ. աժ. Որ անճառ էութեամբ:	29 17
ԺԲ 18	ԴԵ. ԵԶ. ԱԿ. ԷԳ. օր Յին. Օհ. աԿ. Երգեցէք տեառն. Հրց. Գժ. Փա- ռաւորեմբ, Հմբ. աԿ. Հրաշալի զյարութիւն. Հր. Լաղչառմեր:	30 18
ԺԳ 19	ԴԶ. ՈԼԲ. ԲԶ. ԷԵ. օր Յին. Օհ. բժ. Որհնեո- ցուք. Հրց. Գժ. Փառա- ւորեալ որդի: Հմբ. բժ. Այսօր զուարճացան. Աբանչելի կանայքն եւ կանխելով: Ն. Տ. Մայիս:	1 19
	Լ. տօն առաքելոցն փի- լիպոսի եւ Յակովբայ:	
ԺԴ 20	ԴԵ. ՇԸ. ԲԿ. ԷԸ. օր	2 20

Հ.	Օ.	ԱՊՐԻԼ	Ն.	Լ.
		Յին, օհ. Բի. Փարաւօն. Հրց. դժ. Որ յաւիտենից ես, Հիւ. դժ. Թաղա- ւոր գողով: Ազ. Աղամ, (1):		
ԺԵ	21	Խ ԵԿ. Կեր. ԳԶ. Տօն երեւման սրբոյ խաչին. Օհ. գժ. Օգնական, Հրց. դժ. Այսօր ընդ ամպս. Մհժ, դժ. Մայր լուսոյ. Հիւ. գժ. Փառաւորեալէ. Է Ի ձայն ահեղ. Լ. Գիշտ խաչ:	3	24
ԺԶ	22	ԵԲ. ԲԶ. ԳԿ. Լ. օր Յին, Օհ. գկ. Երգեցէք, Հրց. գժ. Կամաւորութեամբ, Հիւ. գկ. Չքո յարու- թիւնդ և Աւեալ և մեր, Աջ. քռ. ժ. 42. ր. 10: Բարեխառն:	4	22
ԺԷ	23	ԵԳ. ԳԶ. ԴԶ. Լ. օր Յին, Օհ. դժ. Որհնես- ցուք զտէր, Հրց. գժ. Արարիչդ, Հիւ. դժ.	5	23

Հ.	Օ.	ԱՀԵՎԱՆ	Ն.	Լ.
		Չյարութիւն աստուած- որդւոյն, Փառաւորեալ. Է Զանճառելի. Թ. Է Բ. Ս. Գեորգ. Մհժ. խորհրդ:		
ԺԸ	24	ԵԴ. ԴԶ. ԴԿ. Լ. օր Յին, Օհ. դկ. Յաղթա- կան, Հրց. գկ. Սնճա- ռելի, Հիւ. դկ. Փառք յարութեան, Յարու- ցեալ է տէրն, Փառք քրիստոսի Է Իւղա- բեր:	6	24
ԺԹ	25	ԵԵ. ԵԶ. ԱԶ. ԼԳ. օր Յին, Օհ. աժ. Երգես ցուք, Հրց. գկ. Նախա- յաւիտեան, Հիւ. աժ. Սակրի տեսիլ Է Փայ- լակնաճեւ: Թ. Է Բ. Մարկոսի աշե- տարանչին:	7	25
Ի	26	ԵԶ. ՈԼ. ՍԿ. ԼԴ. օր Յին, Օհ. ակ. Երգեցէք տեառն, Հրց. գկ. Սի-	8	26

Հ. 0.

ԱՊՐԻԼ

Ն. Լ.

սօր զհնաւ, Հմբ. ալ.
Երդեացուք քեզ և կան-
խեցին.

ԻԱ 27 Ե՛. ՇԲ. ԲԶ. ԼԵ. օր 9 27

Յին, օհ. բժ. Օրհնեա-
ցուք զտէր, Հրց. դժ.
Որ եկիր, Հմբ. աժ. Որ
վերօրհնիս:

Յ. էշ Ռ. Շմառօնի ագ-
գականին Գրիստոսի:

ԻԲ 28 ✠ ԶԿ. ԿԻՐ. ԲԿ. օհ. բկ. 10 28

Փարաւօն, Հրց. դժ. Որ
բարեբանեալք, Հմբ. բկ.
կանխեցին, Զյարու-
թիւն եւ զՏիեզերական:

ԻԳ 29 ԶԲ. ԲԶ. ԳԶ. ԼԵ. օր 11 29

Յին, օհ. գժ. Օգնական,
Հրց. դժ. Որ ի քառա-
կերպեան, Հմբ. գժ. Հը
րաշալի եւ Տուք զփա-
ռըս:

● ՄՆ. Լս. ժ. 24. ր. 24:

Փոթորիկը:

Հ. 0.

ԱՀԵԿԱՆ

Ն. Լ.

ԻԴ 30 ԶԳ. ԳԶ. ԳԿ. ԼԵ. օր 12 1

Յին, օհ. Գկ. Երդեցէք:
Հրց. դժ. Յորժամ ի խա-
ջին, Հմբ. Գկ. Տեսիլ փայ-
լակնաձեւ եւ Յանձառ
փառաց:

Յ. էշ Ռ. Յակովբայ ա-
ռաքելոյն եղբօրն Յով
նաննո, աւետարանչին:

Հր. Միվան. (50):

Մհմ. Զիլիճ ձե:

Հ. 0.

Ն. Լ.

ՄԱՅՐԱՍ

ԻԵ 1 ԶԴ. ԴԶ. ԴԶ. ԼԹ օր 13 2
 Յին. 0հ. դժ. Օրհնեսս-
 ցուք. Հրց. գժ. Միա-
 ծին որդի. Հժբ. դժ. Ա-
 հագին.
 Թ. եռ Ռ. Երեմեայ մար-
 ցարեին:

ԻԶ 2 ԺԶ. եԶ. ԴԿ. Խ. օր 14 3
 Յին. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄՆ
 ԲՐԻՍՏՈՍԻ, ՀԵՍ. ՇԵԿ.
 ԴԿ. ՄԵԾԱՀՐԱԶ, 0հ. դժ
 Համբարձաւ. ար. Հրց.
 ԴԿ. Օրհնեսցի պսակ.
 Մեծ. ԴԿ. Աստուածա-

Հ. 0.

ԱՀԵԿԱՆ

Ն. Լ.

Ծին մայր լուսոյ. Հժբ.
 դժ. Որք տնկակից. եւ
 Համբարձաւ տէրն մեր
 յերկինս. Վիճակ.

Թ. եռ Ռ. Համբարձումն.

Եռ գիտն էլիսարաց Աթա-
 նասի հայրապետին.

Լ. Համբարձումն.

ԻԵ 3 ԶԶ. Ուր. ԱԶ. Խա. օր 15 4
 Յին. պհ. 0հ. աճ. Եր-
 գեսցուք. Հրց. դժ. Ծա-
 գումն միածնի. Հժբ. դժ.
 Որք տնկակից եւ Համ-
 բարձաւ տէրն մեր քը-
 րիստոս.

ԻԸ 4 ԶԵ. ՇԵ. ԱԿ. ԽԲ. օր 16 5
 Յին. 0հ. աԿ. Երգեցէք
 տեառն. Հրց. դժ. Փա-
 ռաւորելով. Հժբ. դժ.
 Թագաւոր գողով.

ԻԹ 5 ԺԿ. ԿԻ. ԲԶ. ԵրԿ. 17 6
 Բորդ Ծաղկազարդ. ՀԵՍ.
 ՇԵԿ. դժ. Համբարձաւ

Հ. Օ.	ՄԱՅԻՍ	Ն. Լ.
	տէրն մեր, օհ. գկ. Մե- ծահրաշ, Հրց. գկ. Այ- սօր արարիչդ. սր. Հմբ. դձ. Որք տնկակից եւ Համբարձաւ տէրն մեր յերկինս: Հր. Սաղվօթ կամ Պենտե- կոստե, որ է զիշչ պայ- րամբ, առաջիւ երկուս:	
Լ. 6	Եկ. Բշ. Բկ. խղ. օր Յին օհ. գկ. Փարաւօն. Հրց. գկ. Որ զամենա- ղօր, Հմբ. դձ. Որք տըն- կակից, եւ Համբարձաւ տէրն մեր քրիստոս:	18 7
Ա. 7	ԵԳ. Գշ. ԳՁ. խե. օր Յին. օհ. գձ. Օղնական. Հրց. գկ. Այսօր ցնծան. Հմբ. դձ. Որք տնկակից եւ Համբարձաւ տէրն մեր յերկինս. Յօմ. եւ Յայսմ. ՄԱՐԵՐԻ: Ս. Բ. Ժ. 6. Բ. 52: Հողմ, անձրեւ:	19 8

Հ. Օ.	ՄԱՐԵՐԻ	Ն. Լ.
Բ. 8	ԵԴ. Դշ. Գկ. խղ. օր Յին. պհ. օհ. գկ. Եր- գեցեք, Հրց. գկ. Փա- ռաւորեալ է: Հմբ. դձ. Որք տնկակից եւ Համ- բարձաւ տէրն մեր Գը- րիստոս: Յ. եւ Ռ. Յովնանեոս առեւտարանչի:	20 9
Գ. 9	ԵԵ. Եշ. ԴՁ. խե. օր Յին. օհ. դձ. Որհնես- ցուք զտէր, Հրց. գկ. Որ յառաջ քան, Հմբ. դձ. Որք տնկակից եւ Համ- բարձաւ տէրն մեր յերկ: Յ. Երկաւորն: Երկնային Վիճակ, ի յի- շատակ Վիճակաւ քրի- ստոսեան Մատաթեայ ա- ռաքեչոյն:	21 10
Դ. 10	ԵԶ. Ուր. Դկ. խղ. օր Յին. պհ. օհ. գկ. Յաղ- թական, Հրց. գկ. Անս- կիղքն բանդ: Հմբ. դձ.	22 11

Հ. 0 ՄԱՅԻՍ Ն. Լ.

Որք տնկակից եւ Համբարձաւ տէրն մեր Քրիստոս:

Ե 11 Ե. Շք. Ա. 2. խթ. օր 23 12
 Յին. 05. աձ. Երգես-
 ցուք: Հրց. Գ. Որ յա-
 հեղակերպ: Հ. Բ. Դձ.
 Առաքելոյ աղաւնոյ,
 (Յատեանն):

Ձ 12 Խ Կիր. Ա. Ժ. օր Յին. 24 13
 ՀՈԳԵԳԱԼՈՒՍՏ, (Պեն-
 տեկոստէ Յիսնբրօրդ օր ի
 դատկէն): Հեա. Շրկ. Դձ.
 Համբարձաւ տէրն մեր
 յերկինս: 05. Դձ. Առա-
 քելոյ աղաւնոյ: Հրց.
 աձ. զՀոգւոյն զգալու-
 տըն. ար. ձ. Բձ. Ի հա-
 րաշարժ: Հ. Բ. Բ. Եր-
 րորդութիւն, (Յատեանն
 ասել):

Բարեկենդան յղիական
 պահոց:

Թ. Եւ Ռ. Հոգեգալուստ:
 Լ. Հոգեգալուստ:

Հ. 0 ՄԱՐԵՐԻ Ն. Լ.

Ե 13 Բ2. Բ2. Բ. օր Հոգ. պհ. 25 14
 05. Բձ. Նոյն եւ նման.
 ար. Հ. Բ. Բ. Այսօր
 երկնայինքն:

Ը 14 Գ2. Բ. Գ. օր Հոգ. պհ. 26 15
 05. Բ. Այսօր երկնա-
 յինքն. ար. Հ. Բ. Գձ. Արե-
 դակն արդարութեան:
 Թ. Լ. Լ. Ժ. 15. Բ. 45
 Անօրեւստան հողմ:

Թ 15 Դ2. Գ2. Դ. օր Հոգ. պհ. 27 16
 05. Գձ. Արեդակն ար-
 դարութեան. ար. Հ. Բ.
 Գ. Զանակղբնաբար:

Ժ 16 Ե2. Գ. Ե. օր Հոգ. պհ. 28 17
 05. Գ. Զանակղբնաբար.
 ար. Հ. Բ. Դձ. Անմահա-
 րար բաժակ:

ԺԱ 17 Ուր. Դ2. Գ. օր Հոգ. պհ. 29 18
 05. Դձ. Անմահարար
 բաժակ. ար. Հ. Բ. Գ.
 Ի հարաշարժ:

ԺԲ 18 Շք. Դ. Ե. օր Հոգ. 30 19

Հ.	Օ.	ՄԱՅԻՍ	Ն.	Լ.
		Օհ. Դկ. Ի հարաշարթ. ար. Հհբ. Դձ. Հոգին սուրբ էր:		
ԺԳ	19	Ի Կիր. Ա. 2. Ա. Կիրա- կէ Յարութեան: յիշա- տակ Եղիայի մարգա- րէին: Օհ. աձ. Երգես- ցուք: Հրց. աձ. Որ ե- կիր: ձ2. աձ. զթագա- ւորն փառաց Քրիս- տոս: Հհբ. աձ. Ընդ լու- սանալ: Նախատեսակ, Դկ. Անձինք նուիրեալք. ար. Հարաշարթ:	3	20
ԺԴ	20	Բ2. Ա. Կ. Սրբոց կուսա- նացն Հռիփսիմեանց, Օհ. Դկ. Անձինք նուիրեալք. Հրց. Դկ. Այսօր դան- յաղթելի. ար. Մկ. Դկ. Յիշատակ Քրիստոսի, ձ2- (Ողորմ). Դկ. Քրիստոս Աստուած: Հհբ. Դկ. Անսկիզբն բան: Յերեկ. Նախատեսակ, Դկ. Անձինք	4	21

Հ.	Օ.	ՄԱՐԵՐԻ	Ն.	Լ.
		նուիրեալք. ար. Ն. Յ. Յուսիս: Ազ. Երար. (1):		
ԺԵ	21	Գ2. Բ2. Սրբոց կուսա- նացն Գայիանեանց, Օհ. Դկ. Անձինք նուիրեալք. ար. Մկ. Դկ. Յիշատակ Քրիստոսի, ձ2. (Ողորմ). Դկ. Քրիստոս Աստու- ած: Հհբ. Դկ. Անսկիզ- բն բան: Յ. եւ Ռ. Կոստանդիա- նոս եւ Հեղինայ:	2	22
ԺԶ	22	Դ2. Բկ. պհ, Հրց. Ա. Դ2. աձ. Որ հայիս քաղց- րութեամբ: Յերեկ. Նա- խատեսակ, Դձ. Չմար- գարէ բարձրելոյն. ար. Ս. Գ2. ԲԲ. Ս. ՕՕ. Բ. Յ 4 Հողմունք:	3	23
ԺԷ	23	Ե2. Գ2. Սրբոցն Յով հաննու կարապետին եւ Աթանազիսեայ եպիս-	4	24

Հ. 0.	ՄԱՅԻՍ	Ն. Լ.
	կոպոսին, 0հ. գձ. Զմար- գարէ բարձրելոյն, չբ. գձ. Զուարճանայ պյ- սոր. ար. Մկ. չհ. դկ Մարգարէից գերագոյն, ձչ. դկ. Այսոր ցնծայ.	
ԺԸ 24	Աւր. Գկ. պհ. չբ. չհ. ակ. Գոհաբանեմք, Մկ. Խչ. Գկ. Յաղթող եւ ըղ- նոր, Յերեկ. Նախատե- նակ. բձ. Ով երջանիկ. ար.	5 25
	Ելաստեղ:	
ԺԹ 25	Ք ՇԲ. ԴԶ. Սրբոյն ԳԼ- րիԳՈՐԻ Լուսաւորչին մերոյ եւն ի վերապէն, 0հ. բձ. Ով երջանիկ տէր, Թագ. Այսոր դապը, չբ. բձ. Որ աւաքեցար, ար. Մկ. դձ. Հրաշափառ, Է Որ կոչեցար, ձչ. Գկ. Հովիւ քաջ, չհ. դձ. Ուրախ լեր սուրբ եկե- ղեցի, (Յատեանն),	6 26

Հ. 0.	ՄԱՐԵՐԻ	Ն. Լ.
Ի 26	Ք ԿԵՐ. ԴԿ. Բ. զկնի Հոգ. ՏՕՆ ԿԱԹՈՒ- ՂԻԿԷ Ս. ԷԶՄԻԱԾ- ՆԻ, 0հ. գձ, Ուրախ լեր սուրբ եկեղեցի, չբ. գձ. Այսոր պայծ. Կեժ. գձ. Անսկզբնական բա- նին, ձչ. չհ. դձ. Այ- սոր ուրախացեալ, (Կա- տարի հանդէս յամենայն եկեղեցիս Հայաստանեայց), չարսաւիք:	7 27
ԻԱ 27	ԲԶ. ԱԶ. Սրբոց Ման- կանցն Բեթղէհէմի, Ա- կակիոսի վկային, Մովկի- մայ քահանային եւ Կոտրատիոսի զինաւո- րին, 0հ. Մրտ. աձ. Ժո- ղովեալքս, չբ. գձ, Այ- սոր անմեղ, Մկ. չհ. ատ. դկ. Երանելի սուրբ մանկունք, ձչ. աձ. Պար- ծեսցին.	8 28
ԻԲ 28	ԳԶ. ԱԿ. Սրբոց Կուսա- նացն Նոննայ եւ Մա-	9 29

Հ. 0.	ՄԱՅԻՍ	Ն. Լ.
	Նեայ. 05. ԳԿ. Անձինք նուիրեալք. աբ. ՄԿ. ՀՖ. ԳԿ. Յիշատակ քրիստո- սի: ձշ. ԳԿ. Քրիստոս Աստղած:	
ԻԳ 29	ԴՂ. ԲՁ. պհ. Հրց. Ա. Կշ. աճ. Որ համադրից: ● Մե. Լս. Ժ. 10 ռ. 5: փոփոխական:	10 30
ԻԴ 30	ԵՂ. ԲԿ. Սրբոց Իշխա- նացն՝ Սահակայ եւ Յով- սեփայ եւ վկայիցն Սար- գըսի եւ Բաղոսի. 05. Մբա. ԲԿ. Շնորհեա մեղ. Հրց. Մբա. աճ. Զքեղ արդար. ՄԿ. ԲԿ. Ի փառս պարծեցցին. ձշ. ԲԿ. Հրաշափառ: ՀՖ. ԲԿ. Որ պսակիչդ ես. Լ Բառնաբաց առաքե- լոցն: Հր. Թամոզ, (29): Մհմ. Մոհեարիմ, Եշ տարեմուտ 1514 Բոթա- կանիմ:	11 1

Հ. 0.	ՄԱՐԵՐԻ	Ն. Լ.
ԻԵ 31	Ուր. ԳՁ. պհ. Հրց. ԷԼԳ. Բձ. Որ Թաղաւորդ ես. ՄԿ. Խշ. Գձ. Փայտ կե- նաց:	12 2
		
	ՅՈՒՆԻՍ	
ԻԶ 1	ՇԲ. ԳԿ. Սրբոյն Ներ- ՍԻՍԻ մեծի հայրապե- տին մերոյ եւ Խաղապ եպիսկոպոսին. 05. ԲԿ. Որ զըյս անճառ. Հրց. Գձ. Այսօր տօնէ եկե- ղեցի. ՄԿ. Գձ. Որ ընտ- րեցար: ձշ. ԳԿ. Այսօր ցնծայ: ՀՖ. աճ. Սուրբ ես տէր:	13 3

Հ. Օ.	ՅՈՒՆԻՍ	Ն. Լ.
ԻԵ 2	✠ Կիր. ԴԶ. Գ. զկնի Հոգ. Օհ. Դժ. Օրհնեա- ցուք զտէր: Հրց. աճ. Պայծառացիր: Մեծ. աճ. Որ ընտրեցար: ՀՎբ. Դժ. Փառաբանակից: Բարեկենդան Ս. Լուսա- ւորչի պահոց:	14 4
ԻԸ 3	ԲԶ. ԴԿ. պհ. Սրբոցն՝ Եպիսկոսոս Կիւրաց, ոյն Բաբելայ Հայրապետին, Եւ երկց աշուկերտաց նորին, Օհ. Մրա. ԴԿ. Ի յշատակս վկայից: Հրց. Դժ. Աքանջեալազ, րծ. ար: ՄԿ. ՀՎբ. Դժ. Նը- մանեալ Մովսիսի ձշ. Դժ. Այսօր երկնայնոցն.	15 5
ԻԹ 4	ԳԶ. ԱԶ. պհ. Սրբոցն՝ Կոստանդիանոսի Թա- դաւորին, Իւ մօրն նո- րա Հեղինեայ, Օհ. ահ. Որ զերկնուոր: Հրց. աճ. Օրհնեմք զԵրզ. ար: Մեծ. աճ. Երանելի: ՄԿ. ՀՎբ.	16 6

Հ. Օ.	ՄԱՐԳԱՑ	Ն. Լ.
	ԲԿ. Ով երանելիդ, ձշ. (Ողորմ.) Դժ. Աստուած փրկիչ մեր:	
Լ 5	ԴԶ. ԱԿ. պհ. Հրց. Ա. պշ. աճ. Որ յամենայն, Առ. քռ. Ժ. 19. ր. 16: Հոգմ, անմրել:	17 7
Ա 6	ԵԶ. ԲԶ. պհ. Սրբոցն՝ Թէոդոտոնի գաղատա- ցւոյն, Թալիլեայ բժըշ- կին, Եւ եղծն կուսա- նացն, որք յԱնկիւրեա կատարեցան, Օհ. Մրա. Դժ. Օրհնեմք զԵրզ. Հրց. Մրա. ահ. Սուրբ Աս- տուած: ՄԿ. Դժ. Փա- ռաւորեալդ փառօք, ձշ. Դժ. Ուրախանան հրեշտակք, ՀՎբ. Դժ. Զքեզ տէր օրհնեն, Յօմ եւ Յայսմ, ՄԱՐԳԱՑ.	18 8
Բ 7	Ուր. ԲԿ. պհ. Հրց. Հնգ. ԲԿ. Սրարիչդ: ՄԿ. Խշ. ԲԿ. Խաչն Կենարար:	19 9

Հ.	Օ.	ՅՈՒՆԻՍ	Ե.	Լ.
		Յերեկ, Նախատօնակ. Գկ. Լերինք ամենայն. սր:		
Գ	8	✠ ՇԲ. Գ. 2. Գիւտ ՆԵՂ- Խարաց Ս. ԳՐԻԿՈՐԻ ԼՈՒՍԱԼՈՐՅԻՆ մերոյ, Օհ. Գկ. Լերինք ամենայն, (Քաղաւածք Ս. Յակոբայն). Թագ. Այսօր դասք: Հրց. Բձ. Որ առաքեցեր: Մկ. Գձ. Հրաշափառ. հւ Որ կոչեցար: Ճշ. Գկ. Հո- վիւ քաջ: Հմբ. աձ. Սուրբ ես տէր:	20	10
Գ	9	✠ Կեր. Գ. Կ. Դ. զկնի Հող. Հրց. ակ. Որ եկիր ի փրկութիւն: Մեծ. ալ. Որ զկեանքն անմահա- րար: Հմբ. Գկ. Յարեալ տէրն: Հարսանիք: Յ. եւ Ռ. Կիւրդի աղիք- աւնդրացոյն: Ամառամուս և արեւա- գարձ Խեցգետնի: Յերեկն	21	11

Հ.	Օ.	ՄԱՐԵՐԻ	Ե.	Լ.
		սկսանի կարճանալ և Գի- շերն երկարել:		
		Մեծ. Ինքուսպը Սաջի: ակիդրն աւաստոքեան ցոռցն Նեղոսի:		
		☀ Ի Խեցգետին:		
Ե	10	Բ. 2. Դ. 2. Սրբոց վկայեցն Անտոնինոսի. Թէոփի- լոսի, Անիքտոսի եւ Փո- տինոսի: Օ. Մրա. Գձ. Այսօր յիշատակ, Հրց. Մրա. Բձ. Անոխակայ: Մկ. Գձ. Ջքեղ կարդա- յին: Ճշ. Գձ. Ճգնութիւնք սրբոց, Հմբ. Գձ. Յիշա- տակէ պսօր:	22	12
2	11	Գ. 2. Դ. Կ. Սրբոցն Դա- նիէլի մարգարէին, եւ երկոց մանկանցն՝ Սեդ- րաքայ, Միսաքայ եւ Աքեղնադովի: Օհ. ալ. Որ զաստուածային, Հրց. ակ. Որ բարձրեալը ես: (Ողորմ. և տէր երկնից	23	13

Հ. 0.

ՅՈՒՆԻՍ

Ն. Լ.

զմարգարէիցն ասա ամ),
 Մկ. Հմբ. դձ Որ զյա-
 ռաջադայն: ձ2. ամ. ճա-
 ռադայթ:
 Թ եւ Ռ, Բարդուղիմէոսի
 առաքելոյն:

Ե 12 Դ2. Ա2. պհ. Հրց. Ապ2. 24 14

ամ. Երգէին մանկունք.
 Յերեկ. Նախատեսակ, ակ.
 Որք զարդարեցին. ար.
 Լ ծնունդ Յովն. Մկրտ-
 չիկ:

Ը 13 Խ Ե2. Ակ. Սրբոց Թարգ- 25 15

մանջացն մերոց՝ Սահա-
 կայ եւ Մեսրոպայ. 0հ.
 ակ. Որք զարդարեցին.
 ար. Մկ. Հմբ. գձ. Նմա-
 նեալ մովսիսի. ձ2. (Ո-
 ղոր). դձ. Որ զշնորհս.

ⲙⲉⲗⲓ Լր. Լս. Ժ. Կ. Բ. 27:

Սրբկալից օղ:

Թ 14 Ուր. Բ2. պհ. Հրց. Հնգ. 26 16

գձ. Օրհնեմք. Մկ. Խաշ.
 բձ. Ապաւինեցաք ի խաջ
 քո:

Հ. 0.

ՄԱՐԵՐԻ

Ն. Լ.

Ժ 15 Եբ. Բկ. Սրբոցն՝ Տրդա- 27 17

տայ Թադաւորին մերոյ,
 եւ Աշխէն տիկնոջն եւ
 Խորովիդէստոյն. 0հ. ակ.
 Որ զերկնաւոր. ար. Մկ.
 դձ. Որ գերադայն. ձ2.
 բձ. Աստուած փրկիչ
 մեր, Հմբ. ամ. Սուրբ
 ես տէր, Նախատեսակ,
 ակ. Որ նախամաց. ար:

ԺԱ 16 Խ Կեր. Գ2. Ե զկնի 28 18

Հող. Գիւտ Տիոդ Սուրբ
 Աստուածածնի: 0հ. Գկ.
 Երգեցէք որդիք. ար.
 Հմբ. դձ. Նոր սիօն,
 Հարսանիք:
 Հր. Ծով վասն առման
 Երուսաղեմի:

ԺԲ 17 Բ2. Գկ. Սրբոցն՝ Կա- 29 19

լիստրատոսի եւ քառա-
 սուն եւ ինն վկայե-
 ցն. եւ Ղուկիանոսի
 քահանային. 0հ. Գկ. Այ-
 սօր հրեշտակաց դասք,
 Հրց. Մրա. բձ. Ընդ

Հ.	Օ.	ՅՈՒՆԻՍ	Ն.	Լ.
		սուրբս քո: Մկ. Գկ. Ընդ- գուարթուհս: ձշ. Գկ. Ճգնաւորք ճշմար: Հմբ. Գկ. Այսօր մարտիրոսա- ցըն դասը:		
		Լ. Առաքելոցն Պետրոսի եւ Պողոսի:		
ԺԳ 18	Գ2.	Դ2. Սրբոյն Զա- քարեայ մարգարէին:	30	20
		Օհ. ահ. Որ զաստուա- ծային: Հրց. աճ. Որ յերկնային. սր: Սեծ. Զքեզ երեւեալ: Մկ. Հմբ. Դժ. Որ զյառաջա- գոյն: ձշ. աճ. Ճառա- գալթ:		
ԺԴ 19	Դ2.	Դկ. պհ: Հրց. Աղշ: աճ. Բարեբանեալ ես թաղ:	1	21
		Ն. Տ. Յաշխա: Ազ. Նախայ: (1):		
ԺԵ 20	Ե2.	Ա2. Սրբոյն Նդիսէի մարգարէին: Օհ. ահ. Որ զաստուածային: Հրց	2	22

Հ.	Օ.	ՄՍՐԵՐԻ	Ն.	Լ.
		Դժ. Որ ընդ հողեղէն: Սեծ. Դժ. Որ ի բարձ- րութիւնս: Մկ. Գկ. Այ- սօր ցնծայ: ձշ. աճ. Ճառագայթ: Հմբ. Դժ. Որ զյառաջագոյն:		
		Աջ. քո. Ժ. 13. Բ. 38: Անհաստա.		
ԺԶ 21	Ուր.	Ակ. պհ: Հրց. Հեգ. Գկ. Բանդ. Աստուած: Մկ. Խաշ. ահ. Սեղան քո տէր:	3	23
ԺԷ 22	Շբ. Բ2.	Սրբոց երկո- տասանից առաքելոցն Քրիստոսի. եւ Պողոսի երեքտասան առաքե- լոյն: Օհ. Դժ. Երանելի սուրբ. սր: Մկ. առ. Դկ: Առաքեալք Աստուծոյ: ձշ. ահ. Ի յանսահման: Հմբ. աճ. Սուրբ ես տէր եւ Ի քէն հայցեմք:	4	24
ԺԸ 23	Ք.	Կիր. Բկ. Զ. զկնի Հոգ: Հրց. Յար. ահ. Որ	5	25

Հ. Օ.	ՅՈՒՆԻՍ	Ն. Լ.
	վասն մերոյ փրկութեան Մեծ. ապ. Նոր խորա- նիդ. շահ. Յոր. բհ. Գո յարութեանդ. Բարեկեն- դան վարդավառի պահոց:	
ԺԹ 24	ԲԶ. ԳԶ. ա. օր վրդ. պհ. չրց. Ապ. աճ. Բա- րեբանեալ ես ի յաւիտ. Ե, եւ Ռ. ծնունդ. Յովհ. օ Կարապետին:	6 26
Ի 25	ԳԶ. ԳԿ. ք. օր վրդ. պհ. չրց. Ապ. ապ. Չա- նուն քո քրիստոս:	7 27
ԻԱ 26	ԳԶ. ԳԶ. գ. օր վրդ. պհ. չրց. Ապ. ապ. Որ խոնարհեցար ի տկար:	8 28
ԻԲ 27	ԵԶ. ԳԿ. դ. օր վրդ. պհ. չրց. Ապ. ապ. Աս- տուած հարցն մերոց:	9 29
	Մն. Լս. Ժ. 22. ր. 49: փոփոխական:	
ԻԳ 28	Ուր. ԱԶ. ե. օր վրդ. պհ. չրց. չնդ. դձ. Որ փառօք հօր. Մկ. Խաչ. աճ. Հրաշակերտ:	10 1

Հ. Օ.	ՄԱՐԵՐԻ	Ն. Լ.
	Հր. Աբ. (30): Մհմ. Սեֆեր:	
ԻԴ 29	ՇԲ. ԱԿ. ՅԻՇԱՏԱԿ ՏԱ ՊԱՆԱԿԻՆ ՀՆՈՅ ԵԻ ՏՕՆ ՆՈՐՈՅՍ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ: Օհ. ապ. Չքեղ քաղաք աստու- ծոյ. սր: Մկ. ձն. ապ. Որ իսկզբանէ: շահ. աճ: Որ ի լերինն. (Թաաեանն) Նաւակաւք:	11 2
	Ե, եւ Ռ. առաքելոցն Պետրոսի եւ Պողոսի:	
ԻԵ 30	Ճ ԿԻՐ. ԲԶ. ՎԱՐԴԱ- ՎԱՌ. Հեւ. Շրկ. դձ. Յնծայ այսօր: Օհ. աճ. Որ ի լերինն: չրց. ապ. Չաւաւ ելի. սր ձն. քձ Ուրախացիր պսակ կուսից շահ. դկ. Այ- սօր ի լերինն. (Թաաեանն) Ե, եւ Ռ. երկուսսան առաւ քելոցն Քրիստոսի:	12 3

4. 0.

U. L.

301150

12 I ✠ ԲԶ. ԲԿ. Ը. օր ՎՐԴ: 13. 4

ՍԳ. ԲԿ. Ճառագայթ
փառաց սր: Մեծ. դժ.
Աստուածածին գերա-
գղին: ՄԿ. ՀԲ. ԲԿ.
Որհնեցէք մանկուհի,
(Յատ.) ձյ: ԲԿ. Ճառա-
գայթ: Յիշատակ մեռելոց:

16	2 92. 92. 4, or 4, 1007, 14	5
----	-----------------------------	---

Օհ. գձ. Այսօր որ էնն.
 ար. Մեծ. գձ. Աստուա-
 ծածի՛ն պայծառ: Մկ.
 չմբ. ստ. դկ, Լերինը
 ամենայն, ձշ. գձ. Այ-
 սօր որ էնն:

4. 0

ՄԱՐԵՐԻ

6.	7.
----	----

Յ. Է. Ռ. Գիշտ Տիկոյ Ս.
Աստուծոյ ճակնի:

ԻԸ	3	ԴԶ, ԳԿ, ԿՏ, ՀՐԳ. Ա.ԿԶ. 15	6
		աԿ. Որհնեալ եւ վա- ռաւորեալ.	

Ի՞նչ 4 Ե՛. Դ՛. Սրբոյն Եսայ- 16 7
 եայ մարգարէին. օհ.
 ակ. Որ զաստուածային.
 Հրո. ամ. Որ յերկնա-
 յին. սր. Սեփ. ամ.
 Զքեղ երեւեալ. Մկ.
 Հիւ. Դ՛ Որ զյառաջա-
 գոյն. ձշ. ամ. Ճառա-
 գայթ:

1	5	በረቦ. ጥፋ. ሢረ. ረገፍ. ረፈፍ. 17	8
---	---	---------------------------	---

դի. Յաւհատենից Աստու-
լած: Մկ. Խչ. դի. Խա-
ջի քո Գրիտոոս: Յերեկ.
Նախաստեակ, գժ. Երա-
նելի սուրբ. ար:

Առ. քռ. թ. 8. ր. 00:
Ցրտագին հողմու՛ւճք:

Ա. 6 ✠ ՇԲ. ԱԶ. ՍՐԶԼԵՆ 18 9
ԹԱԴԵՆՍԻ ԿԱԼԿԱՆԻՆ

Հ. 0. ՅՈՒԼԻՍ Ն. Լ.

մերոյ եւ Սանդխտոյ
կուսին, 0. գ. Երա-
նելի սուրբ առաքեալք,
ար. Թագ. Այսօր դասը:
Մեծ. ած. Որ զբանն
առտուած: Մկ. յկ. Բեւ
պարծի. ձշ. ալ. Որ սի-
րողդ էք: Հմբ. ած.
Սուրբ ես տէր եւ ի
քէն հայցեմք:

Տօմ. եւ Յայսմ ՀՐՈՏԻՑ:

Բ 7 ✠ Կեր, Ակ. Բ. զկնի 19 10
Վարդ. Հրց. Յար. բժ.
Որ ի յերկնից իջեր, Մծ.
Զքեզ կոյս, Հմբ. ալ.
Առաքեցար ի Հօրէ:
Հարօանիք:

Հր. Երմ վասն գերոշ-
քեան եւ աշերման Երոշ-
սաղէմի, որ է Գարս պաշ-
րամ:

Գ 8 Բ2. Բ2. Սրբոցն՝ Կիպ- 20 11
րիանոսի եպիսկոպոսին,
եւ քառասուն եւ հինգ

Հ. 0. ՀՐՈՏԻՑ Ն. Լ.

վկայեցն, եւ սրբոց կու-
սանացն Յուստիանեայ
Եւփիմեայ եւ Քրիստի-
նեայ, 0. բժ. Օրհնեմք
զքեզ աստուած. Հրց.
Մրտ. բկ. Օրհնեմք ըզ-
քեզ. Մկ. Հմբ. Դկ. Յի-
շատակ Քրիստոսի: ձշ.
բժ. Ուրախանան հրեշ-
տակը:

Գ 9 Գ2. Բկ. Սրբոցն՝ Աթա- 21 12
նազինեայ եպիսկոպոսին,
եւ տանն աշակերտացն
եւ հինգ վկայեցն, 0.
բկ. Շնորհեա մեզ Քրիս-
տոս: Հրց. Մրտ. բկ.
Որք ի մարտի Մկ. բկ.
ի փառս պարծեսցին:
ձշ. գժ. Զառաջնորդս
Հմբ. բկ. Այսօր տօնեմք:

Ե 10 Գ2. Գ2. պհ. Հրց. Ապշ. 22 13
ալ, փառաւորեալ յաւի:

2 11 Ե2. Գկ. Սրբոց Նախա- 23 14
հարցն Աղամայ, Աբե-
լի. Սեթայ, Ենովկայ.

Հ. 0.

ՅՈՒԼԻՍ

Ն. Լ.

Ենովբայ, Նոյի, Մե-
քսեդեկի, Աբրահա-
մու, Իսահակայ, Գա-
կովբայ, Գովսեփայ,
Մովսիսի, Ահարոնի, Ե-
ղիազարու, Յեսուայ,
Սամուէլի, Սամիսոնի,
Յեփթայեայ, Բարակայ,
Գէդէօնի, եւ այլոց
սրբոց նախահարցն, օհ.
ակ. Որ զաստուածային,
Հրո. Մրտ. ԴԿ. Առքեզ
Աստուած: ՄԺ. ԳԿ.
Նահապետացն, Ողորմ.
Է Տէր երկնից. (Մարգ).
ԴԺ. Որ անտաւոր, եւ
Այսօր ժողովուրդը,
ՄԿ. ՀԻԲ. ԴԿ. Այսօր
ցնծայ զողորմացեալ,
ՅԶ. աճ. Ճառագայթ:

✠ յԱռիւծն:

Ի 12 Ուր. ԴԶ. պհ. Հրո. Հնգ. 24 15
աճ. Օրհնեալ ես դու,
ՄԿ. ԽԶ. ԴԺ. Ի ստուն-
գանելն:

Հ. 0.

ՀՐՈՏԻՑ

Ն. Լ.

✠ Լր. Լս. Ժ. 17. Բ. 11:

Զոլագին օղ:

Ը 13 ՇԲ. ԴԿ. Սրբոց Որդւոց 25 16
եւ Թողանց Ս. Գրի-
գորի լուսաւորչին մե-
րոյ, Արիստակէսի Վրո-
թանիսի, Յուսկանն, Գը-
րիգորիսի, եւ Դանիէ-
լի, Օհ. ԴԿ. Արմատ ճըշ-
մարիտ, Հրո. ակ. Որ
զլոյս աստուածային. ա. Դ.
ՄԿ. ԴԿ. Աստուածային
հաւատոյ, ՅԶ. ԳԿ. Հո-
վիւ քաջ, ՀԻԲ. աճ. Սուրբ
ես տէր:

Լ. Յակոբայ առաքելոցն:

Թ 14 ✠ Կիր. ՍԶ. Գ. զկնի 26 17
Վարդ, Հրո. Յար. ԲԺ.
Անապական: ՀԻԲ. Յար.
աճ. Փառք յարութեան:
Հարսանիք:

Ժ 15 ԲԶ. ԱԿ. Սրբոց Մակա- 27 18
բայեցւոցն, Եղիազարու
քահանային, եւ Շա-

Հ.	Օ.	ՅՈՒԼԻՍ	Ն.	Լ.
		մոնեայ եւ եօթն որդե- ւոց նորին: Օհ. ալ. Յա- մենայն ժամ օրհնեմք զքեզ. Հրց. Մրտ. գձ. Որք զտանջանս: Մկ. ալ. Ճգնաւորք քրիստոսի. ձշ. ալ. Ի տաճարի հանգստեան: Հմբ. ալ. Զօրով իւնք երկնայինք:		
ԺԱ. 16	Գ2. Բ2.	Սրբոց երկոտա- սանից մարգարէիցն Ով- սեայ, Ամովսայ, Մի- քեայ. Յովելեայ, Աբ- դիոռ, Նաւումայ, Ամ- բակումայ, Յօնանոռ, Սոփոնեայ, Անդեայ. Զաքարեայ եւ Մաղա- քեայ, Օհ. ալ. Որ զաս- տուածային: Հրց. դձ. Որ ընդ հողերէն. սր: Մեծ. դձ. Որ ի բարձ- րութիւնս: Մկ. Հմբ. դկ. Այսօր ցնծայ: ձշ. աձ. Ճառադայթ:	28	19
ԺԲ. 17	Դ2. Բկ.	Կհ. Հրց. Ապ.	29	20

Հ.	Օ.	ՀՐՈՏԻՑ	Ն.	Լ.
		ալ. Զանճառ էութիւն. Յ. եւ Ռ. Մարիանեայ կոչսիւն. Մհմ. Էվվէշի էյեամ իշշ պահոչ: Սկիզբն աշուրց Շնիկ աս- տեղ:		
ԺԴ. 18	Ե2. Գ2.	Սրբոցն՝ Սոփե- այ եւ երից դասերա- ցն. Պիստոսի. Ելզիսի եւ Ագապի. Օհ. Մրտ. գձ. Զարիական մահ. Հրց. Մրտ. դձ. Յուսա- ցեալքն: Մկ. գձ. Այ- սօր յիշատակ. ձշ. գձ. Պայծառացիր եկեղեցի. Հմբ. գձ. ՂԱնմարմնո- ցն զմարբ:	30	21
ԺԴ. 19	Ուր. Գկ.	Կհ. Հրց. Հնգ. ալ. Գոհաբանեմք: Մկ. Խշ. Գկ. Ով քառաթեւ. Ադ. Ղամար. (1):	31	22
ԺԵ. 20	ՇԲ. Դ2.	Սրբոցն Պետ- րոսի հայրապետին, Վլ- լասայ եպիսկոպոսին եւ	1	23

Հ. 0.

ՅՈՒԼԻՍ

Ն. Լ.

Աբխաղոմայ սարկաւա-
գին: 05. 7. 1. Այսօր յի-
շատակ սրբոց, Հրց
Մլա. 7. 1. Որք հաղոր-
դեցան: Մկ. 9. 1. Ման-
կունք նոր: Ճ. 7. 1. Այ-
սօր երկնայնոցն, Հմբ.
ա. 1. Սուրբ ես տէր:

8. Էշ Ռ. Եղիայ մար-
գարեիմ:

Ն. 8. Օգոստոս:

Վ. 2. քո. Ժ. 2. ր. 22:
Հողմունք:

ԺԶ 21 ✠ Կեր. Դկ. Դ. գլինի 2 24
Վարդ. Հրց. Յար. Բկ.
Որ յերկնային զինուո-
Հմբ. Յար. Դկ. Յորժամ
եկին եւ իջ հրեշտակն,
Հարեանիք:

ԺԷ 22 Բ2. Ա2. Սրբոյն Անտո- 3 25
նի. ճգնաւորին: 05. ա. 1.
Որ գերազանցեալ ար.
Մկ. Հմբ. Բ. Պարծանք
եկեղեցւոյ: Ճ. ա. 1. Որ

Հ. 0.

ՀՐՈՏԻՑ

Ն. Լ.

անմարմնական վարդա-

8. Էշ Ռ. Մարիամա
Մագրադեկացոյն. Եղիշտ
Եղիարաց փականոս հայ-
րապետիմ:

ԺԸ 23 Գ2. Ակ. Սրբոյն Թէո- 4 26
դոսի Թագաւորին եւ
մանկանցն Եփեսոսի: 05.
ա. 1. Որ գերկաւոր ար.
Մեծ. ա. 1. Երանելի աս-
տուածասէր: Մկ. Հմբ.
Բկ. Ով երանելիդ. Ճ.
Բ. Աստուած վերկկէ
մեր:

ԺԹ 24 Դ2. Բ2. պհ. Հրց. Ապր. 5 27
Բ. Օրհնեալ տէր աս-
տուած հարցն:
Մհմ. Սիւրբ Էյնամ իշ
պահոչ:

Վերց առաջոց Շնիկ աս-
ա. Էդ:

Ի 25 Ե2. Բկ. Սրբոյն Կիրա- 6 28
կոսի եւ մօրն Յուդիտա-
յի: 05. Բկ. Շոքոհեա

Հ. 0.	ՅՈՒՂԻՍ	Ե. Լ.
	մեզ քրիստոս: Հրց. Մրտ. դձ. Սուրբ ես տէր: Մկ. բկ. Յարմատոց բարեաց: ձշ. բկ. Հրաշափառ ճգնուլթեամբ Հմբ. բկ. Վարդապետն: Յ. եւ Ռ. Աննայի մօրն Ս. Աստուածածնի, Լ. Վարդապետն:	
ԻԱ. 26	Ուր. ԳՁ. պհ. Հրց. Հնդ. բձ. Որ թագ. Լ. րդ. Մկ. Խշ. Գձ. Բեզ քը քրիստոսի:	7 29
ԻԲ. 27	Շբ. Գկ. Սրբոց Հայրա- պետացն Աթոնասի եւ Կիւրղի: Օհ. ակ. Որք զարդարեցին: Հրց. Գձ. Որ զանչափ քո: Մկ. դձ. Մանկունք նոր: ձշ. դձ. Այսօր երկնայնոցն: Հմբ. աւ. Սուրբ ես տէր: Յ. եւ Ռ. Պանդալեռնի բժշկիկ:	8 30

Հ. 0.	ՀՐՈՏԻՑ	Ե. Լ.
	● Մն. Լա. Ժ. 11. ր. 33: Փոփոխական:	
ԻԳ. 28	✠ Կեր. ԴՁ. Ե. զկնի Վարդ. Հրց. Յար. բկ. Անսկիզբն աստուած: Հմբ. Յար. դձ. Կանան- ցըն կանխելով: Հարսանիք: Հր. Խոշ. (29): Մհմ. Բեպիշ. Էվիկ:	9 1
ԻԴ. 29	Բշ. Գկ. Սրբոցն Վա- հանայ Գողթնացւոյն, եւ սրբոց զԿայեցն Գոր- դիոսի, Պողոթնոսի եւ Գրիգորիսի, Օհ. Մրտ. ակ. Յամենայն ժամ օրհնեմք զքեզ: Հրց. Մրտ. դկ. Աւ քեզ Աս- տուած: Մկ. Հմբ. բձ Զարմանալի է: ձշ. դկ. Այսօր Եկեղեցի քրիս:	10 2
ԻԵ. 30	Գշ. ԱՁ Սրբոցն Տրի փոնի, Պարսամայ եւ Ռնոփրիոսի ճգնաւորա-	11 3

Հ. 0.

ՅՈՒԼԻՍ

Ն. Լ.

ցըն, 0հ. աճ. Որ գերա-
զանցեալ: ար. Մկ. Հմբ.
բժ. Պարծանք եկեղե-
ցւոյ ձլւ. աճ. Որ ան-
մարմնական վարուք,
Յ. եւ Ռ. Շիրայի առա-
քելոյն:

ԻԶ 31

Դ2. Ակ. պհ. Հրց. Աւլ. 12 4
բժ. ըր ապրեցուցեր,

ՕԳՈՍՏՈՍ

ԻԷ

1 Ե2. Բ2. Սրբոցն Եւգի- 13 5
նեայ կուսին, եւ հօրն
նորա Փիլիպպոսի, եւ
մօրն Էղօղեայ եւ եր-

Հ. 0.

ՀՐՈՒԻՑ

Ն. Լ.

կուց եղբարցն Սեր-
գեայ եւ Ապիտոնի, եւ
երկուց ներքինեացն, 0հ.
բժ. Օրհնեն զքեզ աս-
տուած: Հրց. Մրտ. Գկ.
Որ զհրաշափառ, Մկ.
բժ. Փառաւորեալ լիա-
ռօք ձլ. բժ. Աւրախա-
նան հրեշտակը: Հմբ.
բժ. Օրհնեն զքեզ աս-
տուած:

ԻԸ

2 Ուր. Բկ. պհ. Հրց. Հնգ. 14 6
Բկ. Արարիչ, Մկ. Իշ.
Բկ. Խաչն կենարար:

ԻԹ

3 Շք. Գ2. Սրբոյն Գրիգո- 15 7
րի աստուածաբանին,
0հ. ալ, Որք զարդարե-
ցին: Հրց. Գժ. Սքանչե-
լագործ: Մկ. ձլ. բժ.
Որ լուսով, Հմբ. աճ.
Սուրբ ես տէր,
Լ. Վերափոխումն Մուրբ
Աստուածածնի:
Յ. Առ. րո. ժ. 20. ր. 44:
Մոայլապատ:

Հ. 0.

ՕԴՈՍՏՈՍ

Ն. Լ.

Լ 4 Խ կեր. Դկ. 2. զկնի 16 8

Վրդ. Հրց. Յար. գձ.
Փառաւորեմք, Հմբ. Յար.
Գկ. Զատառաճային ըզ-
գերեղմանաւն:
Հարսանիք:

Ա. 5 Բ2. Դ2. Սրբոցն եւզի- 17 9

նէսի, Մակարիոսի,
Վաղերիոսի, Կանդիտո-
սի եւ Ակիւղասայ, 0հ.
Դձ. Այսօր յիշատակ
սրբոց: Հրց. Մրտ. աձ.
Զքեղ արդար, Մկ Դձ
Զքեղ կարգային: ձի Դձ.
Ճգնուլթիւնք սրբոց,
Հմբ. Դձ. Այսօր ճգնու-
թեամբ սրբոցն:

Տօմ. եւ Յայտմ: Աւելեաց
(6 օր):

Բ 6 Դ2 Դկ. Սրբոցն Անդ- 18 10

րէի զօրավարին եւ բա-
նակին նորին, Կալինի-
կոսի եւ Դոմետեայ վը-
կայիցն, 0հ. Դկ. Ի յի-
շատակս վկայից: Հրց.
Մրտ. Գկ. Զինուորու-

Հ. 0.

ԱՒԵԼԵԱՅ

Ն. Լ.

Թիւնք, Մկ. Դկ. Որք 018

եկեալ եմք, ձի. Դկ. Այ-
սօր եկեղեցի քրիստո-
սի, Հմբ. Դկ. Ի յիշա-
տակս վկայից:

Յ. եւ Ռ. Վարդապետ:

Գ 7 Դ2. Ա2. պհ. Հրց. Ապշ. 19 11

բձ. Որ ահաւոր:

Դ 8 Ե2. Ակ. Սրբոցն՝ Ան- 20 12

դրեանոսի, եւ կնոջ նո-
րա Անատոլայ, Թէո-
դորոսի եւ Ելեւթիւրո-
սի վկայիցն, 0հ. ակ.
Յամեանայն Ժամ օրհ-
նեմք զքեզ: Հրց. Մրտ.
ակ. Սուրբ աստուած
արարիչ: Մկ. ակ. Ճըգ-
նաւորք քրիստոսի, ձի.
ակ. Ի տաճարի հան-
գըստեան: Հմբ. ակ.
Յաղթող նահատակքն:

Ե 9 Ուր. Բ2. պհ. Հրց. Հնգ. 21 13

գձ. Օրհնեմք զքեզ: Մկ
Խշ. բձ. Ապուկինեցաք
ի իսա ըո:

Հ. 0. ՕԳՈՍՏՈՍ Ե. Լ.

2 10 ՇԲ. ԲԿ. Եփեսոսի սուրբ 22 14
Ժողովոյն երկու հարիւր
հայրապետացն, Օհ. գժ.
Այսօր սրբոց հայրապե-
տացն. սր. Մկ. գժ. Ով
հրաշալի եւ ի սուրբ
երրորդութենէ (Յատ-
եանն), ձյ. գժ. Այսօր
երկնայնոցն, Հմբ. աժ,
Սուրբ ես տէր:

Ա. 11 ✠ Կիր. Գ. 2. Է զԿնի 23 15
Վրդ. Հրց. Յար. Գկ.
Անճառելի բնութիւն.
Հմբ. Յար. գժ. Իւղա-
բեր եւ Այսօր յարու-
թիւն:
Բաբելոնդան սուրբ Ա-
ռուածնի պահոց:
Ըստ սօմարի մերոշմ.
ՆԱԻԱՍԱՐԴ. Է ճարեմոստ
ՌՅԻԶ. տօմարական թոռ
ակաւիկի, Է չափոց ՏԵԶԸ
4388 թոռականի:

☼ ի կոյսն

Հ. 0. ՆԱԻԱՍԱՐԴ Ե. Լ.

⊕ Լր. Լս. Ժ. Ծ. Բ. 55:
Անճառատ:

Բ 12 Բ2. Գկ. ա. օր Աս- 24 16
տուածածնի պհ. Հրց.
Ապ. Բժ. Ուղեղ եւ ճա-
նապարհը քո:
Լ. Բաթուղիմեոսի առա-
քելոյն:

Գ 13 Գ2. Գ2. Բ. օր Աստուա- 25 17
ծածնի պհ. Հրց. Ապ.
Բկ. Հարցն մերոց օրհ:

Դ 14 Գ2. Գկ. Գ. օր Ածածնի. 26 18
պհ. Հրց. Ապ. Բկ. Որ
Հարցն մերոց Աստ:

Ե 15 Ե2. Ո2. Դ. օր Ածածնի. 27 19
պհ. Հրց. Ապ. Բկ.
Մանկունքն գերեալը:
Յ ԷՅԻ. Վերափ Ս. Աստծ.

2 16 Ուր. Ակ. Ե. օր Ածածնի 28 20
պհ. Հրց. Էնգ. Գկ. Բանդ-
տատուած Մկ. Խ. ակ.
Խաչ եղիցի մեզ:

Ե 17 ՇԲ. Բ2. Տօն Շողակաթի 29 21
Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ. ըստ
տեալեան Ս. Գրիգորի

Հ. 0.

ՕԴՈՍՏՈՍ

Ն. Լ.

Լուսաւորչին մերոյ: Օհ:
 Գձ. Ուրախ լեր. ար:
 Մեծ. Ուրախացիր Աս-
 տուածածին. Կ. Դկ.
 Էջմիածինն ի Հօրէ: ձ:
 Դձ. Որ Հաստատեցեր: Հմբ
 Դձ: Այսօր Ժողովեալ.
 ար: Յատեանն ասել):
 Նախատեալ Դձ. Որ ըզ-
 նախամօրն:
 Նաւակաւիբ:
 Լ. Գղիստուռ մն Յովն.
 Մկրտչին:

Ը 18

✠ Կիր. Բկ. ՎԵՐԱՓՈ. 30 22
 ԽՈՒՄՆ Ս. ԱՍՏՈՒԱ-
 ԾԱԾՆԻ: Հեա Շրկ
 Դկ. Արեւելք գերար-
 փին: Ոհ Դձ Այսօր
 Ժողովեալ: Հրց. Դձ Որ
 զնախամօրն: ձ: Բձ.
 Անթառամ Ժողիկ: Հմբ.
 Դկ. Այսօր զանձառելի:
 (ինն օր Նախատեալ):
 զկնի սուրբ պաշարագին
 կատարի օրհնութիւն Խա-
 ղողոյ: Յերեկ. Նախատե-

Հ. 0.

ՆԱԻՍՍԱՐԴ

Ն. Լ

Նախ. Դկ. Որ զմիածնի
 որդւոյ քո:
 Ազ. Նաղար (1):
 Ս. Վ. Բ. Ժ. 15. Բ. 6:
 Ախորժելի եղանակ:

Թ 19

✠ Բ2. Գ2. Բ. օր Վե- 31 23
 րափ: Օհ. Դկ. Այսօր
 զանձառելի: (Զարեկ. Բն
 զհետեւ ասա): Հրց. Դկ.
 Որ զմիածնի. ար: ձ:
 Դկ. Աստուածածին ամալ
 Հմբ. Դձ. Այսօր Հրաշա-
 փառ. Նախատեալ. Դձ.
 Որ զգատակներ:
 ճիշատակ մեռելոց:

Ժ 20

Գ2. Գկ. Բ. օր Վերափ: 1 24
 Օհ. Դձ. Այսօր Հրաշա-
 փառ. ար: ձ: Դձ. Աս-
 տուածածին գերազոյն:
 Հմբ. Դձ. Այսօր Ժողովե-
 ալ (զպատկեբ երեց ա-
 ռուրցս Վերափութան կրկ-
 նել մինչև յիններորդ օրն):
 Ն. Տ. Սեպտեմբեր:

Հ. 0	ՕԳՈՍՏՈՍ	Ն. Լ.
ԺԱ 21	ԴՉ. ԴՉ. Է. օր վերափ. 0հ. դժ. Այսօր Ժողով- եալ. ար. ձշ. դժ. Խո- րանայարկի Հմբ. դկ. Այ- սօր զանճառելի. Յ. Է. Ռ. Թադէոսի ա- ռաքելոյն:	2 25
ԺԲ 22	ԵՉ. ԴԿ. Ե. օր վերափ. 0հ. դկ. Այսօր զանճա- ռելի եւ. Արեւելք. ար. ձշ. դկ. Աստուածածին ամսկ. Հմբ. դժ. Այսօր Հրաշափառ.	3 26
ԺԳ 23	Ուր. ՍՉ. Գ. օր վերափ. 0հ. դժ. Այսօր Հրաշա- փառ. ար. ձշ. դժ. Աս- տուածածին գերազոյն. Հմբ. դժ. Այսօր Ժողով եալ. Յ. Է. Ռ. Բ. օր վերա- փառման:	4 27
ԺԴ 24	ՇԲ. ՈԿ. Է. օր վերափ. 0հ. դժ. Այսօր Ժողով- եալ. ար. ձշ. դժ. Խորա-	5 28

Հ. 0	ՆՍԻԱՍՍԱՐԴ	Ն. Լ.
ԺԵ 25	Նայարկ. Հմբ. դկ. Այ- սօր զանճառելի. Է. Կիր. ԲՉ. Ը. օր վե- րափ. 0հ. դկ. Այսօր զանճառելի, եւ Արեւ- ելք. ար. ձշ. դկ. Աս- տուածածին ամսկ. Հմբ. դժ. Այսօր Հրաշափառ.	6 29
ԺԶ 26	ԲՉ. ԲԿ. Թ. օր վերափ. 0հ. դժ. Այսօր Հրաշա- փառ. ար. ձշ. դժ. Աս- տուածածին գերազոյն. Հմբ. դժ. Ուրախ լեր մայր անճառ.	7 30
	Հր. Թրի (50) եւ տա- լեճոստ 5657 Լաւանց Թռականի Լոցա առաջի երկոսա. Սն. Լս. Ժ. Օ. Բ. 17: Փոփոխական:	
ԺԷ 27	ԳՉ. ԳՉ. Սրբոցն Յովա- կիմայ եւ Աննայի ծնո- ղաց Ս. Աստուածածնի. եւ Կանանցն իւղարե-	8 1

Հ. 0.

ՕԳՈՍՏՈՍ

Ն Լ.

րից. 04. ակ. Որ նախի-
մաց. ար. Սկ. ակ. Աշա-
կերտք քրիստոսի. ձշ.
դժ. Որ ի բարձրութիւ-
նըս. ՀԻԲ. դկ. Իւզաբե-
րից:

Լ. Ենոչեդ. Ս. Աստուա-
ծածնի:

Մեմ Բեպիւշ Սիւրբ:

ժԸ 28 Դ2. Գկ. պհ. ՀԲԳ. Ապշ.
բկ. Տէր աստուած հար
ցըն մերոց:

Հր. ծով. վասն մահոռան
Գոթողիայ որդւոյ Սքի.
կամայ:

ժԹ 29 Ե2. Դ2. Սրբոյն Երեմ-
եայ մարդարէին. 04.

ակ. Որ զաստուածային.
ՀԲԳ. աժ. Որ յերկնա-
յին. ար. Մեծ. Չքեղ
երեւեալ. ձշ. աժ. Ճա-
ռագայթ. ՀԻԲ. դժ. Որ
զյառաջագոյն:

Յ. Էռ Ռ. գլխատումն
Հովնանեռն Կարապետիւն,
Էռ պահք:

9 2

10 3

Հ. 0.

ՆՍԻԱՍՒՐԴ

Ն. Լ.

Ի 30 Ուր. Գկ. պհ. ՀԲԳ. Հնդ.
դկ. Յաւիտենից Աստ-
ուած. Մկ. Խշ. դկ. Խա-
չի քո քրիստոս:

11 4

ԻՍ 31 ՇԲ. Ա2. Սրբոց Առա-
քելոցն Թովմայի Յակով-
բայ եւ Շմաւօնի. 04.
գժ. Երանելի սուրբ. ար.
Մեծ. Այսօր նոր ժողո-
վուրդ: Մկ. ակ. Աշա-
կերտք քրիստոսի. ՀԻԲ.
աժ. Սուրբ ես տէր եւ
Ի քէն հայցեմք: Յերեկ.
Նախաստեակ, գկ. Երգե-
ցէք որդեք. ար:

12 5

Յ եւ Ռ. գիշտ Գօտւոյ
Մուրք Աստուածածնի:

Հ. 0.

Ն. Լ.

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ԻԲ I ✠ ԿԵՐ. ԱԿ. Գ. ՂԼՆԻ 13 6

ՎԵՐԱԿԻ ԳԻԻՏ ԳՕՏԻՈՅ
Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ
Օ. ԳԿ. ԵՐԳԵԳԵՐ ԽՐ
ԴԵՐ. ԽՐ. ՀԻՐ. ԴՃ. ՆՈՐ
ՍԻՕՆ ԾՆԵՐԱԼ ՄԱՆԿՈՒՆԴ,
ՀԱՐՍԱՆԻՐ:

Տ. ԵՅ Ռ. ՍԻՄԵՈՆԻ ՍԻՅ-
ՆԱԿԵԳՆՈՅՆ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ
ՍԱՐԵՄՈՂԱՏ Ե ԼՈՂԱ:

ԻԴ 2 ԲԶ. ԲԶ. ՍՐԵՂՅՆ ՍՈՒՐ- 14 7

ՓԱՆՈՍԻ ՈԼՆԻԵԼՂՅՆ, ԵԼ
ՍՐԵՂՅՆ ՎԼԱՅԻԳՆ ԳՈՀԱՐԻ-
ՆԵԱՅ. ԾՈՒԴԵՍԻ, ՏՈԼ-

Հ. 0.

ՆՈՒԱՍԱՐԻ

Ն. Լ.

ՔԻԼՈՍԻ ԵԼ ՌԱՏԻԿՈՍԻ
Օ. ԲՃ. ՈՐՀՆԵՆ ՂԵԴԳ
ԱՍՏՈՒԱԾ. ՀՐԳ. ՄԻՄ. ԱԿ.
ՈՐ ԲԱՐՃՐԵԱԼԴ. ԵՍ. ՄԿ.
ԴՃ. ՅՆԾԱՅ ԱՅՍՈՐ. ՃԶ.
ՐՃ. ՈԼՐԱԽԱՆԱՆ ՀՐԵԶ-
ՍԱԿԵՐ. ՀԻՐ. ԴԿ. ՄԱՐՏԻ-
ՐՈՍ ԵԼ ՎԼԱՅ ԶՐԻՍ:
Լ. ԽԱՅՎԵՐԱԳ:

ՍԱ. ԲԱ. Ժ. 9. Բ. 28:

ՀՈՂԻ ԱՆԺՐԵԼ:

ԻԴ 3 ԳԶ. ԲԿ. ՍՐԵՂՅՆ ՄԱՐԳԱ- 15 8

ՐԵԿԵՆ. ԵԳԵԿԵԼԻ, ԵԳՐԻ,
ԵԼ ԶԱԶԱՐԻԱԿԻ ՀՕՐՆ ՅՈՎ-
ՀԱՆՆՈՒ ՄԿՐՈՅԻ. Օ. ԱԿ.
ՈՐ ՂԱՍՏՈՒԱԾԱՅԻՆ. ԽՐ.
ՄԵԺ. ԴՃ. ԱՆԱՐԱՏ ԿՂՍ.
ՍԿ. ՀԻՐ. ԴՃ. ՈՐ ՂՅԱ-
ՈՒԶԱԴՂՅՆ. ՃԶ. ԱՃ.
ՃԱՈՒԱԴԱՅԻՐ:

ԻԵ 4 ԳԶ. ԳԶ. ԱԿ. ՀՐԳ. ԱԿ. 16 9

ԲԿ. ՄԱՆԿԱՆՅՆ ՂՃԱՅՆ,
ՀՐ. ՔԵՓՈՂԱ ՍՈՆ ԽԱՅԱԶ-
ՔԵԱՆ, ՈՐ Ե ԶՈՐԱՅ ՂԱՅ-
ԽԱՄԵՐ ԵՅ Ե ԼՈՂԱ ԾՈՒ ՄԵԼԸ:

Հ.	Օ.	ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ	Ն.	Լ.
ԻԶ	5	ԵԶ. ԳԿ. Սրբոցն՝ Յով- հաննու Կարապետին, եւ Յոբայ արդարոյն, Օ՛. գձ. Զմարգարէ բարձրելոյն. սր: ՄԿ. ՀԻԲ. ԴԿ. Մարգարէից գերազելոյն: ձշ. ԴԿ. Այ- սօր ցնծայ:	17	10
ԻԷ	6	Ուր. ԴԶ. պհ: Հնգ. ԼԵԳ. աձ. Օրհնեալ ես դու քրիստոս: ՄԿ. ԽԶ. Դձ Որ հաստատեցեր բա- Յ. եւ Ռ. Միքայէլի հրէշ- տակապետին եւ ի գիշ- դօրես տօն արտօրեից:	18	11
ԻԸ	7	ՇԵ. ԳԿ. Նիկիոյ սուրբ Ժողովոյն երեք հարիւր տասն եւ ութ հայրա- պետացն: Օ՛. գձ. Այ- սօր սրբոց հայրապե- տացն. սր: ՄԿ. գձ. Ով հրաշալի եւ ի սուրբ երրորդուլթենէ (Թաո- եանն): ձշ. Դձ. Այսօր երկնայնոցն: ՀԻԲ. աձ.	19	12

Հ.	Օ.	ՆՍԻՍՍԱՐԴ	Ն.	Լ.
ԻԹ	8	Սուրբ ես տէր: Յերեկ, Նախածնակ: ալ. Որ նախիմաց. սր: ԴԶ. ԶԼԵԿ Վերափ: ՏՕՆԾՆՆԴԵԱՆ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ Ի ՅԱՆՆԱՍՅԷ: Օ՛. գԿ. երգեցէք. սր: ձշ. ԴԿ. Ծառ կոնաց: ՀԻԲ. Դձ. Նոր սիօն ծնեալ: Բարեկենդան սուրբ Խաչի պահոց: եւս Յ. եւ Ռ.	20	13
Լ	9	ԲԶ. ԱԿ. պհ: Ս. Խաչի, Հրց. Ապր. գձ. Փառա- ւորեալ անուն քո յա Լիտեան:	21	14
		Լ. Մատթէոսի աշտա- րակիւն: Հր. Սուրբօր. տօն տա- ղաւարահարաց, որ է Գամբը պայրամ, աշուրս լեւն: ⲙⲗ ԼԲ. Լս. Ժ. 48. Բ. 39 Անծրեալեր հոգմն:		

Հ. 0.	ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ	Ն. Լ.
Ա 10	ԳԶ. ԲԶ. պհ. Հրց. Ապր. Գձ. Փառաւորեալ է անուն քո. Տօմ. եւ Յայսմ. Հոռի:	22 15
Բ 11	ԳԶ. ԲԿ. պհ. Հրց. Ապր. Գձ. Օրհնեալ ես տէր եւ Փառաւորեալ է. Աննամատ եւ հասարակած, աիւ ե գիշեր հաւատարմութիւն կարճանալ եւ գիշերն երկարելու Մեմ. Իրիտայի հարիֆի. որ եւ աշխատային ամիսք եւ ակիզքն նուազութեան յոռցն նեղասի: ☀ Ի կշիռն:	23 16
Գ 12	ԵԶ. ԳԶ. պհ. Հրց. Ապր. Գձ. Հարցն մերոց աստուած զքեզ.	24 17
Դ 13	Ուր. ԳԿ. պհ. Հրց. Հնգ. աիւ, Գոհաբանեմք: Մկ Խչ. Գկ Ով քառութեւ.	25 18
Ե 14	ՇԲ. ԳԶ. Տօն Եկեղեցւոյ	26 19

Հ. 0.	ՀՈՌԻ	Ն. Լ.
	Ի նաւակատիս Ս. Խսչի. 0հ. ԲԿ. Ի վերայ վիմի. ար. Մեծ. աձ. Մեծացուցանեմք: Մկ Ճշ. աիւ. Սերգան քո տէր. Հմբ. աձ Որ զանարատ բազուկս (Յատեանն): Նաւակատիք Եւ եւ Ռ Խաչվորաց եւ պանք:	
Զ 15	Ճ Կեր. ԳԿ. ԽԱԶՎԻ. ՐԱՅ. Հեռ. Շրկ. Գձ Զօրութիւն սուրբ խաչի. 0հ. աձ. Որ զանարատ բազուկս. ար. ճշ. Գկ. Յաղթող եւ զնոր. Յերեկ. Թափօր: Հմբ. Գձ. Զօրութիւն սուրբ խաչի:	27 20
Է 16	Ճ ԲԶ. ԱԶ. Տօն Խաչի. 0հ. Գձ. Զօրութիւն Ս. խաչի. Մեծ. Մայր լուսոյ: Մկ. (Խաչի իձայնէն): ճշ. Գձ. Ի յերկնից իջեր. Հմբ. ԲԿ. Խաչն կենարար:	28 21

Հ	Օ	ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ	Ն	Լ
		Յիշատակ մեռելոց:		
Ը 17	ԳԶ	Ա. Կ. Տօն Եկեղեցւոյ, Օհ. բկ. Խաչն կենարար եւ Որ յաթուռ, եւ գձ. Սրբուծիւն սրբոց: Հրց. դձ. Ուրախ լեր աբ. Մեծ. Ուրախացիր առ- տուածածին վերորհ: Մկ. (Խաչի ի ձայնէն): ձշ. դձ Որ հաստատե- ցեր: Հմբ. գձ. Ուրախ լեր սուրբ եկեղեցի: Լ. Միքայելի հրեշտակա- պետին: Ադ. Թիրայ. (1): Ք ԼԶ քռ. ժ. 5. ր. 50: Անճրեսային:	29	22
Թ 18	ԳԶ	ԲԶ. պհ. Տօն Եկեղեցւոյ, Օհ. դձ. Ուրախ լեր սուրբ եկեղեցի: Հրց. դձ. Այ- սօր պայծառ. աբ. Մկ. (Խաչի ի ձայնէն): ձշ. գձ. Այսօր ուրախացեալ: Հմբ. բկ. Անպատումն կառք:	30	23

Հ	Օ	ՀՈՌԻ	Ն	Լ
		Լ. Տօն Ս. Գրիգորի Լոռ- սաշտրչիւ մերոյ՝ ի սահ- ման Հռովմայ եւ Նեա- պօլսոյ եւ Հերոնիմոսի վարդապետին:		
Ժ 19	ԵԶ	Բկ. Տօն Եկեղեցւոյ, Օհ. բկ. Անպատումն եւ Որ համադրդ: Հրց. գձ. Այսօր ցնծան. աբ. Մկ. (Խաչի ի ձայնէն): ձշ. գձ. Այսօր ցնծան: Հմբ. բձ. Անապական սուրբ: Ն. Տ. Հոկտեմբեր:	1	24
ԺԱ 20	Ուր	ԳԶ. պհ. Տօն Խա- չի: Օհ. բձ. Անապական սուրբ. աբ. Մեծ. դձ. Մայր լուսոյ: Մկ. (Խա- չի ի ձայնէն): ձշ. բկ. Ով քառալծեւ: Հմբ. գձ. Որ ծագեցեր:	2	25
ԺԲ 21	ՇԲ	Գկ. Տօն Խաչի Օհ. գձ. Որ ծագեցեր. աբ. Մեծ. Աստուածածին պայծառ: Մկ. սա դկ.	3	26

Հ. Օ.	ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ	Ն. Լ.
	Պարունակեալ: ձշ. ԴԿ. Սուրբ Խաչ քո: ՀԻՔ. ԴԿ. Այսօր երեւումն:	
ԺԴ 22	Խ Կիր. ԴԶ. Բ. զկնի Ս. Խաչի: Հրց. Յար. ԳՃ. Որ եկիր կամաւ Հօր: ՄԷՃ. Աթոռ քրոջեա- կան: ՀԻՔ. ԴՃ. Ահագին: Բարեկենդան վարագայ Սուրբ Խաչի:	4 27
ԺԴ 23	ԲԶ. ԴԿ. պհ: Սրբոցն՝ Մամասայ, Փիլիքտիմո- նի, եւ Սիմէօնի Միւնա- կեցւոյն: Օհ. ԴԿ. Ի յե- շատակս վկայից: Հրց. ՄԷՄ. ԲՃ. Անոխակալ: ՄԿ. ԴԿ. Որք եկեալ եմք: ձշ. ԴԿ. Այսօր եկեղեցի քիստոսի: ՀԻՔ. ԴԿ. Երբորդուծ եման սիրող: Յ. Եձ Ռ. Յղոթիւն Ս. Յովհաննոս Կարապետին:	5 28
ԺԵ 24	ԴԶ. ԱԶ. պհ: Սրբոց կուսանացն՝ Փեփրոնեայ	6 29

Հ. Օ.	ՀՈՌԻ	Ն. Լ.
	Եւ Մարիանեայ, եւ Հուշանայ դստերն մե- ծին վարդանայ: Օհ. աճ. Ժողովեալքս Ի յի- շատակ: Հրց. ՄԷՄ. ԲՃ. Ընդ սուրբս քո: ՄԿ. ՀԻՔ. ԴԿ. Յիշատակ քը- րիստոսի: ձշ. աճ. Պար- ծեսցին:	
	Յ. Եձ Ռ. Գիւտ պատկե- րիւն Ս. Աստուածածնի:	
	● Մն. Լս. Ժ. 15. Բ. 1: Անհաստատ:	
ԺԶ 25	ԴԶ. ԱԿ. պհ: Հրց. Ապշ. ԳՃ. Օրհնեալ ես տէր աս- տուած: Հարցն մերոց Հր. Խեւհաւան. (9). Մհմ. Ճեմագիւղ եղիլի:	7 1
ԺԵ 26	ԵԶ. ԲԶ. պհ: Սրբոց հայ- րապետացն Բարադա- մու: Անթիմոսի եւ Ե- րանոսի: Օհ. ԲՃ. Օրհ- նեն զքեզ աստծ: Հրց.	8 2

2. 0

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

Ե. 1.

ԴՃ. Որք հաղորդեցան.
ՄԿ. Հմբ. ԳՃ. Հանդիսա-
ցեալք: 2. ԳՃ. Զառաջ-
նորդս:

Թ. ԷՁ Ռ. Ննչոռմն Յով
հաննոռ առեռարանչիև:

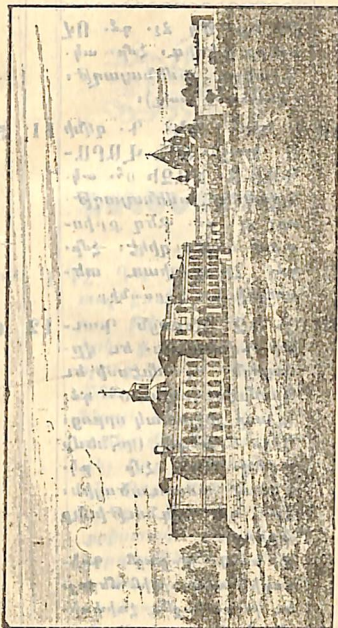
Գ. Տարեդարձ Օծման
Տ.Տ. ՄԿՐՏՁԻ ՎԷՀԱՓԱՌ
Սրբազնադոյն Կաթողի-
կոսի Ամենայն Հայոց:

ԺԸ 27 Ուր. ԲԿ. պհ: Հրց. Հնգ,
ԲԿ. Արարիչ եւ մարդա-
սէր: ՄԿ. Խ. ԲԿ.
Խաչն կենարար:

ԺԹ 28 Շբ. ԳՁ. Սրբոյն Գէոր-
գայ զօրավարին, Աղոկ-
տոսի եւ Ռամանոսի եր
գ. հցողին: Օհ. ալ Ա.
մենասուրբ երրորդու.
Հրց. ԳԿ. Զինուորու-

9 3

10 4

Գ. Հոգևոր ծեմարան Ս. Էջմիածնի.

Հ. 0.

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

Ն. Լ.

Թի. նք. Մկ ձշ. դժ. Ու
սուրբ գէորգ. Հմբ. ակ.
Նշանաւ ամենայաղթ.
(Յաւանն ասել):

Ի 29 Թ Կիր. Գկ. Գ. զկնի 11 5

Ս. Խաչի. ՅՕՆ ՎԱՐԱ-
ԳԱՅ Ս. ԽԱԶԻ Օհ. Եկ.
Նշանաւ ամենայաղթ.
ար. ձշ. դժ. Քեզ քրիս-
տոսի կաթուղիկէ. Հմբ.
գժ. Հրաշ. փառ տե-
սութիւն: Հարսանիք

ԻԱ 30 Բշ. ԴՁ Սրբացն՝ Դաւ. 12 6

Թի Դվնեցւոյն. եւ վը-
կայիցն՝ Ղամբէոսի եւ
Ղամբէուհւոյն. Օհ. դժ
Այսօր յիշատակ սրբոց.
Հրց. Մր. Բկ. Որհնեմք
զքիզ. Մկ. Հմբ. Բկ.
Լցեալ տատուածային.
ձշ. դժ. Ճգնութիւնք
սրբոց:

Թ եռ Ռ. Սրբոցն Գրի-
գորի շուսաշորչին մերոյ.
եռ կոշասանցն, Հռիփսի-
մեանց եռ Գալիանեանց:

Հ. 0.

Ն. Լ.

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ԻԲ I Գշ. Դկ. Սրբոցն՝ Եւս. 13 7

տաթէոսի. եւ կնոջնո-
րա Թէոփիտոսի. եւ
երկուց որդւոցն. եւ
սրբոց կուսանացն՝ Իր-
մինեայ եւ Նեքտառի-
նեայ. Օհ. Գկ. Ի յիշա-
տակս վկայից. Հրց Մր.
Բկ. Որք Ի մարտի. Սկ.
Դկ. Որք եկեալ եմք.
ձշ. Դկ. Այսօր եկեղեցի
քրիստոսի. Հմբ. Դկ. Եր-
րորդութեան սիրող.
Թ եռ Ռ. Անանեայ ա-
ռաքելոյն:

Հ. 0.	ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ	Ն. Լ.
	Առ. քռ. Ժ. 22 ր. 12 Մերթ պարզ մերթ անմրեւ:	
ԻԳ. 2	Դ2. ԱԶ. պհ. Հրց. Ա. պշ գձ. Օրհնեալ ես տէր աստուած: Վասն ուխտի:	14 8
ԻԳ. 3	Ե2. ԱԿ. Սրբոց իշխանացն Սահակայ եւ Համաղասայ. Ծն. ահ, ցամենայն ժամ օրհնելք, Հրց. Մրտ. գձ. Որդտանջանս: ՄԿ. Հմբ. ստ. ԴԿ. Արիացեալք: Ճշ. ահ. Ի տաճարի հանգստեան	15 9
ԻԵ. 4	Ուր. Բ2. պհ. Հրց. Հնք. գձ. Օրհնեմք զքեզ Հայր, ՄԿ. Խշ. Բձ. Ապաւինեցաք ի խաչ քո	16 10
ԻԶ. 5	ՇԲ. ԲԿ. Սրբոց եօթանասուն երկու աշակերտացն Քրիստոսի: Ծն. ԴԿ. Իմաստութիւն երկնային. սր: ՄԿ. ստ. ԴԿ. Աւաքեալք աստուծոյ, Ճշ. ահ. Որ սիրողդ եք:	17 11

Հ. 0.	ՀՈՌԻ	Ն. Լ.
	Հմբ. աձ. Սուրբ ես տէր, եւ ի քէն հայցեմք:	
ԻԵ. 6	ԽԻ. ԿԻ. Գ2. Դ. զկնի Ս. Խաչի, Հրց. Յար. Դձ. Որ բարեբանեալ, ՄԵձ. Աստուածածին գերա, Հմբ. գձ. Ի խաչանիշ, Հարսանիք:	18 12
	Ծ. Էշ Ի. Թովմայի առաքելոյն:	
	Լ. Դռկասոռ աշետարան չիւն:	
ԻԸ. 7	Բ2. ԳԿ. Սրբոցն փոկասու հայրապետին եւ Երանոսի հետեւողին առաքելոցն: Ծն. ԳԿ. Այսօր հրեշտակացն դասք, Հրց. Մրտ. Դձ. Յուսացեալքն: ՄԿ. ԳԿ. Ընդզուարթուես: Ճշ. ԳԿ. Ճգնաւորք ճշմարիտք, Հմբ. ԳԿ. Նահատակք յաղթողք:	19 13
ԻԹ. 8	Գ2. Դ2. Սրբոց կուսա-	20 14

Հ. 0. ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ Ե. Լ.

նացն՝ թեկղի, վառ-
վառեայ եւ Պեղիգեայ,
05. ԳՃ. Այսօր յիշատակ
սրբոց, Հրց. Մրա. ԳՃ.
Սուրբ ես տէր, Մկ. Հմբ.
Գկ. Գեւ պարծի. ձշ.
ԳՃ. Ճգնութիւնը սրբոց:

Լ 9 Դ2. Դկ. պհ. Հրց. Ապ. 21 15
Գկ. Սուրբ Աստուած
հայր անսկիզբն.

Թ. եւ Ռ. Տեառն եղբոր:

ⲙⲉⲗⲁ Լր. Լս. Ժ. 7. ր. 25:
Հողմանման:

Ա. 10 Ե2. Ա2. Սրբոցն՝ Պան- 22 16
դայեւոնի բժշկին, եր-
մողեայ քահանային, եւ
Եւալրակեայ կուսին, 05.
աձ, Դողովեալքս ի յի-
շատակ, Հրց. Մրա. Գկ.
Առ քեզ աստուած, Մկ.
Հմբ. Գկ. Յիշատակ քը-
րիստոսի, ձշ. աձ. Պար-
ծեսցին:

Տօմ. եւ Յայսմ. ՍՍՀՄԻ.

Բ. 11 Ար. Ակ. պհ. Հրց. Հնգ. 23 17

Հ. 0. ՍՍՀՄԻ. Ե. Լ.

Գկ. Բանդ աստուած,
Մկ. Խշ. ակ. Սեղան
քո տէր,

Թ. եւ Ռ. Փիլիպպոսի ա-
ռաքելոյն:

ⲙⲉⲗⲁ ի կարմն:

Գ. 12 Ե2. Բ2. Սրբոց Թարգ- 24 18

մանչաց վարդապետաց
մերոց, Մեսրոպայ, Ե-
ղիշէի, Մովսիսի քեր-
թողին. Դաւթի անյաղթ
փելիստիային, Գրեգորի
նարեկացւոյն, եւ Կեր-
սիսի Կլայեցւոյն, 05.

ակ. Որք զարդարեցին.
ար. Մկ. ԳՃ. Նմանեալ
մովսիսի, ձշ. (Ողբմ.)
ԳՃ. Որ զշնորհս, Հմբ.
աձ. Սուրբ ես տէր,

Դ. 13 Խ կիր. Բկ. Ե. զկնի 25 19

Ս. Խաչի, Հրց. Յար. ԳՃ.
Որ ի քառակերպեան,
Մեծ. Խորանայարկ, Հմբ.
Յար. Բկ. Գրիստոս յար.

Հ. 0.	ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ	Ն. Լ.
	ԵՎԼ, ԵԼ ԱԼԱԼՕՄԵՐԱՆ՝ ՀԱՐՄԱՆԻՔ՝	
Ե 14	ԲԶ. ԳԶ. ԳԻԼՈՒ ՆՁԽԱ- ՐԱՅ Ս. ԳՐԻԳՈՐԻՍԻ Ա- ՂՈԼԱՆԻՅ ԿԱԹՈԼԻԿՈՍԻ, ԵԼ ՍՐԵՈՅ ՀԱՐՑՆ՝ ԹԱԹ- ԼՅԱ ՎԱՐՈՍԻ, ԹՈԼՄԱ- ՍՈԼ. ԱՆՈՏՆԻ ԵԼ ԿՐՕ- ՆԻՂԵՎՈՒ, ԵԼ ԵՐԹՆ ԽՈՒ- ՄԱՃԱՐԱԿԱԾՆ, ՈՐԸ ԵՐՆ- ՆՈԼՆԵՎ ՎԱՆՍՆ ԿԱՄԱ- ՐԵՑՄԱՆ Օ՛՛, ԴԿ ԱՐՄԱՄ ՃԶՄԱՐԻՄ, ՀՐԳ. (ՎԹՈ- ՆԱՆԵՆ). ԱԿ. ՈՐ ՂԵՄՍ ԱՍՏՈԼԱԾՈՒԽԻՆ, ՄԿ. ԴԿ. ԱՍՏՈԼԱԾՈՒԽԻՆ ՀԱԼԱ- ՄՈՅ, ՃԶ. ԳԿ. ՀՈՎԻԼ ԶՄԶ, ՀԴԲ. ԲԶ. ՅԱԼՈԼՐԱ ՎԵՐ- ՋԻՆ՝	26 20
2 15	ԳԶ. ԳԿ ՍՐԵՈՅ ԱՈԼԱԶԵ- ԼՈՅՆ՝ ԱՆԱՆԻԱՅԻ, ՄԱՄ- ԹԵՆԻ ԲԱՈԼՆԱԶԱՅ, ՓԻ- ԼԻԱԿՈՍԻ, ՅՕՀԱՆՆՈԼ, ՇԻ- ՂԱՅԻ ԵԼ ՍԻԼՂԻԱՆՈՍԻ, Օ՛՛ ԴԿ. ԻՄԱՍՏՈԼԹԻԼՆ	27 21

Հ. 0.	ՍՈՀՄԻ	Ն. Լ.
	ԵՐԿՆՈՅԻՆ. ԱՐ. ՄԿ. ՀԴԲ. ԱԿ. ԱԶԱԿԵՐՈՒՔ ԶՐԻՄ- ՄՈՍԻ. ՃԶ ԱԿ. ՈՐ ՍԻ- ՐՈՂԴ ԵՐ՝	
Ե 16	ԳԶ. ԳԶ. ԱԿ. ՀՐԳ. Ա. ԿԶ. ԳԿ. ԱՍՏՈԼԱԾ ԶԱՐԶԻՐ- ԵՎ ԱՀԱԼՈՐ, ԲԶ. ԵԶ Բ. ԴՈՋԻԿԻԱՆՈՍԻ ՀԱՐԻԶՐԱՅԿԵՐԻՆ: Լ. ԱԶԱԳԵԼՈՅԸ ՍԻՄՅՈԼԻ ԵԶ ՅՈՋԴԱՅԻ: Չ. ԶԲ. Դ. 16 Բ. 54: ԱՆՆԱՍՏԱՄ:	28 22
Ը 17	ԵԶ. ԳԿ. ՍՐԵՈՅ ԴԻՈՆԵ- ՍԻՈՍԻ ԱՐԽԱԿԱԶԱԾՈՅԼՅՆ, ԵԼ ՍՐԵՈՅ ԱՈԼԱԶԵԼՈՅՆ ՏԻՄՈԹԵՈՍԻ ԵԼ ՏԻՄՈՍԻ, Օ՛՛ ԴԿ. ԻՄԱՍՏՈԼԹԻԼՆ ԵՐԿ. ԱՐ. ՄԿ. ՀԴԲ. ԱԿ. ԱԶԱԿԵՐՈՒՔ ԶՐԻՄՄՈՍԻ, ՃԶ. ԱԿ. ՈՐ ՍԻՐՈՂԴ ԵՐ՝ ԱԶ. ԴԱՄԱՅ, (1):	29 23
Թ 18	ՈԼՐ. ԱԶ. ԱԿ. ՀՐԳ. ՀԴԳ.	30 24

Հ.	Օ.	ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ	Ն.	Լ.
		ժի. Որ փառօր հօր:Մկ. Խջ: աձ. Հրաշակերտ եւ զօրեղ Յ. եւ Ռ. Ղուկասոս առե- տարանչին:		
Ժ 19	ՇԲ.	Ա.Կ. Սրբոց Աւետա- րանչացն՝ Մատթէոսի, Մարկոսի, Ղուկասոս եւ Յովհաննոս. 0հ. գձ. Ե- րանելի. ար: Մեծ. Այ- սօր նոր: Մկ. ակ. Աշա- կերտք քրիստոսի. ձշ. ակ. Որ սիրողդ էք: Հմբ. աձ. Սուրբ ես տէր եւ ի քէն հայցեմք: Յ. եւ Ռ. Յովելեայ մար- գար, եին:	31	25
ԺԱ 20	Ք	Կիր. ԲՁ. Զ. զկնի Ս. Խաչի, Հրց. Յար- գձ. Յորժամ ի խաչին, Սեծ. Մայր լուսոյ, Հմբ. բձ. ի գերեզման եկին, եւ Զայն աւետաւոր: Ն. Յ. Նոյեմբեր: եւ տօհ	1	26

Հ.	Օ.	ՍՍՀՄԻ	Ն.	Լ.
		ամենայն արքայ, Հարօմէք:		
ԺԲ 21	ԲՁ.	ԲԿ. Սրբոցն Ղուկ- կիանոսի հարիւրապե- տին, որ հաւատաց ի խաչելութիւնն քրիստո- սի, Յովսէփայ աստուա- ծահօրն, Յովսէփայ ա- րեմաթացւոյն, եւ բա- րեկամին Քրիստոսի Ղա- զարու, եւ քերցն նո- րա Մարթայի եւ Մա- րիամու. 0հ. ղի. Իմաս- տութիւն երկնային. ար: Մկ. առ. ղի. Յովսէփ քեզ հաւատացեալ, ձշ. գձ. Յովսէփ ճշմարիտ, Հմբ. ղի. Իւղաքերից կանանցն, Լ. Յիշատակ համօրեւ ենչեցելոց:	2	27
ԺԳ 22	ԳՁ.	ԳՁ. Սրբոցն Թէո- դիտոնի քահանային, Զենոնի զինաւորին, Մա- կարայ, Եւդոքսիայ եւ	3	28

Հ. 0.	ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ	Գ. Լ.
	Ռամեւայ: Օհ. Գձ. Զա- րիական մահ: Հրց. Մրտ. դկ. Որ զհրաշափառ: Մկ. Գձ. Այսօր յիշատակի ձշ. Գձ. Պայծառացիք եկեղեցի: Հ.Բ. Գձ. Ընդ- վերին զուարթունսն: Յ. եւ Ռ. Հրաշագործ պատկերին Ս. Աստուա- ծածնի. Հագանոն:	
ԺԴ 23	ԴԶ. ԳԿ. պհ. Հրց. Ապշ. Դձ. Հարկն մերոց աս- տուած: Որ ասլեցող- ցեր:	4 29
ԺԵ 24	ԵԶ. ԴԶ. Սրբոց Խարի- թեանցն, եւ սրբոց վը- կայիցն՝ Արամեայ եւ Քրիստափորի, եւ եր- կուց կանանցն՝ Կալի- նիկեայ եւ Ակիւլինեայ, Օհ. Դձ. Այսօր յիշա- տակ սրբոց: Հրց. Մրտ. աձ. Զքեղ արդար: Մկ. Դկ. Այսօր ընդ անմարմ- նոցն: ձշ. Դձ. Հիշուե- թիւնը սրբոց: Հ.Բ. Դձ.	5 30

Հ. 0.	ՍՍՀՄԻ	Գ. Լ.
	Յիշատակ է այսօր, Հր. Քասդեշ (50): ● Մի. Լս. Ժ 1, Բ. 43: Փոթորիկը:	
ԺԶ 25	ՈԼ. ԴԿ. պհ. Հրց. Հնգ. Դկ. Յաւիտենից աստ- ուած: Մկ. Խշ. Դկ. Խա- ջի քո քրիստոս: Մհմ. Ճեմաղիշ Սխըր:	6 1
ԺԷ 26	ՇԲ. ՍԶ. Սրբոց երկո- տասանից վարդապետա- ցն, Ռեթէոսի, Դիոնի- սիոսի, Սեղբաստրոսի, Սթանասի, Կիւրղի ե- րուսաղէմացւոյն, Եփ- րեմի խուրին Ասորւոյ, Բարսղի Կեսարացւոյն, Գրիգորի Նիւսացւոյն, Գրիգորի աստուածա- բանին, Եսթիանու Կիպ- րացւոյն, Յովհաննու Ոս- կեբերանին, եւ Կիւրղի Աղէքսանդրացւոյն: Օհ. ակ. Որք զարդարեցին:	7 2

Հ. Օ.	ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ	Ն. Լ.
	աբ. Մկ. գժ. Հանդիսացեալք, ձշ. գժ. Այսօր երկնայնոցն ընդ մեզ, չմբ. աժ. Հրաշակերտ: Թ. եռ թ. Դեմետրեայ վճկայիճ: Մհմ. Գաբում, Գաբում Թոգրթոնասը:	
ԺԸ 27	✠ Կեր. Ակ. Է. զԿնի Ս. Խաչի. ԳիիՏ ԽԱՉ. Օհ. աժ. Հրաշակերտ. աբ. ձշ. բժ. Այսօր խնդրի. չմբ. բժ. Ապաւինեցաք. Հաբասիք:	8 3
ԺԹ 28	Բշ. Բշ. Սրբոցն՝ Անաստասայ քահանային, եւ Վարդոսի եւ Թէոդորիտեայ, եւ որդւոց նորա, եւ որք ընդ նմա կատարեցան. Օհ. բժ. Օրհնեն զքեզ աստուած. Հրց. Մբա. ակ. Սուրբ աստուած արարիչ Մկ. բժ. Փառաւորեալդ փառօք: ձշ. բժ. Ուրախա	9 4

Հ. Օ.	ՍՍՀՄԻ	Ն. Լ.
	նան հրեշտակք: չմբ. բժ. Զքեզ տէր օրհնեն:	
Ի 29	Գշ. Բկ. Սրբոց Հիպիրիքեանց, որք ի Սամուսատ կատարեցան, եւ սրբոցն Սեւեռիանոսի Սեբաստացւոյն, Բաբելայ ծերոյն եւ ութսուն եւ չորս աշակերտաց նորին. Օհ. բկ. Շնորհեա մեզ ցրիստոս Հրց. Մբա. ակ. Որ բարձրեալդ ես, Մկ. բկ. Ի փառս պարծեցցին. ձշ. բկ. Հրաշափառ ճգնութեամբ, Հմբ. բկ. Որ պսակիչդ ես:	10 5
ԻԱ 30	Դշ. Գշ. Կհ. Հրց. Աւգ. գժ. Հարցն մերոց աստուած, Որ ի նեղու:	11 6
ԻԲ 31	Եշ. Գկ. Սրբոյն Յովհաննու ոսկերերան հայրապետին. Օհ. ակ. Որք	12 7

Հ. 0.

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Շ. Լ.

զարդարեցին. ար. Մկ.
Հմբ. ստ. դկ. Որ յա-
նըսկիզբն ի հօրէ: ձշ. գձ.
Զառաջնորդս:

Առ. րռ. ժ. 10. ր. 56:

Յեղ ծիւն տեղ տնօրեւ:

ՆՈՅՆԵՐԵՐ

ԻԴ.

I

Ուր. ԴԶ. պհ: Հրց. Հնդ.
աձ. Օրհնեալ ես դու
քրիստոս. Մկ. Խշ. դձ.
ի ստուճգանելն:

13 8

Յ. եշ Դ. Կոզմայի եշ
Դամիամետի վկայիցն:

Հ. 0.

ՍՍՀՄԻ

Շ. Լ.

ԻԴ 2 ՇԲ. Դկ. Տօն ամենայն 14 9
Սրբոց Հնոց եւ հո-
րոց յայտից եւ անյայ-
տից: Օհ. գձ. Երանելի
ս. առաքեալք: Հրց. դկ.
Առ. քեղ աստուած:
Մեծ. դկ. հասապետա-
ցըն: Ողորմ. (Մարգ). դձ.
Որ աւետաւոր: տեր երկ-
նիցն (Վարդ). դձ. Այ-
սօր երկնայնոցն ընդմեզ:
Մկ. (Կուս). դկ. Յիշա-
տակ քրիստոսի: և (Մրտ)
Որք եկեալ եմք: ձշ.
բձ. Պարծանք: (Թագ).
Աստուած փրկիչ մեր:
Հմբ. աձ. Սուրբ ես տէր:

ԻԵ 3 Ք Կիր. ՍԶ. Ը. զկնի 15 10
Ա. Խաչի. Հրց. Յար.
դկ. Որ զամենազօր: Մեծ.
Աստուածածին մայր:
Հմբ. աձ. Ընդ կանայսն,
եւ Որ անձառ:
Հարսանիք:

ԻԶ 4 ԲԶ. Ակ. Սրբոցն՝ Ստե- 16 11

Հ.	Օ.	ՆՈՅԵՄԲԵՐ	Ն.	Լ.
		փաննոսի Հռոմայ Հայրապետին, եւ քահանայիցն, եւ սարկաւազացն եւ ժողովրդացն: 05. ալ. Յամենայն ժամ օրհնեմք զքեզ, Հրց. Մրա. բժ. Անոխակալ, Մկ. Գժ. Ցնծայ այսօր, ձշ. Գժ. Չառաջնորդս, Հմբ. Դկ. Մարտիրոս եւ վկայ քրքիստոսի:		
ԻԵ	5	ԳԶ. ԲԶ. Սրբոցն՝ Ակիլիսիմեայ եպիսկոպոսին, Յովսեփայ քահանային, Այիթալայ սարկաւազին եւ Պղատոնի վկային: 05. բժ. Օրհնեն զքեզ աստուած, Հրց. Մրա. բժ. Ընդ սուրբս քո, Մկ. բժ. Փառաւորեալդ փառօք, ձշ. բժ. Ուրախանան Հրեշտակք, Հմբ. բժ. Չքեզ տէր օրհնեն:	17	12
ԻԸ	6	ԴԶ. Բկ. պհ, Հրց. Առշ. Գժ. Օրհնեալ ես յաւիտ:	18	13

Հ.	Օ.	ՍՍՀՄԻ	Ն.	Լ.
ԻԹ	7	ԵԶ. ԳԶ. Սրբոց Հայրապետացն՝ Մետրոփանոսի, Աղէքսանդրոսի, եւ Պօղոսի խոստովանողին, եւ սրբոց Նօտարացն՝ Մարկիանոսի եւ Մարտիրոնի: 05. Գժ. Չարիական մահ, Հրց. Մրա. Դժ. Որք Հաղորդեցան, Մկ. Դժ. Այսօր երկնայնոցն, ձշ. Գժ. Չառաջնորդս, Հմբ. Գժ. Հանդիսացեալք:	19	14
		Ⲅ Լր. Լս. Ժ. 20. ր. 7: Յրտաշունչ հողմուներ:		
Լ	8	Ուր, Գկ. պհ, Հրց. Հնգ. ալ. Գոհաբանեմք, Մկ. Խշ. Գկ. Ով քաւալ թեւ, Յեբեկ, Կախառօնակ. Բկ. Որ յանէից ար, Յ. եւ Ի. Միքայէլի երեշտակապետին, եւ ամենայն երկնային զօրացն:	20	15
Ա	9	ՇԲ. ԳԶ. Սրբոց Հրեշտակապետացն	21	16

Հ. 0.	ՆՈՅՆՄԲԵՐ	Ն. Լ.
	տակապետացն՝ Գաբրի- էլի եւ Միքայէլի, եւ ամենայն երկնային զօ- րացն: 0 ⁵ , ԲԿ. Որ յա- նէից. աբ. ՄԵԺ. Մայր եւ Կոյս: ՄԿ, ստ, ԴԿ, Երկնաւոր Հօտ: ՃԶ, ԴԿ. Այսօր ուրախացեալ, ՀԻՐ, աճ. Սուրբ ես տէր: Տօմ, եւ Յայսմ, ՏՐԷ, Լ, Ընծայումն Ս. Աստուա- ծածնի:	
Բ 10	✠ Կիր. ԳԿ. Թ. զկնի Ս. Խաչի: Հրց. Յար, ԴԿ. Այսօր ցնծան: ՄԵԺ. Աս- տուածածին պայծառ, ՀԻՐ. Յար. ԴԿ. Հրեշտա- կացն զուսք: (ցվերջն), Հորսանիք:	22 17
	☼ յաղկոնաւորն:	
Գ 11	ԲԶ. ԱԶ. Սրբոցն՝ Մեղի- տոսի Անտիոքայ Հայրա- պետին, եւ Մինասայ Եգիպտացւոյն, եւ միւս Մեղիտոսի եպիսկոպոսին	23 18

Հ. 0.	ՏՐԷ	Ն. Լ.
	Բուրայ քահանային եւ Շինու սարկաւագին: 0 ⁵ , աճ. Ժողովեալքս Ի յի- շատակ: Հրց, ՄԼԽ, ԲԿ. Որհնեմք զքեզ, ՄԿ, աճ, Զինաւորն քրիստոսի: ՃԶ, ԳՃ, Զառաջնորդս, ՀԻՐ, աճ. Ասաք ինասէր վարուք:	
Գ 12	ԳԶ. ԱԿ. Սրբոցն Դեմե- տրեայ վկային, եւ Բա- սիլիսկոսի քահանային, 0 ⁵ . աԿ. Յամենայն ժամ օրհնեմք, Հրց, ՄԼԽ. ԲԿ. Որք Ի մարտի, ՄԿ. աԿ. Ճգնաւորք քրիս- տոսի: ՃԶ, աԿ. Ի տա- ճարի հանգստեան, ՀԻՐ. աԿ. Պարծանք հաւա- տոյ:	24 19
Ե 13	ԴԶ. ԲԶ. պՀ: Հրց. Ապ: ԴԶ. ԴՃ. Որ յամենայնի ցու- ցեր: Լ. Կատարեալ կուսիմ:	25 20
Զ 14	ԵԶ. ԲԿ. Սրբոցն Գու-	26 21

Հ. 0.

ՆՈՅՆՄԲԵՐ

Ն. Լ.

ըիաւայ, Սամուէլասայ,
Աբիբայ սարկաւազին,
Ռամանոսի միայնակե-
ցին, Մանկանն խոստո-
վանողի, եւ Հիւսիքոսի
զինաւորին, 05. Բկ.
Շնորհեա մեզ քրիստոս
Հրց. Մրտ Գժ. Որք ըզ-
տանջանս, Մկ. Բկ. Ի
փառս պարծեացին, Ճշ
Բկ. Հրաշափառ ճգնու-
թեամբ, ՀԲ. Բկ. Որ
պսակիչդ ես:

Թ եւ Ռ. ֆիլիպպոսի ա-
ռաքելոյն, եւ բարեկե-
դան 40օրեայ Ենեդեան
պահոց:

Է 15 Ուր. ԳԶ. պհ. Հրց. Հնդ. 27 22

Բժ. Որ Թաւաւորդ: Սկ.
Խշ. Գժ. Անուանեալ
փայտ գիտութեան:

Դ. 2 քա. Ժ. Ե. Բ. 18:

Փոթորիկը:

Հ. 0.

ՏՐԷ

Ն. Լ.

Ը 16 ՇԲ. Գկ. Սրբոց առա- 28 23

քելոցն, Անդրէի եւ Փի-
լիպպոսի, 05. Գժ. Երա,
նեղի սուրբ առաքեալք,
առ. Մկ. ա. Կ. Աշակերտք
քրիստոսի, Ճշ ա. Կ. Որ
սիրողդ էք, ՀԲ. ա. Ժ.
Սուրբ եստէր եւ Ի քէն
հայցեմք:

Ագ. Համբարայ (4),
Թ եւ Ռ. Մատթեոսի ա
ւետարանչին,

Թ 17 Խ Կեր. ԳԶ. Ժ. զկնի 29 24

Ս. Խաչի: Հրց. Յար, աժ,
Որ եկեր Ի փրկութեան,
ՀԲ. Գժ. Որ Ի վերդ ես
(ցվերլն):

Բարեկենդան Յիսնակի
պահոց:

Հր. Խանուկայ, որ Է Գան-
տիչ պայրամբ:

Ժ 18 ԲԶ. Գկ. պհ. Հրց. Ապ: 30 25

Գժ. Ճշմարտապէս:

Լ. Անդրէի առաքելոյն:

Հ. 0.	ՆՈՅԵՄԲԵՐ	Ն. Լ.
ժԱ 19	ԳԶ. ԱԶ. պՀ. Հրց. Ա. պՀ. Դձ. Տէր աստուած մեր, Որ հաստ: Ն. Տ. Դեկտեմբեր:	1 26
ժԲ 20	ԳԶ. ԱԿ. պՀ. Հրց. Ա. պՀ. Դձ. Որ զերիս մանկունան: Ցերեկ, Նախատօնակ, ակ, Որ նախիմաց. սր:	2 27
ժԳ 21	✠ ԵԶ. ԲԶ. պՀ. Ընծա-յումն Ս. Աստուածած-նի ի տաճարն. Օհ. գկ, Երգեցէք որդեր. սր: Հձ. Դձ. Նոր սիօն ծըն-եալ:	3 28
ժԴ 22	Ուր. ԲԿ. պՀ. Հրց. Հնգ. Բկ. Արարիչ եւ մարդա-սէր: Մկ. Խ. Բկ. Որ յաթող փառաց: ● Մն. Լս. Ժ. 1 1 ր. 29: Սեփեւախառն միւն:	4 29
ժԵ 23	ՇԲ. ԳԶ. Սրբոցն Գրե-գորի սքանչեւագործին.	5 1

Հ. 0.	ՏՐԷ	Ն. Լ.
	Նեկողայոսի հայրապետին եւ Միւռոնայ եպիսկոպոսին. Յհ. ակ. Որ զարդարեցին. սր: Մկ. ձ. Բձ. Որ լուսով: Հձ. ակ. Սուրբ ես տէր: Ըմբռնող:	
	Մհմ. Եափրուգ տեօքիւ-միւ Յոռոբրոշեւաբ:	
	Հր. Թեքեա (29):	
	Մհմ. Բեճեպ եւ իշխայար:	
ժԶ 24	✠ Կիր. ԳԿ. Ա. Յիսնա-կի: Հրց. Յար. ակ. Ս. նըսկիզքն բանդ. Հձ. Յար. գկ. Զքո յարու-թիւնդ. եւ Առեալ: Հարսանիք:	6 2
	Լ. Նիկողայոսի հայրապե-տին, պալտպահին նաշա-վարաց:	
ժԷ 25	ԲԶ. ԳԶ. Սրբոց Կոսա-նացն Յուլիանեայ եւ վասիլուհւոյ, եւ սրբոցն:	7 3

Հ. 0

ԿՈՅԵՄԲԵՐ

Ե. Լ.

Աբրահամու, եւ Խորե-
նայ, եւ անարծաթ-
բժըշկացն՝ Կողմայի,
Դամիանոսի եւ Աստուա-
ծատրոյ վկային: Օհ.
Մբ. դժ. Այսօր յիշա-
տակ սրբոց: Հրց. Մբ.
դժ. Յուսացեալքն: Մկ.
Հմբ. Դկ. Յիշատակ քը-
րիստոսի: Ճ. դժ. Ճգնու-
թիւնք սրբոց:

Թ. Է. Ռ. Եկեալսն եւ
կոչալն:

ԺԸ 26

ԳԶ. Դկ. Սրբոցն՝ Ղուն-
կիանոսի, քահանային,
Տարագրոսի Պրոպոսի,
Անդրանիկոսի, Ոնեսիմ-
եայ, եւ այլոց աշա-
կերտացն Պողոսի: Օհ.
Դկ. Իմաստութիւն երկ.
սր. Մկ. Հմբ. ակ. Աշա-
կերտք քրիստոսի Ճ. ակ.
Որ սիրողք էք:

Է. Յղոթիւք Ս. Աստուա-
ծածկի Ի յԱՅԵԱՅԻ:

8 4

Հ. 0

ՅԻԼԵ

Ե. Լ.

ԺԹ 27

ԳԶ. ԱԶ. պհ. Հրց. Ադ. Դկ. Աստուած հարցն մե:

9 5

Ի 28

ԵԶ. Ակ. Սրբոցն՝ Կղե-
մայ հայրապետին, եւ
Բաղարատայ Տոռոմե-
նոյ եպիսկոպոսին: Օհ.
ակ. Յամենայն ժամ
օրհնեմք զքեզ: Հրց. Մբ.
գժ. Որ զանչափ: Մկ.
Հմբ. գժ. Մանկունք նոր
սիօնի: Ճ. գժ. Զառաջ-
նորդս:

10 6

ԻԱ 29

ՈԼԲ. ԲԶ. պհ. Հրց. Հնդ. Գժ. Օրհնեմք զքեզ հայր:
Մկ. Խ. Դժ. Ապաւինե-
ցաք ի խաչ. քո: ՅԻԼԵ.
Նախատեսակ. գժ. Ով ե-
րանելի սուրբ. սր:

11 7

ՍԼ. ԲԼ. Ժ. 25 ր. 40:
Հողմ. անործ:

ԻԲ 30

Ք. ԴԵ. Բկ. Սրբոց առա-
քելոցն, եւ առաջին
Լուսաւորացն մերոց,
Թ. ԱԳԵՈՍԻ եւ ԲԱՐ-
ԴՈՒՂԻՄԵՈՍԻ: Օհ. գժ.
Իրանելի սուրբ. սր:
Թագ. Այսօր դասը: Մկ.

12 8

Հ. 0.

Ն ՈՅԵՄԲԵՐ

Ն. Լ.

ա. Կ. Աշակերտք քրիս-
տոսի: Ճ. ա. Կ. Որ սի-
րողը էք: Հ. Բ. ա. Սուրբ
ես տէր: եւ ի քէն հայ-
ցեմք:

Յ եւ Ռ. Անդրէի աշա-
քեղոյն:

ԳԵԿՏԵՄԲԵՐ

ԻԳ. 1 Դ. Կեր. Գ2. Բ. Յիսնա- 13 9
կին. Հրց. Յուր. Բ. Որ
Թագաւորդ ես. Հ. Բ.
Յուր. Գ. Փառաւորեալ
է քո. Հարսանիք:

Հ. 0.

ՏՐԷ

Ն. Լ.

Յ. եւ Ռ. Նառնամայ մար-
գարեիկն:

ԻԴ. 2 Բ2. Գ. Կ. Սրբոցն. Գ. Ենա- 14 10
րիտի եպիսկոպոսին,
Մերկեռիտի զինաւո-
րին. Յակովկայ եւ ի.
րաւափառայ. Օհ. Գ. Կ.
Այսօր հրեշտակաց դասք
Հրց. Մու. Գ. Կ. Չինուո-
րու թիւնք. Մ. Կ. Հ. Բ.
ա. Չինաւորն քրիստո-
սի: Ճ. Գ. Կ. Ճգնաւորք
ճշմարիտք

Յ. եւ Ռ. Ամբակոռնայ
մարգարեիկն:

Հր. ծով վասն պաշար-
ման Երուսաղեմի ի Նա-
բոզոգոգոնոսրոյ:

ԻԵ. 3 Գ2. Գ2. Սրբոցն Մի- 15 11
նասայ. Երմիգիւնեայ.
Գրաբոսի. եւ կամաւոր
աղքատացն Յօհաննու
եւ Ալէքսիանոսի. Օհ.
Գ. Այսօր յիշատակ

Հ.	Օ.	ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ	Ն.	Լ.
		սրբոց, Հրց. Մրտ. Գձ. Սուրբ Ես տէր, Մկ. Հմբ. Բկ. Զյիշատակ, ձյ. Գձ. Ճգնութիւնք սրբոց:		
		Յ. Ե Բ. Սոփոնեայ Ֆարգարեին:		
ԻԶ	4	ԴԶ. Դկ. պհ. Հրց. Ադշ Գկ Օրհնեալ տէր աստ ուած հարցն:	16	12
		Յ. Ե Բ. Վառվառեայ կոստին:		
ԻԵ	5	ԵԶ. ԱԶ. Սրբոց հարցն Եգիպտացւոց Պօղոսի. Պօղայ, Մակարայ, Եւ- ագրի, Յօհաննու գըը- նեցւոյ, Յօհաննու կտր- ճահասակին, Նեղոսի, Արսենի, Սիսիանու, Դանիէլի, Սրապիոնի, Մակարիոսի, Պիմէնի, Է պլոց սրբոց հարցն: Օհ. աձ. Որ գերազանցեալ. ար. (Յոգհակ) Մկ. Հմբ.	17	13

Հ.	Օ.	ՏՐԷ	Ն.	Լ.
		Բձ. Պարծանք եկեղե- ցւոյ: ձյ. (Ողորմ) Բձ. Որ անմարմնական վա- րուք:		
ԻԸ	6	Ուր. Ակ. պհ. Հրց. Հնգ. Գկ. Բանդ աստուած. Մկ. Խյ. ալ. Նշանաւ ամենայաղթ:	18	14
		Յ. Է Բ. Նիկողայոսի արուելագործ հայրա- պետին, պաշտպանին և աս- տալարաց:		
ԻԹ	7	ԵԲ. ԲԶ. Սրբոյն Նիկո- ղայոսի զմիւռնացւոյ վրա չեղադործ հայրա- պետին Օհ. ալ. Որք զարդ արեցին. ար. Մկ. ա. Հիացան անմարմ. ձյ. (Ողորմ) Գձ. Որ ըզ- շորհս աստուած պին: Ⲅ Լր. Լս Ժ. 8. ր. 54: Ամպամած:	19	15
Լ	8	✠ Կիր. Բկ Գ. Յիսնա- կի: Հրց. Թար. Բկ. Որ	20	16

Հ. 0.

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

Ն. Լ.

դժառայի. Հմբ. բկ.
կանխեցին կանայք:

Յերեկ. Նախատունակ. ակ.

Որ նախիմաց. սր:

Բարեկենդան Ս. Յակո-
բայ պահոց:

Ս. 9 ԺԵԶ.ԳԶ.ԿԶ.ՅՂՈՒԹԻՒՆ 21 17

Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ Ի
ՅԱՆՆԱՅԷ. 05. ԳԿ. ԵՐ-
զեցէք. սր: ձշ. ԳԿ. Ծառ
կենաց. Հմբ. դժ. Նոր
սիօն ծնեալ:

Եւս Յ. եւ Ռ.

Լ. Թովմայի առաքելոյն:
Ձմեռնամեռաւ և արեւա-
դարձ Այծեղէր: Յերեկն
սկսանի երկարել և գի-
շերն կարճանալ:

Մհմ. Ինգլապը Շիթկվի.
կամ Էվվիի արպային—
սկիզբն 4 ()-օրեայ Ա. մա-
սին ձմեռան. Գարագըշ:
Կիւն տեօնիւ միւ Յոսթ-
րուկապը:

յուծեղջիւրն:

Հ. 0.

ԲԱՂՈՑ

Ն. Լ.

Ցօմ. եւ Յայմ. ԲԱՂՈՑ:

Բ 10 ԳԶ. ԳԿ. ԿԶ. Սրբոցն 22 18

Կուռնելիոսի հարիւրա-
պետին, եւ Շմաւօնի
աղգականին քրիստոսի,
որ խաչեցաւ յերուսա-
ղէմ. Պողիկարպոսի հայ-
րապետին Չմիւռնոյ, եւ
վկայիցն՝ որք յարեւելս
կատարեցան. 05. ԳԿ.
Այսօր հրեշտակաց դասք
Հրց. (Եօթանասնիցն) ԳԿ.
Որ ի հօրէ. ՄԿ. Հմբ.
ակ. Աշակերտք քրիս-
տոսի. ձշ. ԳԿ. ձգնա-
ւորք ճշմարտք:

Գ 11 ԳԶ. ԳԶ. ԿԶ. Հրց. Ա.ԿԶ. 23 19

ԳԿ. Հարցն մերոց օրհ-
նեալ ես տէր:

Դ 12 ԵԶ. ԳԿ. ԿԶ. Սրբոցն 24 20

Եւստորատիոսի, Օգոսեն-
տիոսի, Եւգինէոսի, Ով-
րէստէսի, եւ Մարգա-
րիոսի. 05. ԳԿ. Ի յի-
շատակս վկայից, Հրց.

Հ. 0.

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

Ն. Լ.

Մբա. ԴԿ. Առ քեզ ան-
տուած: ՄԿ. ՀԻԲ. ԲԿ.
Որ զհոռւ սիրոյ քո: ՃԻ.
ԴԿ. Այսօր եկեղեցի:

Ե 13 Ուր. ԱԶ. պհ. Հրց. Հնդ. 25 21

ԴՃ. Որ փառօք հօր,
ՄԿ. Ի՛, աճ. Որ զանա-
րատ բազուկս: Յերեկ.
Նախաօնակ, ԳԿ. Յաղ-
թող եւ սուրբ. սր:
Լ. Ենեռնդ տեառն:

Չ 14 ՇԲ. ԱԿ. Սրբոյն Յակոբ 26 22

բայ Մծբնայ հայրապե-
տին Մարուգէի ճգնա-
ւորին, եւ Մելիտոսի
եպիսկոպոսին: Օհ. ԳԿ.
Յաղթող եւ սուրբ, սր:
ՄԿ. ԳՃ. Հայրապետ
սուրբ եւ անբիծ: ՃԻ.
ԴԿ. Որ յանապատէ:
ՀԻԲ. աճ. Սուրբ ես տէր:
Լ. Ստեփաննոսի և այլա-
վեկայի:

Ս. Վ. Բ. Ժ. 18 ր. 2:
Զիւնաբեր հողմունք:

Հ. 0.

ՔԱՂՈՅ

Ն. Լ.

Ե 15 ՃԻ. Կեր. ԲԶ. Դ. Յիսն. 27 23

Հրց. Յար. ԳՃ. Փառա-
ւորեալ որդի, ՀԻԲ. Յար-
բՃ. Այսօր զուարճա-
ցան: Հարաւիք:

Լ. Յովհաննէս առեռա-
րանչի:

Ը 16 ԲԶ. ԻԿ. Սրբոց հայրա- 28 24

պետացն՝ Իգնատիոսի.
Աղղէի, եւ Մարուգէ-
ի եպիսկոպոսին: Օհ.
ԲԿ. Շնորհեա մեզ քրիս,
Հրց. Մբա. ԳՃ. Որք հա-
ղորդեցան: ՄԿ. ՀԻԲ. ԳՃ.
Որ հրաւիրեցեր զյա-
ռաջագոյն: ՃԻ. ԳՃ. Զա-
ռաջնորդս:

Ագ. Արամ. (1):

Լ. Մանկանցն քեթդեհեհի:

Թ 17 ԳԶ. ԳԶ. Սրբոցն՝ Թէո- 29 25

պոմպայ եպիսկոպոսին,
Թէովնայ վկային, եւ
չորից զինուորացն, Բա-
ստոսի, Եւստբի, Եւտրիզի
եւ Բասիլիդեայ: Օհ:

Հ	Օ	ԳԵԿՏԵՄԲԵՐ	Ն	Լ
		գձ. Զարիական մահ: Հրց. Մրա. ԴԿ. Որ ըզ- հրաշափառ: ՄԿ. Գձ. Այսօր յիշատակ: ձշ. գձ. Պայծառացիր եկեղեցի: ՀՏԲ. գձ. Զանմարմնոցն զմաքրուի իւնն: Թ. եւ Թ. Դաւիթի մար գարեիս:		
Ժ 18	Դ 2	ԳԿ. պհ: Հրց. Ա. պշ: ԴԿ. Օրհնեալ տէր աստ- ուած օրհ:	30	26
ԺԱ 19	Ե 2	Դ 2. Սրբոց կուսա- նացն՝ ինդոսի, Դոմնա- յի եւ Դղերիկոսի քա- հանային, եւ երկուց բիւրոցն՝ որք այրեցան յեկեղեցին Նիկոմիդա- ցոց: Օհ. Դձ. Այսօր յիշատակ սրբոց: Հրց. Մրա. աձ. Զքեղ արդար: ՄԿ. ԴԿ. Այսօր ընդ ան- մարմնոցն: ձշ. Դձ. Ճըգ- նուի իւնը սրբոց: ՀՏԲ. Դձ. Յիշատակ է այսօր	31	27

Հ	Օ	ՔԱՂՈՑ	Ն	Լ
		քաջ նահատակաց քը- ռիստոսի: Լ. Սեդրեատրոսի Հռոմաց հայրապետին:		
ԺԲ 20	Ու Բ	ԿԿ. պհ: Հրց. Հնդ. ԴԿ. Յաւիտենից աստ- ուած: ՄԿ. ԽԷ. ԴԿ. Խա ջի քո քրիստոս:	1	28
		Ն. Տ. Յոռնկար. եւ տա- րեմուտ: 1897 Բոռա- կանին: եւ տօն տնօրե- նոչքեան տեառն:		
ԺԳ 21	Շ Բ	Ա 2. Սրբոց՝ Աբ- գարու. նախալկայ եւ անդրանիկ Թադաւորին մերոյ: Օհ. աԿ. Որ զերկ- նաւոր, սր: ՄԿ. ԲԿ. Ով երանելիդ: ձշ. Բձ. Աստուած փրկիչ մեր: ՀՏԲ. աձ Սուրբ ես տէր:	2	29
ԺԴ 22	Ճ Կ	Կիր. ԱԿ. Ե. Յիսնա կի: Հրց. Յար. ԴԿ. Նա- խայաւիտեան: ՀՏԲ. Յար. աԿ. Յարուցեալ Ս քառն:	3	30

Հ. 0.	ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ	Ն. Լ.
	Հելի եւ հրաշալի Յերեկ. Նախատեսակ, դժ. Յաղ- թող գտաւ. ար: Հր. Սեբաթ (50): ՍԵ. ԼՍ. Ժ. 3. Բ. 13: Անհատատ:	
ԺԵ 23	Բ2. Բ2. Սրբոյն Դաւթի մարգարէին, եւ Գալո- բայ առաքելոյն, 0հ. դժ. Յաղթող գտաւ. ար: Թագ. Այսօր դասը, Մեծ, Առաւօտ խաղաղու- թեան: Մկ. Հմբ. գժ, Օրհնեցէք զտէր, ձշ. (Ողորմ), գժ. Անսկիզբն, Յերեկ, Նախատեսակ, գկ, Նահատակ. ար: Մհմ. Շապան:	4 1
ԺԶ 24	Գ2. ԲԿ. Սրբոյն Ստե- փաննոսի նախապկային եւ առաջին Մարտիրո- սին, 0հ. գկ. Նահատակ. ար: Թագ. Այսօր դասը, Մկ. Հմբ. գկ, Նախա-	5 2

Հ. 0.	ՔԱԼՍՅ	Ն. Լ.
	սարկաւադ, ձշ, դկ. Յըն- ծայ այսօր: Յ, և Բ. Զրագայոյց Ծը- նըդեան:	
ԺԵ 25	Գ2. Գ2. պհ. Հրց. Աշշ. դկ. Օրհնեալ ես տէր Աստուած: Յերեկ. Նա- խատեսակ, դժ, Յնծայ այսօր. ար: Յ, և Բ. Ծնունդ տեա- աքն մերոյ, և աշտիք և նոցա մինչև ի Կ-ն Յռն- վարի: Լ. Յայտնութիւն ճեառն:	6 3
ԺԸ 26	Ե2. ԳԿ. Սրբոց առա- քելոցն Պետրոսի եւ Պո- ղոսի, 0հ. դժ, Յնծայ այսօր. ար: Թագ. Այսօր դասը, Մկ. ստ. դկ. Որ արփիահրաշ, ձշ. (Ողորմ) դժ, Ամուրք հաւատոյ, Հմբ. ստ, դկ. Որ անպա- րագիրն: Յ. և Բ. Բ. օր Ծննդեան:	7 4

Հ. 0	ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ	Ն	Լ.
ԺԹ 27	Ուր. ԴԶ. պհ. Հրց. Հնգ. աձ, Որհնեալ ես դու քրիստոս: Մկ. Խ. դձ. Ի ստունգանե՛լն աղա- մայ, Գերեկ, Նախատո- նակ, Գկ, Որ էնն յէու- թեան. աբ: Գ, եւ Թ, Ստեփաննոսի նախաձկայի: Էւ Գ. օր Ենեդեան:	8	5
Ի 28	Շք. ԴԿ. Սրբոց Որդւոց Որոտման՝ Զակոբայ ա- ռաքելոյն եւ Զովհան- նու աւետարանչին: Թ. Գկ, Որ էնն յէութեան. աբ: Թագ, Այսօր դասը: Մեծ, Աստուածածին ամսլ լուսաւոր: Մկ, ստ, Դկ, Որ յանատուեր: ձշ, Դկ, Որդիք որոտման: Հմբ, աձ. Սուրբ ես տէր:	9	6
ԻՍ. 29	✠ Կեր. ԱԶ. Զ. Յիսն, Հրց. Յար. դձ. Միածին որդի: Հմբ. Յար, աձ. Սոսկալի տեսիլ (ցվերջն)	10	7

Հ. 0.	ՔԱՂՈՅ	Ն. Լ.
	Բարեկենդան Ծննդեան պահոց:	
	Առ. քռ. ժ. 12. ր. 24. Յրասշունչ հոգի:	
ԻԲ 30	ԲԶ. ԱԿ. ա. օր Ծննդեան պհ. Հրց. Ա. Կշ, Դկ, Աս- տուած Հարցն մերոց բարեբանեալ:	11 8
ԻԳ 31	ԳԶ. ԲԶ. բ. օր Ծննդ: պհ. Հրց, Ա. Կշ. աձ. եր- գէին մանկունք:	12 9
		

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԱՐՁԱԿՄՈՒՆՔ.

ՏՕՆՔ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆՔ

Ա. 5. 6. 7. եւ 13. Յոռնվարի
տօնը Շննդեան եւ Անուակոչութեան
Քրիստոսի:

14 Տօն ԱՆՈՒԱՆԱԿՈՉՈՒԹԵԱՆ
Նորին Օծութեան վեհափառ Հայրա-
պետի Աղգիս **Տ. Տ. ՄԿՐՏՉԻ Ա.**
Կաթողիկոսի ամենայն Հայոց:

Բ. Փետր. 14 Տօն Քառասնօրեայ
Գալստեան Տեառն ի Տաճարն:

Գ. Տօն Ս. Վարդանանց զօրավա-
րացն:

Դ. Ապրիլի 7. տօն Աւետեաց Ս.
Աստուածածնի:

Ե. Տօն Մտին ի վիրապն Ս. Գրի-
գոր Լուսաւորչին:

2. Տօն Ելիցն ի վիրապէ Ս. Գրի-
գոր Լուսաւորչի:

Է. Տօն Գիւտի նշխարաց Ս. Գրի-
գորի Լուսաւորչի:

Ը. Տօն սրբոց Թարգմանչացն Սա-
հակայ եւ Մեսրոպայ:

Թ. Տօն Ս. Առաքելոյն Թաղէոսի
եւ Ս. Սանդիստոյ կուսին:

Ժ. Տօն Սրբոց առաքելոցն Թա-
ղէոսի եւ Բարդուղիմէոսի:

ԺԱ. Սեպ. 8. տօն Շննդեան Ս.
Աստուածածնի ի յԱննայէ:

Սեպ. 26 Բ. Տարեդարձ Օծման
Տ. Տ. ՄԿՐՏՉԻ Ա. Վեհափառ սըր-
բազնադոյն Կաթողիկոսի Ամենայն
Հայոց:

ԺԲ. Նոյեմբ. 21 տօն Ընծայման
Ս. Աստուածածնի ի տաճարն:

ԺԳ. Տօն Յղութեան Ս. Աստուա-
ծածնի ի յԱննայէ:

ՏՕՆՔ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆՔ

Ա. Ապրելի 23 Անուանակոչութիւն
Ն. Կ. Մ. Թ. Կայսրուհւոյ Ալէք-
սանդրա Ֆէօդորովնայի:

Բ. Ապրելի 27 Ծնունդ Ն. Կ. Բ.
Ժառանգի Կայսեր Գէօրգի Աղէքսան-
դրովչի:

Գ. Մայիս 6 Ծնունդ Ն. Կ. Մ.
Օգոստ. Կայսեր Նիկոլայ Աղէքսան-
դրովչի:

Դ. Մայիս 25 Ծն. Ն. Կ. Մ. Թ.
Կայսրուհւոյ Ալէքսանդրա Ֆէօդո-
րովնայի:

Ե. Յուլիս 22 Անուանակոչութիւն
Ն. Կ. Մ. Թ. Կայսրուհւոյ Մա-
րիայ Ֆէօդորովնայի:

Զ. Հոկտեմ. 21 զահակաւութիւն
Ն. Կ. Մ. Օգոստ. Կայսեր Նիկո-
լայ Աղէքսանդրովչի:

Է. Նոյեմբ. 14 Ծն. Ն. Կ. Մ. Թ.
Կայսրուհւոյ Մարիայ Ֆէօդորովնայի:

Ը. Նոյեմ. 26 Անուանակոչութիւն
Ն. Կ. Բ. Ժառանգին Կայսեր Գէ-
օրգի Աղէքսանդրովչի:

Թ. Դեկտ. 6 Անուանակոչութիւն
Ն. Կ. Մ. Օգոստ. Կայսեր Նիկոլայ
Աղէքսանդրովչի:

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ

ՏՕՆՔ ԹՈՒՍԱՑ.

ՅՈՒՆՎԱՐ

- 2 Մն. Ն. Կ. Բ. Ալէքսէյ Ալէքսանդրով-
չի:
10 Մն. Ն. Կ. Բ. Մեծ իշխան Պետր
Նիկոլայովչի:
24 Ան. Ն. Կ. Բ. Մեծ իշխանուհւոյ Կսենեայ
Ալեքսանդրովչի:

ՓԵՏՐՎԱՐ

- 5 Մն. Ն. Կ. Բ. Նիկոլայ Կոստանկի-
նովչի եւ տօն ասպետական նշանաց
սրբոյն Աննայի:
4 Մն. Ն. Կ. Բ. Մեծ իշխանուհւոյ Վէ-
րայ Կոստանկինովնայի:

ՍԱՐՏ

- 25 Մն. Ն. Կ. Բ. Կսենեայ Ալէքսանդրովչի:
ԱՊՐԻԼ

- 1 Մն. Ն. Կ. Բ. Բարեպաշտ Թագ. Մեծ
իշխան Ալէքսանդր Միխայելովչի:
10 Մն. Ն. Կ. Բ. Վլադիմիր Ալէքսանդ-
րովչի:
17 Մն. Մեծ իշխան Նիկոլայ Միխայի-
լովչի:
25 Ան. Ն. Կ. Բ. Թ. Կայսրուհւոյ Ալէքսան-
դրա Ֆէօդորովնի: Մեծ իշխ. Ալէքսան-
դրայ Եօսիֆովնի, եւ Ալէքսանդրայ Պե-
տրովնի:
27 Մն. Ն. Կ. Բ. Ժառանգի Գէօրգի
Ալէքսանդրովչի:

29 Ծն. Ն. Կ. Բ. Սերգէյ Աղէքսանդրովչի

ՄԱՅԻՍ

6 Ծն. Ն. Կ. Բ. Օգոստ. Կայսեր Նի-
կոլայ Աղէքսանդրովչի

11 Ան. Ն. Կ. Բ. Կիրիլ Ալէքսանդրովչի

14 Ծ. Ն. Կ. Մ. Իշխան, Մարիայ Պաւ-
լովնայի:

20 Ան. Ն. Կ. Բ. Ալէքսէյ Ալէքսանդրովչի
եւ Ալէքսէյ Միխայէլովչի:

24 Ան. Մեծի Դուքս Կոստանդին Նիկոլա-
յեւիչի եւ Կոստանդին Կոստանդինովիչի.
եւ Ծն. Աղէքսանդրա Պետրովնի:

25 Ծն. Ն. Կ. Բ. Թ. Կայսրուհւոյ Ա-
լէքսանդրա Յէօդորովնայի:

ՅՈՒՆԻՍ

1 Ծն. Ն. Կ. Բ. Մեծ Իշխ. Դիմիտրի
Կոստանդինովիչի:

26 Ծն. Ն. Կ. Բ. Մեծի Իշխանուհւոյ Ա-
լէքսանդրայ Եոսիֆովիչի:

29 Ան. Ն. Կ. Բ. Մեծ Իշխ. Պաւել Աղէք-
սանդրովչի, եւ Պետր Նիկոլայեւիչի

ՅՈՒԼԻՍ

5 Ան. Ն. Կ. Բ. Սերգէյ Աղէքսանդրովչի

11 Ան. Ն. Կ. Բ. Օլգայ Նիկոլայեւիչի
Օլգայ Յէօդորովնի, եւ Օլգայ Կոստան-
դինովնի:

15 Ան. Ն. Կ. Բ. Վլադիմիրայ Աղէքսան-
դրովչի:

16 Ծն. Ն. Կ. Բ. Մեծ Իշխա-
նուհի Անատատի Միխայելովնի

22 Ան. Ն. Կ. Մ. Թ. Կայսրուհւոյ Մարիա
Յէօդորովնի, եւ Մարիա Ալէքսանդ-
րովնի:

24 Ան. Ն. Կ. Բ. Մեծ Իշխ. Պարիս
Վլադիմիրովնի:

27 Ծն. աւ Ան. Ն. Կ. Բ. Նիկոլայ Նիկոլայեւի-
չի. Կրտսերոյն:

ՕԳՈՍՏՈՍ

10 Ծն. Ն. Կ. Բ. Կոստանդին Կոստանդի-
նովչի:

14 Ծն. Ն. Կ. Բ. Դէորգի Միխայելովչի:

16 Ծն. Ն. Կ. Բ. Եկատարիննայ Միխա-
յիլովնի:

22 Ծն. Ն. Կ. Բ. Օլգայ Կոստանդինովնի:

30 Անուա. Ն. Կ. Բ. Մեծ Իշխան
Ալէքսանդր Միխայելովչի: Ծն. Ն.
Կ. Բ. Օլգայ Նիկոլայեւիչի: Նահւստոյ
ասպետութեան Ս. Աղէքսանդրի Նեւա
ցւոյն:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

17 Ան. Ն. Կ. Բ. Մեծի Իշխանուհւոյ Վե-
րայ Կոստանդինովնի:

21 Ծն. Ն. Կ. Բ. Պաւել Աղէքսանդրովչի
եւ Ան. Ն. Կ. Բ. Դիմիտրի Կոստան-
դինովչի:

25 Ծն. եւ Ան. Ն. Կ. Բ. Մեծ Իշխանի
Սերգէյ Միխայելովչի:

30 Ծն. Ն. Կ. Բ. Կիրիլ Վլադիմիրովչի:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

- 4 ՄՆ. Ն. Կ. Բ. Մեծ իշխան Միխայել,
Միխայելովի:
5 ՄՆ. Ն. Կ. Բ. Մարիայ Աղէքսանդրովնի:
15 ՄՆ. Ն. Կ. Բ. Մեծ իշխան Միխայել,
Նիկոլայովի:
24 Գահ. Ն. Կ. Մ. Օգոստ. Կայսեր
Ռուսաց-Նիկոլայ Աղէքսանդրովի.

ՆՈՅԵՄԲԵՐ

- 6 ՄՆ. Ն. Կ. Բ. Նիկոլայ Նիկոլայե-
լիչի Կրտսերոյն:
8 ԱՆ. Ն. Կ. Բ. Միխայել Նիկոլայովի/
եւ Միխայել Միխայելովի: Տօն ամե-
նայն ասպետական նշանաց Ռուսաց:
14 ՄՆ. Ն. Կ. Բ. Մ. Թ-Կայսրուհւոյ Մա-
րիայ Ֆէօդորովնի:
22 ՄՆ. Ն. Կ. Բ. Մեծ իշխ. Միխայել,
Աղէքսանդրովի:
24 Անուանակոչ. Ն. Կ. Բ. Եկատարինէ
Միխայելովնի:
26 ԱՆ. Ն. Կ. Բ. Ժառանգի Գէորգի Աղէք-
սանդրովի. եւ Գեօրգի Միխայելովիչի.

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

- 6 ԱՆ. Ն. Կ. Բ. Օգոստ. Կայսեր Նիկոլայ Աղէք-
սանդրովի, Նիկոլայ Կոստանդինովի եւ
Նիկոլայ Միխայելովի:
16 ՄՆ. Ն. Կ. Բ. Ալեքսէյ Միխայելովի:
22 ԱՆ. Ն. Կ. Բ. Անաստասայ Միխայելովնի

ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹԻՆԵՐ

ԵՐԵՒԵԼԻ ԱՆՑԻՑ ԻՆՉ ԱՇԵԱՐՀԻ

աճք

Իստեղծմանէ աշխարհի	7524
Ի ջրհեղեղէն	5059
Ի սկզբնաւորութենէ Տէրութեան Հայոց Ի Հայկայ	4005
Ի պատերազմէն Տրովպայ, ուրմե- ռաւ Զարմայր իշխան Հայոց	5078
Ի շինութենէ Հոովմոյ	2645
Ի սկզբնաւորութենէ Թազաւորու- թեան Հայոց Ի Պարուրայ	2642
Ի պատերազմէն Աղէքսանդրի Մա- կեդոնացւոյ ընդ Դարեհի եւ ընդ մերս Վահէի, յարում րարմաւ իշ- խանութիւն Հայկազանց	2224
Ի սկզբնաւորութենէ Արշակունիթա- զաւորութեան Հայոց Ի Վաղար- շակայ	2045

ո Ծննդենէ Քրիստոսի . . .	1896
ի հաւատալոյ Արգարու թագաւորին մերոյ ի Քրիստոս եւ ի մտանելոյ Քրիստոնէութեան ի Հայս . . .	1864
ի շինութենէ Վաղարշապատու ի Վաղարշակայ	1699
ի Ծննդենէ Ս. Գրիգորի ճրկորդ Լուսաւորչին մերոյ	1659
ի շինութենէ Մայր Աթոռոյ Հայաստանեայց Սրբոյ Էջմիածնի	1593
ի Նիկիոյ Ս. Ժողովոյն	1574
Գիւտ Խաչին ի Հնդկնայ	1569
ի Կ. Պօլսոյ Ս. Ժողովոյն	1545
ի գիւտոյ Հայնքէն ծայնաւոր տառից	1490
ի բարձմանէ Արշակունի թագաւորութեան Հայոց	1468
Կ. Կոստանի Ս. Ժողովոյն	1465
ի ժողովանութենէ Աստուածաշունչ գրոց ի Հայս	1465
ի նահապետութենէ Սրբոց Վարդանանց .— Ազգային քաջ ախոյեանից	1445
ի սկզբնաւորութենէ շիրմագործութեան ի Հնդկաստանէ յԵւրոպայ	1359
ի նորոգութենէ Յօմարիս Հայոց	1545

ի բաժանմանէ Վրաց ի Հայոց	1500
ի դառնալոյ Անգղիացոց ի քրիստոնէութիւն	1299
ի սկզբնաւորութենէ պատրիարքութեան Հայոց երուսաղէմի յԱբրահամ Եպիսկոպոսէ	1274
ի գրաւելոյ Մահմետականաց գեղմ	129
ի սկզբնաւորութենէ տէրութեան Ռուսաց	1055
Խնկր թուականի ճանկաց	1024
ի դառնալոյ Ռուսաց ի քրիստոնէութիւն	1149
ի սկզբնաւորութենէ Բագրատունի թագաւորութեան Հայոց յԱշոտոյ	1014
ի բարձմանէ Բագրատունի թագաւորութեան Հայոց	854
Եւթմանէ երուսաղէմի ի Խաչակրաց	797
ի վերջին անգամ տիրապետելոյ Օսմանեաց Ս. երուսաղէմի	709
ի սկզբնաւորութենէ Ռուբինեանց թագաւորութեան Հայոց ի Կիլիկիայ ի Լեւոնէ Ռուբինեան	698
Յերեւելոյ ձիկի Խանին	694
ի գիւտոյ Դիտակին	628
ի սկզբնաւորութենէ Օսմանեան թագաւորութեան	596
ի գիւտոյ Կոստանդուպոլսի	594

ի կործանմանէ Անի քաղաքի . . .	567
ի գիւտոյ վառօղի . . .	555
ի քարմմանէ Ռուբինեանց թագաւո- րութեան մերոյ որ ի Կիլիկիա . . .	524
ի գիւտոյ թնդանօթին . . .	545
ի Հայոյ յարշաւելոյ Լանկթամուրայ . . .	509
ի գիւտոյ տպագրութեան . . .	459
ի վերջին տեղափոխութենէ եւ ի վե- րահաստատութենէ ընդհանրական Հայրապետական Աթոռոյ ամենայն Հայոց ի Ս. Էջմիածինի վերջպտ . . .	455
Յառմանէ Կ. Պօլսոյ յՕսմանցոց . . .	465
ի սկզբնաւորութենէ պատրիարքու- թեան Հայոց ի Կ. Պօլսի ի Յո- վակիմայ եպիսկոպոսէ Պրուսայու . . .	455
ի գիւտոյ Ամերիկայի . . .	404
ի գիւտոյ անուաւոր ժամացոյցի . . .	595
ի սկզբնաւորութենէ աղանդոյ Լու- տերականութեան . . .	579
ի սկզբնաւորութենէ տպագրութեան ի Հայոյ. յետ 127 ամաց գիւտի ծորա . . .	529
ի գիւտոյ շոգեշարժ մեքենայից . . .	206
ի հաստատութենէ Տպարանի եւ տպագրութեան Ս. Էջմիածնի . . .	425
ի գիւտոյ օգապարիկ գետոյն . . .	446

ի գիւտոյ Ստէրէօտպի . . .	99
ի գիւտոյ Կալվանութեան . . .	99
ի գիւտոյ պատուաստի մարմնոյ . . .	95
ի գիւտոյ վիմագրութեան . . .	94
ի գիւտոյ շոգենաւի . . .	92
ի հնարմանէ արագատիպ մեքենայի . . .	84
ի շինութենէ Լազարեան ձեմարանի ի Մոսկուա . . .	80
ի բացմանէ Ներսիսեան ուսումնա- րանին ի Տփլիս . . .	74
Յառմանէ Ռուսաց Երեւանի եւ հահանգաց նորին . . .	69
ի հաստատութենէ պալատենիային . . .	60
Զայցելութենէ Օգոստ. մեծի կայսեր Նիկողայոսի ի սահմանս Հայոս- տանի եւայլն . . .	59
ի գիւտոյ Լուսանկարի . . .	57
ի կործանմանէ Ակոռւոյ . . .	56
ի գիւտոյ ելերտրական հեռագրին . . .	47
Յայցելութենէ Օգոստ. մեծի կայսեր Ռուսաց Ալեքսանդր Բ-ի ի Հայ- աստան . . .	46
ի հաստատութենէ Ազգային Սահմա- նադրութեան Հայոց ի Տաճկաստան . . .	56
ի կտրգաւորութենէ մատենադարանի Ս. Էջմիածնի . . .	56

Ի հաստատութենէ Մարգարական ընկերութեան յանուն Ս. Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ ի Բագու. . .	55
Ի հրատարակութենէ Արարատ ամա- գրոյ Ս. Էջմիածնի.	28
Ի բացմանէ Սուէիշեան ջրանցից	27
Ի բացմանէ Հիմարանի Ս. Էջմիածնի.	22
Ի վերջին դաշնագրութենէն, որ ի Գերիին (1878).	18

Ս. Աստուածածին

ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ՅԱԶՈՐԴՔ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

Դ. ԵՆ Ե. ԴԱՐ.

Ս. ԳԻՐԳՈՐ ԼՈՒՍԱՆՈՐԻՉ

Պարոնից Սասանեան Արտաշիր
ցանկանալով խարդախութեամբ սպան-
նել Հայոց Խոսրով. Ա. Պահլավունի
թաղաւորը, խոստացաւ սպանողին
տալ փուշանաց աշխարհը. եւ Պահ-
լաւ—Հայրենական քաղաքի թաղաւո-
րութիւնը եւ իրեն երկրորդը կարգել:

Սուրէնեան Պահլաւ—Անակ՝ յան-
ձըն առաւ, 256 թ. իւր եղբօր հետ
գալով Հայաստան՝ Արտաշրի երեսից
փախչելու պատրուակաւ. սիրով
ընդունուեց Խոսրովից, պատուեցաւ
ի կարգս նախարարաց իւր տոհմից լի-
նելուն համար. եւ վաղարշապատի

մէջ ծնաւ 257 թ. Ոգուհի կնոջից
մի որդի, որ յետոյ եղաւ Հայաստանի
երկրորդ Լուսաւորիչ:

Անակ՝ որսի ժամանակ իւր եղբօր
հետ մահացու վէճը տուաւ Խոսրովին,
եւ փախչելու միջոց Հայոց զօրքերից
պաշարուելով ընկաւ Երասխ գետը եւ
խեղդամահ եղաւ:

Խոսրով հրամայեց բնաջինջ առ-
նել Անակայ ցեղը, այս կոտորածից՝
մանկան ազատեց իւր ստնտու քրիս-
տոնեայ Սոփիան՝ ի կեսարիա փախ-
ցընելով, ուր մկրտեցաւ եւ անուանեցաւ
Գրիգոր, որ եւ զարգացաւ առաքինու-
թեամբ, ուսաւ Հեղինական դպրութիւն
եւ ամուսնացաւ Գաւիթ անուն քրիս-
տոնէի բարեպաշտ Մարիամ դստեր
հետ, եւ ունեցաւ երկու որդի
ՎրթԱՆԷՍ եւ ԱՐԻՍՏԱԿԷՍ:

Երեք տարուց յետոյ երկու ամու-
սինները միմեանց համաձայնութեամբ

բաժանուեցան. Մարիամ առաւ Արիս-
տակէս, առանձնացաւ կուսանաց
վանք, կրթեց զնա բարեպաշտութեան
մէջ. իսկ Գրիգորը Վրթանէսին յանձնե-
լով դայեակի խնամոց, ինքն մտաւ Հայոց
Խոսրովի որդի Տրդատ Թագաւորի մօտ,
հաւատարիմ ծառայելու, իւր Անակ
հօր յանցանքը քաւելու համար:

Երբ Տրդատ արքայական փա-
ռօք 286 թ. վերադարձաւ Հռովմից
ի Հայս, հասաւ Եկեղեցաց դաւառի
Երիզայ աւան, զոհեց Հայոց Անահիտ
չաստուծոյն իւր յաղթութեան եւ
փառաւորութեան համար, ընդ նմին
եւ հրամայեց Գրիգորին ծաղկեայ պսակ
մուտուցանել Անահտի արձանին, նա հը-
րաժարեցաւ այս հեթանոսական
պաշտամունքից եւ յայտնեց իւր քրիս-
տոնէութիւնը:

Տրդատ աշխատեց նախ՝ ողոր-
նոք եւ խոստամամբ համոզել, իսկ երբ
տեսաւ Գրիգորի հաստատամտութիւն,
սկսեց աղգի աղգի տանջանքը ոտիպել
յառն լուսնուը եւ երբ տանջանքնե-
րը եւս չկարողացան խախտել նորա հաս-
տատամտութիւնը՝ սաստիկ զայրացաւ,
մանաւանդ երբ լսեց Տաճատ Առոցաց
նախարարից թէ նա իւր հօր սպանող
Անակի որդին է։ Հրամայեց տանել
ձգել Արտաշատ քաղաքի մահապար-
տից օձալից դուբը, (խորվիրայ) ուր
մնաց 286—301 թ.։

Տրդատ հրովարտակներով հրա-
մայեց հալածել քրիստոնէութիւնը, որ
գաղտնի կը շարունակուէր Հայաստանի
մէջ։

* * *

Այս միջոցներին՝ Հռովմայ Կայ-
սեր Դիոկղետիանոսի ձեռքից Հայաս-
տան փախան Հռիփսիմեան կուսանք՝

թուով 37՝ երեք քահանայից ուղեկցու-
թեամբ եւ Գալիանէ վանամօր առաջ-
նորդութեամբ, Որոնք նախ բնակեցան
Վասպուրականի Վարագ սարը, ուր
Հռիփսիմէ ամիսփեց քարակոյտի մէջ,
կենաց խաչի մասը եւ իւր ընկերաց հետ
գալով Վաղարշապատ՝ բնակեց մի
հնձանի մէջ։

Տրդատ իմանալով Դիոկղետիա-
նոսի նամակից, որ Հռիփսիմէ կոյսն՝
մերժելով նորա հետ ամուսնութիւնը
փախած է ի Հայաստան, որոնց շատ
տեղեր, եւ ապա գտաւ իւր քաղաքի
պագեստանների մի հնձանի մէջ, եւ սի-
րահարուելով նորա գեղեցկութեան՝
ցանկացաւ ամուսնանալ նորա հետ,
բերել տուաւ իւր պալատը արքայա-
վայել շքեղութեամբ, բայց Հռիփսի-
մէ յանձն չառաւ, յաղթահարեց ըզ-
Տրդատ՝ փախաւ իւր ընկած հն-
ձանը, Տրդատի հրամանաւ նահատակ-

տւեցան Հռիփսիմէ եւ Գայիանէ իրանց
ընկերներով 301 թ. ուրոյ մարմինը
բացօդեայ ձգուեցան:

Տրդատ պատժուեցաւ, մոլեգ-
նեց եւ կորուսանելով բռնականութիւ-
նը, խելայեղ խոզաբնակ լինելով՝ ընկաւ
շաժբերի մէջ: Տրդատի զգաստ քոյր
Խոսրովիդեստի երազներով եւ Օտայ
Նախարարի ձեռօք հանուեցաւ Գրիգոր
խորվիրապից զինի 14 ամեայ կալա-
նաւորութեան, ուր կապրէր Աստու-
ծոյ պահպանութեամբ եւ մի բարեմէր
այրի կնոջ կերակրելով:

* *

Ս. Գրիգոր գալով Վաղարշա-
պատ, բժշկեց իւր ընդառաջ ելած Տըր-
գատին եւ բոլոր մոլեգնեալ իշխան-
ներին, թաղել տուաւ կուճանաց մար-
մինները, իւրաքանչիւրը ամփոփելով իւր
պատառատուն զգեստի մէջ, որք ինն

օր անապական եւ անվնաս մնացած
էին բացօթեայ:

Ս. Գրիգոր 65 օր նստելով Կու-
ժանաց հնձանի մէջ, քարոզեց քրիս-
տոնէութիւնը, ապա շինել տուաւ Ս.
Կուսանաց երեք վիպարան նոցաշիր-
մաց վրայ, եւ ըստ Աստուածային
յայտնութեան ի տեսլեան տեսաւ Մի-
ածնի իջումը Հայաստանի կեդրոն վա-
ղարշապատում, պատեց իջման տեղը
եւ կանգնեց Ս. Խաչը:

Ս. Գրիգոր Տրդատի հետ շըր-
ջեց Հայաստանի ամէն կողմեր, բոլոր
Մեհեանները եւ Բագինները կործա-
նեց: Բրիստառի Ս. Խաչը նոցա տեղը
կանգնելով, որով կրկին պայծառացաւ
քրիստոնէութիւնը: Հայաստանի մէջ:

* *

Ս. Գրիգոր Հայաստանի մեծա-
զոյն մասն ի քրիստոնէութիւն դարձ-

նելուց յետոյ, առաջարկեց Տրդատին
եւ իշխանաց՝ որ ընտրեն մի հովիւ,
որպէս զի ձեռնադրուելով քահանայ,
մկրտէ հաւատացելոյ եւ եկեղեցւոյ
սուրբ խորհուրդները կատարէ: Տրդատ
անմիջապէս ժողով կազմեց եւ բո-
լոր նախարարաց եւ հաւատացելոց
հաւանութեամբ ընտրեց զԳրիգոր Հա-
յոց Հովուապետ: Եւ միանգամայն թա-
ղէութի եւ Բարդուղիմէոսի յայտոյ եւ
գահակաչ, եւ ապա մեծ հանդերձա-
նօք եւ փառօք ուղարկեց Կեսարիայ
քաղաք, թաղէոսի յաջորդ Ղեւոնդի-
ոս Հայրապետից քահանայական, եպիս-
կոպոսական եւ Կաթողիկոսական ձեռ-
նադրութիւն ընդունելու 302 թ:

Ղեւոնդիոս ընդունելով Տրդա-
տի առաջարկութիւնը եւ ինքն եւս
տեղեակ լինելով Գրիգորի ճգնողական
եւ առաքիւնի վարուց, հաճութեամբ
սրտի ձեռնադրեց, պարգեւեց նո-

րան Յովհաննու Մկրտչի եւ Աթանա-
գինեայ եպիսկոպոսի մատուցը եւ վերա-
դարձոյց մեծ Հայաստան լուսաւորել,
տալով նորան օգնական Անտօն եւ
Կրօնիդէս կրօնաւորները:

Ս. Գրիգոր հասնելով Տարօնոյ
Մուշ քաղաք, մեծ դժուարութեամբ
քուրմերին յաղթեց եւ իննալինեայ
կոչուած տեղի Դեմետրեայ եւ Գի-
ստնեայ արձանները կործանելով հիմ-
նարկեց եկեղեցի, ուր ամիսօրեց
իւր հետ բերած սուրբ պարապետի
եւ Աթանագինեայ մատուցը, մը-
կըրտեց իւր ուղեկից նախարարներ եւ
բազմաթիւ անձինք, եւ տօն հաստա-
տեց ի պատիւ նշխարաց թողուց այնտեղ
Անտօն եւ Կրօնիդէս, կարգելով նոցա
առաջնորդ իւր անդրանիկ ձեռնադը-
րած Զենոբ Գլակ եպիսկոպոսը: յորոյ
ոնուն վանքը կոչուեց Գլակայ վանք,
ապա գալով Աշտիշատ հիմնադրատեղ

կործանեց Վահագնի. Անահտի եւ
Աստղկան մեհեանները՝ նոցա տեղ եւս
հիմնեց Աստուծոյ երկրպագութեան
տաճար, դիմեց յԱրարատեան
աշխարհ:

* *

Տրդատ լսելով Ս. Գրիգորի վե-
րադարձը, արքայական փառօք դի-
մաւորեց նորան՝ Բաղրեւանդ գաւա-
ռի Բաղուան (Դիցաւան) քաղաքի մէջ
ուր Ս. Գրիգոր Եփրատ գետի մէջ մը-
կրտեց զՏրդատ՝ կոչելով Յովնանեա,
Աշխէն Թագուհին, Խոսրովիդուխտ,
ամբողջ զօրքը եւ ահագին բազմու-
թիւն՝ օգնական ունելով եկեղեցւոյ
պաշտօնեայք, մկրտութեան ժամա-
նակ մի լուսեղէն սին իջաւ ջրոյ վե-
րայ, պատարագ մատուցանելով
հազարէնց բռնու մկրտեալքը, ապա
Տրդատի հետ եկաւ Վաղարշապատ

քաղաք եւ հիմնարկեց Ս. Էջմիածնի
տաճարը ըստ տեսլեան իւրում:

Ս. Գրիգոր Տրդատի հետ շրջեց
ամբողջ Հայաստան, խորտակեց կռա-
տուհները, նոցա տեղ կանգնեց Գը-
րիստոսի Ս. Խաչը եւ հիմնեց եկեղե-
ցիք, բացաւ դպրոցներ, ուր Յոյն եւ
Ասորի լեզուներով սկսաւ դաստիարա-
կել բազմաթիւ մանկտիք, գլխաւորա-
պէս քուրմերի որդիք՝ քրիստոնէական
հաւատոյ մէջ եւ ամեն տեղ քրիստո-
նէութիւնը ծաղկեց, որոց համար ձեռ-
նադրեց չորս հարիւրեց աւելի եպիս-
կոպոսներ, Թոգ հրէցներ եւ սարկա-
ւադներ, Սահմանեց նոցա համար ապ-
րուստ ժողովրդից, շինեց բազմաթիւ
վանքեր, կուսանոցներ, հիւրանոցներ,
կարգաւորեց տէրութեան եւ սըր-
բոց տօները եւ վայելչացոյց Հայաս-
տան եկեղեցական պաշտամամբ,
Փախստական քրիստոնեայք վերա-

դարձան ի հայրենիք. սկսան համարձակ պաշտել քրիստոնէութիւնը:

Ս. Գրիգոր այսպէս Հայաստան Աստուածպաշտութեամբ լուսաւորելուց յետոյ, առանձնացու Գարանադեաց գաւառի Սեպուհ լեռան Մանեայ այրը, ուր ճգնած էր Հռիփսիմէի ընկերակից Մանէ կոյս, ուր եւ նուիրեց իւր անձը աղօթից եւ խիստ ճշգրութեանց:

Ս. ԱՐԻՍՏԱԿԷՍ

Տրդատ հաւանութեամբ նախադարաց եւ հաւատացելոց հրաւիրեց Կեսարիայից Ս. Գրիգորի Արիստակէս փոքր որդին (որ կրօնաշորական կեանք կվարէր) եւ ձեռնադրել տուաւ եպիսկոպոս իւր առաքելանման Հօից 317 թ. որպէս զի Ս. Գրիգորի բացակայութեան ժամանակ տեղապահէ նորա:

Այս միջոց 325 թ. Արիոսեան ա-

ղանդը ծագեց Հռոմէական պետութեան մէջ, որոյ վասն մեծն Կոստանդիանոսի հրամանաւ Նիկիոյ տիեզերական ժողովը գումարեցաւ 318 հայրապետաց Ներկայութեամբ, ուր փոխանակ Ս. Գրիգորի ներկայ եղաւ Արիստակէս, որ ժողովի հանգանակմի քանի կանոններով Հայաստան բերաւ, զոր ընդունեց Ս. Գրիգոր, եւ կնքեց «իսկ մեք փառաշորեսցո՞ք» յաւելուածով:

* *

Ս. Գրիգոր 331 թ. իսպառ հրաժարեցաւ յաշխարհէ Սեպուհ լեռան Մանեայ այրը, եւ վախճանեցաւ իւր ճգնարանում, զորոյ մարմին հովիւք գտնելով՝ թաղեցին նոյն այրի մէջ, ապա յաջորդեց Ս. Արիստակէս 332 թ. որ իւր հօր նման հոգ տանելով Եկեղեցւոյ բարեկարգութեան եւ

վայելչութեան՝ շինեց շատ եկեղեցի-
ներ եւ մենաստաններ, բայց չորրորդ
Հայոց վերակացու Արքեպիսկոպոս իշխա-
նի վատթար գործերը անաչառ յան-
դիմանելու համար, սպանուեց քրով
Ծովաս գաւառի մէջ, եւ իւր սարկու-
ւագաց ձեռքը թաղուեց ի թիւն ա-
ւան կամ ըստ ոմանց ի թորդան 339
թ. եօթն տարի հայրապետական իշ-
խանութիւնը վարելուց զկնի:

Ս. ՎԻԹԱՆԷՍ

Ս. Սրիստակէսին յաջորդեց
իւր մեծ եղբայր Ս. Վրթանէս նոյն
թուին, որ նոյնպէս հախաձախներ
էր եկեղեցւոյ պայծառութեան եւ
բարեկարգութեան:

Ս. Վրթանէս լսելով Աղուանից
խնդիրը՝ ձեռնադրեց 340 թ. հաճու-
թեամբ Տէրատայ իւր Գրիգորիս մեծ

որդին՝ Աղուանից արքիպիսկոպոս,
յորմէ սկսաւ Աղուանից եւ վրաց
կաթողիկոսութիւնը, բայց Աղուանից
իշխանը չկարողանալով տանել Գրիգո-
րիսի արդար կշտամբանաց ըստ դաւելոյ
Սանատրկոյ Արշակունւոյ, երկու տա-
րուց յետոյ կապեցին ձիւ պգուց եւ
վատնեան դաշտի մէջ գետնաքարշ
առնելով նահատակեցին, որոյ մարմնը
ամիոփեցին իւր սարկաւագունը Սիւ-
նեաց գաւառի Ամարաս աւանի եկե-
ղեցւոյ մէջ:

Ս. Վրթանիս հայրապետու-
թեան միջոց, Ս. Լուսաւորցի հօրա-
քեռ որդի, Ասորւոց Յակոբ Մծբնայ
հայրապետը տառապանք կրեց՝ Ուշ-
տունեաց նախարար Մանածիհրեց
որոյ ձեռքը Աղթամաբայ ծով ձգուե-
ցան նորա ութ սարկաւագունը, որոյ

Համար—Ս. Յակոբ անիճեց Մանա-
ճիհրը եւ դարձաւ իւր տեղը.

Սա ըստ խնդրոյ Ս. Վրթանիսի
գրեց հաւատոյ, աղօթից եւ սյւրցի ի-
րաց վերսյ տասն եւ ութ ճառ, գե-
րազանց վարդապետութեամբ եւ ու-
ղարկեց նորան:

Ս. Վրթանէս կամենալով զերծ
կացուցանել ազգը պարսկական հարս-
տահարութիւնից, նամակաւ դիմեց
կոստանդ կայսեր, եւ Տրդատի որդի
Խորով երկրորդին թագաւորեցոյց Հա-
յաստանի վերսյ 343 թ. նախարարաց
խորհրդով, որոյ մահից յետոյ ըստ հա-
ւանութեան նախարարաց յանձնելով
երկրի կառավարութիւնը Արշաւրայ
կամարակունին, եւ իւր հետ առած
Խոսրովի որդի Տիրանին՝ գնաց Կ. Պօլիս
կոստանդ կայսեր մօտ եւ զնա թա-
գաւորեցոյց Հայոց վրսյ 353 թ.

Բայց Տիրանայ մոլութիւնը յան-

դիմանելու համար նախաւորեց,
նախարարաց թելադրութեամբ յարձա-
կումն կրեց լեռնականներից Տարօնոյ
Աշտիշատի եկեղեցւոյ տօնախմբութեան
Ժամանակ եւ հազիւ հազ սպանու-
թիւնից ազատուելով հեռացաւ ի Թիլի-
սաւան, եւ 355 թ. վախճանելով թաղ-
ուեց ի Թորդան գիւղ:

Ս. ՅՈՒՍԻԿ

Ս. Վրթանիսին յաջորդեց 356 թ.
իւր Յուսիկ փոքր որդին որ ամուսնացած
էր Տիրան թագաւորի դստեր հետ եւ
ունէր երկու որդի Պապ եւ Սթանագի-
նէ, եւ առանձնացած կպարապէր
ճգնութեամբ, որոյ կաթուղիկոսու-
թեան Ժամանակ՝ ուրացողն Յուլիա-
նոս իւր պատկերն ուղարկեց Հայաս-
տան եւ հրամայեց Տիրան թագաւո-
րին կտխել եկեղեցւոյ մէջ, եւ մինչ

180
Տիրան կամէր կախել Մովսէս արքունի-
նական եկեղեցւոյ մէջ, Ս. Յովսիկ դե-
մադրեց եւ ձեռքից յափշտակելով
խորտակեց, որոյ վասն Տիրանայ հրա-
մանաւ 362 թ. բրածեծ լինելով ըս-
պանուեց եւ թաղուեց իւր հայրենի գե-
ղեղմանոցում ի Թորգան, Սուրբ Յու-
սիկին յաջորդեց Ծերունի սուրբ
Դանիէլ լուսաւորչի աշակերտ, Գոր
եպիսկոպոս եւ գլխաւոր եկեղեցեաց
Տարօնոյ նահանգի ընդ իշխանութեամբ
Ս. Գրիգորի, եւ ապա փառնեցէ՛հ
Տարօնոյ Աշտիշատ քաղաքից, Սորա կա-
թողիկոսութեան միջոց Պարսից Նա-
պուհ թագաւորը Յունաց դէմ պատե-
րազմելով յաղթեց Յուլիանոսին եւ
բազմաթիւ զօրքով դիմեց ի Հայաստան,
խաբկանօք կալանաւորեց զՏիրան
եւ իբրեւ դրժող հաշտութեան Պար-
սից՝ յանդիմանեց հրապարակաւ
եւ աչքերը Ապահունեաց գաւառում

հանել տուաւ, Նապուհ որպէս զի
իւր այս արած անգթութեամբ Հա-
յերը իւր դէմ չգրգռէ, Տիրանի
փոխանակ նորա որդի Արշակը թա-
գաւորեցոյց, ապա դառնալով Պարս-
կաստան՝ ջանաց դիմադրել հիւսիսային
ազգաց արշաւանաց:

ՄԵԾՆ ՆԵՐՍԷՍ

Փառնեցէ՛հ յետոյ՝ Հայոց-
նախարար Ժողովորդեան համա-
ձայնութեամբ դիմելով Արշակ թագա-
ւորին, նորա հաճութեամբ ընտրեցին
ՄԵԾՆ ՆԵՐՍԷՍ 364 թ. Յուսիկի թո-
ռըն (Աթանազիւնայ եւ Տիրան թա-
գաւորի Բամբիշ քոջ որդին) որ ուս-
մամբ զարգացած Կ. Պոլսոյ կամ ըստ
ոմանց Կեսարեայի մէջ, Արշակ թագա-
ւորի սենեկապետ եւ զինակիրն էր:

Մեծն Ներսէս ձեռնադրեցաւ
Կեսարիոյ Եւսեբի պատրիարքից, եւ

364 Թ. Տարօնոյ Աշտիշատի մէջ Ժողով գումարեց եւ կանոններ սահմանեց այն ամեն անկարգութեանց համար, որք մտած էին ի Հայաստան.

Շինեց հիւրանոցներ յանցս ճանապարհաց, աղքատանոցներ, հիւանդանոցներ ամեն գաւառաց մէջ՝ քորոտներու, ուրուկներու պատասպառութեան համար, որք մինչեւ այն ժամանակ պիղծ համարուած՝ անապատներու, լեռներու մէջ անտերունջ կլթափառէին.

Նոցա համար հասոյթ նշանակեց գիւղերից եւ քաղաքներից, կարգելով վերակացու իւր խաղաարկաւազ կտրնեցին, նա եւ շինեց զանազան տեղեր մենաստաններ միանձնաց, եւ դպրոցների, որոց վրայ տեսուչ կարգեց Ս. Դանիէլի աշակերտներից՝ Շաղիտայ, Եպիփան, Եփրեմ

Գինգ Սղկունի եւ այլք, Նոնայեւ կարգեց վանօրէից մէջ՝ Թագաւորաց, իշխանաց եւ զօրավարաց շիրիմներ, որպէս զի ընտանեւոր խնամք տանեն նոցա, հաստատեց եղբայրանոցներուն՝ գիւղեր, դաստակերտներ ի մխիթարութիւն նոցա, եւ վերջ դրաւ մուրացկանութեան Հայոց աշխարհի մէջ, այլեւ նորոգեց Խոսրովից եւ Հայոց Թագաւորներից կարգուած իշխանական գահերը, կոչելով Հայկազ ճեանք, Պարթեանք, Արարատեանք, Բագրատեանք, Տրպատեանք, Ասպետեանք, Մախագեանք, Եւջն.

* *
*

ՆԵՐՍԷՍ՝ Ժողովով վերցուց նաեւ հեթանոսական սովորութիւնքը, եւ կանոնական սահմանադրութեամբ արդեւեց մերձաւորաց ամուսնութիւնը, ընդունին եւ մեռելոց վրայ կատարուած

յուսպհատական կոծուներ եւ սնո-
տիապաշտ ունիւնէրը, այցելեց ամեն
գիւղ եւ քաղաք իւր հօտին, սեղանա-
կեց ընդունելով նախարարաց հետ,
օտարներ, աղքատներ, կաղեր, կոյրեր,
եւէն. որով եւ կոչեցաւ մեծ եւ հայր
հասարակաց:

ՄԵԾՆ ՆԵՐՍԻՍԻ այս սխրա-
գործութեանց համար Արշակ թագա-
ւոր ժողով գումարեց 366 թ. վա-
ղարշապատի մէջ, եւ սահմանեցաւ
Հայոց կաթողիկոսին տալ պատրի-
արք կոչումն, եւ չառնուէլ այլ եւս
իրենց ձեռնադրութիւնը կենսիկոյ ե-
պիսկոպոսից, այլ Հայոց ազգի եպիսկո-
պոսներից Ս. Էջմիածնում ի վաղար-
շապատ:

Այս միջոց՝ Յունաց Թէոդորոս
սպարապետ, վաղենտիանոս կայսեր
հրամանաւ դիմեց Հայաստանը աւեր-

ընելու: Մեծն Ներսէս գնաց նորա ա-
ռաջ, հաշտութիւն խօսեց եւ յետ
գարձուց, ապա գնաց ի կ. Պօլիս
առ վաղենտիանոս կայսր. յորմէ
մեծ պատիւ եւ յարգանք վա-
յելելով՝ ազատեց Յուլիանոսի օրով
պատանդ մնացած Արշակի եղբայր
Տրդատը եւ նորա որդի Գնէլը եւ
կայսերական տոհմից կին բերաւ Ար-
շակ թագաւորին Ուիմպիադայ ա-
նուն աղջիկը՝ վաղէս թագաւորի քոյ-
րը, Շատ տարիներ չանցած Արշա-
կայ հրամայաւ Տիրիթ եւ վարդան
սպանեցին Գնէլին: Ս. Ներսէս այս
վարմանց համար անիծեց Արշակին,
Տիրիթին եւ վարդանին, մեկնեցաւ
վաղարշապատից եւ առանձնանալով
վանք ի սուր նստեց:

Երբ Արշակ շինեց ԱՐՇԱԿԱ-

Ի Ահ, անուն քաղաքը եւ սահմանեց
զայն ապաստանարան յանցաւորաց
քաղմամարդանալու նպատակաւ, ամեն
ոճրագործք այնտեղ ժողովեցան, Նա-
խարարք տեսնելով որ ամեն յանցա-
ւոր եւ ապստամբ ծառայք այն-
տեղ փախչելով ազատութիւն գը-
տան՝ յարձակեցան եւ աւերեցին քա-
ղաքը, կոտորելով բոլոր բնակիչքը
քացի մանուկներից, որոնց ազատեց
Ներսէս որթով (կողովով) կրելով գո-
մի մէջ, զորս յանձնեց դայեակներու
պատասպարութեան, յորոց առաջացաւ
Որթուկեաց նախարարութիւնը, Յորդո-
րեց նախարարները եւ Հաշտեցոյց
Արշակի հետ, որք երկպառակեալ
միանալով վաղեսի եւ Շապուհի հետ
կկամենային Հայաստանը կործանել,
վերստին ընդառաջեց Թէոդոս սպա-
րապետին Արշակայ աղաչանօք, դա-
դարեցոյց ի Հայաստան արշաւանքը,

տուաւ հարկ եւ պատանդ յորդոց
նախարարաց, որոց հետ եւ Պապ որ-
դին Արշակայ, ապա ձեռնադրելով
իւր իշադ սարկաւադ, եպիսկոպոս
Բագրեւանդայ եւ Արշարունեաց, Հա-
յոց աշխարհի վերակացու թիւնը Նո-
րան յանձնեց եւ երկրորդ անգամ
նախարարաց եւ եպիսկոպոսաց հետ
դիմեց Կ. Պօլիս վաղեսի սպառնալիքը
զիջեցնելու, բայց հաւածանք կրե-
լով վաղեսից արիոսականաց դրդմամբ,
աքսորեցաւ յանմարդաբնակ Թուղիս
կղզի, իւր երկու սարկաւադաց եւ քանի
մի քահանայից հետ, ուր մնաց ինն
ամիս խոտակերութեամբ եւ ձը-
կամբ: 1)

1. Սեփն Ներսէսի բացակայութիւն-
ից օգտուելով Արշակ՝ շատ չարեքներ գոր-
ծեց — Նախարարներից շատերին կոտորեց:

Վաղէսի մահից յետոյ 379
թ., ազատուելով արքայանքից արժա-
նացաւ Մեծն Թէոդոսի մեծարանաց,
ներկայացաւ Կ. Պօլսի տիեզերական
ժողովին 381 թ. ուր գումարուած
էին 150 հայրապետք հոգեմարտ Մա-
կեդոնի եւ Ապօղինարի աղանդների
դէմ: Մակեդոն կուրանար Հոգւոյն Սըր-
բոյ աստուածութիւնը, իսկ Ապօղինար
կըարողէր Քրիստոսի մարմինը երկնքից
եկած, եւ Ս. Մարիամից իբրեւ ընդ-
խողովակ անցած:

Այս ժամանակ Արշակ Թագաւո-
ւոր դերի բռնուելով Վասակ Մամի-

կամարականաց ցեղը գրեթէ իսպառ ջնջեց,
իսկ զԵսայի՝ իւր անկարգութիւնը յանդի-
մանելուն համար մերձ ի մահ գանակոծեց,
որ հազիւ հազ աղգականաց օգնութեամբ
ազատուեց ասպանուելուց:

կոնէի հետ, Շապուհից արքայացա-
խուժաստանի յԱնյուշ բերդ, ուր ըս-
պանեց զինքն իւր սրով:

Շապուհ տիրեց Հայաստանին
մեծ կոտորածով եւ գերեվարու-
թեամբ, զոր հերսէս իմանալով
միջնորդեց Թէոդոսին, որը Թագա-
ւորեցոյց Արշակայ որդի Պապ, որ
պատանդ էր ի Կ. Պօլիս, կարգեց
նաեւ Հայոց զօրավար՝ Մամիկոնեան
տոհմից ի տեղի հօր զՄուշեղ որդին
վասակայ, եւ վերադարձաւ Հայաստան
յունական զօրօք Տերենտիանոս ստրա-
տելատի հետ. բանակի մէջ պա-
տերազմեց Շապուհի դէմ Զիրաւ
դաշտի վրայ, ուր ինքն հպատ լե-
րան վրայ բազկատարած աղօթելով
Աստուծոյ՝ օգնութիւն կըհայցեր Հա-
յոց, որով յաղթեցան Պարսիկք, Յոնք,

եւ ուրացողն Մեհրուժան 1) հրացեալ
շամիրուրէ պատկաւ սպանուեց Սըմ-
բատ Բագրատունի սպարապետից՝

Քիչ ժամանակից յետոյ՝ Պապ
Թագաւորը չկարողանալով տանել մե-
ծըն Ներսիսի արդարացի կշտամբա-
նաց եւ խրատուց իւր միլլութեանց հա-
մար, խորհեց սպանանել բայց երկիւղ

1.) Ուրացողն Մեհրուժան Խոս-
տումն ստանալով Շապուհից, որ եթէ Հա-
յերը ի պարսկակրօնութիւն դարձնէ,
կըստանայ Հայոց Թագաւորութիւն, դիմեց
Հայաստանի վրայ պարսկական զօրօք,
կոտորած անելով չղթայեց եպիսկոպոսներ
եւ քահանաները ուղարկեց ի պարսկաս-
տան, եւ Հայաստանի մէջ գտնուած Յու-
նարէն գրեանք հրոյ ճարակ տալով մի-
անգամայն արգելեց Յունարէն ուսումն,
(զի՞ տակաւին Հայոց Նշանագրեր չկային)։

կրելով Թէոդոս կայսրից եւ Ժողովրդից՝
գաղտնի՝ մահադեղով Թունաւորեց
384 թ. Եկեղեաց գաւառի Խախ
գիւղում։ որ եւ Թաղեցաւ ի Թիւն ա-
ւան։

Մեծն Ներսիսին յաջորդեցին՝
Շահակ Մանազկերտցի, որ Հայոց ե-
պիսկոպոսներից կաթողիկոս ձեռնա-
դրուեց, ըստ որոշման երկրորդ Ժո-
ղովոյն վաղարշապատի 366 թ. Զա-
ւէն եւ Ասպուրակէս, ազգականք Շա-
հակայ, որոյ ժամանակ Հայոց Թագա-
ւորութիւնը երկուքի բաժանուած էր,
եւ կիշխէին Պապայ երկու որդիք—Ար-
շակ եւ Վաղարշակ, մին յերիզայ
Յունական բաժինն Հայոց, իսկ միւսն
ի Դուին պարսկական բաժինն։

ՍԱՀԱԿ ՊԱՐԹԵՒ

Ասպուրակէսի մահից յետոյ, Հա-
յոց Խոսրով Գ. Թագաւորի եւ ազ-

գի հաւանութեամբ 390 թ. ընտրուեց Սահակ պարթեւ, մեծն Ներսիսի որդին, սուրբ լուսաւորչի տոհմի վերջին շառաւիղը. որ Կ. Պօլսոյ մէջ հելլենական դպրութեամբ վարժուած, եւ իւր հօր համանման, առաքիւնի եւ Հայր հայրենեաց հանդիսացած էր, կընող մահից յետոյ իւր 60 աշակերտաց հետ խստակրօն կեանք կվարէր:

Ս. Սահակ մի քանի նախարարաց քսութեամբ ամբաստանեցաւ պարսից դուռը Խոսրովի հետ, հայրապետութիւնից դադարեց, Խոսրով Արշակունին բանդարկեցաւ յԱնյուշ բերդ Պարսից Շապուհի հրամանաւ, եւ տեղը թագաւոր դրուեցաւ նորա եղբայր Վաւնշապուհ: Շապուհի մահից յետոյ իւր Արտաշիւր որդին թոյլ տուաւ Ս. Սահակին կրկին շարունակել իւր Հայրապետական պաշտօնը:

Ս. Սահակ անմիջապէս ձեռ-

նարկեց Շապուհի օրով ուրացեալ Մեհրութանի եւ Վահան Մամիկոնէի քանդած սուրբ Հռիփսիմեանց տաճարը նորոգել, եւ սուրբ Հռիփսիմէի մասանց սուրբ լուսաւորչի խաչանիշ կնքով կընքեալ տապանը ջբացած ինքն եւս կընքեց եւ ամիսփեց իւր տեղը, եւ տօն հաստատեց (395 թ.) եւ ապա Արտաշիւրի մօտ գնալով, Կամսարական եւ Ամատունի նախարարութեանց պատիւը վերահաստատեց: Մամիկոնեանցիղը նախարարութեան հինգերորդ կարգը բարձրացոյց, իւր Սահականոյշ դստեր ամուսին Համազասպ Մամիկոնեան՝ սպարապետութեան հասոյց, եւ Արտաշիւրի հրովարտակաւ վերադարձաւ ի Հայաստան:

* * *

Այս միջոց մեծն Ներսիսի աշակերտ՝ Տարօնոյ Յացեկաց, այն է, Հա-

ցիկ գիւղի վարդան անուն մի առա-
քինի մարդոյ որդի սուրբ Մեսրոպը,
Ասորի, Հելլէն եւ Պարսիկ դպրու-
թեամբ զարդացեալ եւ հմուտ աշխար-
հական կարգին եւ զինուորական ար-
հեստին, որ Ներսիսի Նօտարն էր եւ
ապա Հայոց արքունի Դիւանադպիր,
Թողած այս պաշտօնը, առանձնացած
կապրէր Գաղթաւ գաւառի մէջ, ուր
վերստին ծագած կռապաշտութիւնը
ջնջեց Շաբաթ անուն իշխանի օգնու-
թեամբ:

Որովհետեւ քարոզելու ժամանակ
ներդուծիւն կկրէր, դիմեց Ս. Սահակին,
յայտնեց իւր դիտաւորութիւնը հայ-
կական տառեր հնարելու. նորա հրա-
մանաւ դիմեց զանազան քաղաքներ՝
դիտնական Դանիէլ եպիսկոպոսին Մի-
ջագետաց, Եդեսիոյ հեթանոս Պղատոնի
և ի Սամուսատ հռչակաւոր Հռովմանոսի
մօտ՝ Հայոց նշանադրերը հնարելու:

Բայց երկար ժամանակ դեգերելուց եւ
անօգուտ մնալուց յետոյ, աղօթիւք դի-
մեց առ Աստուած, եւ ձեռք բերաւ
իւր ցանկացածը Սամուսատ քաղաքի
մէջ, Հոգւոյն սրբոյ շնորհօք Հայերէն
տառերը դրոշմեցան նորա սրտի վրայ՝
պէս պէս ձեւակերպութեամբ, որ իս-
կոյն դառնալով սուրբ Սահակի մօտ,
նորա եւ ուսումնասէր վռամշապուհ
Թագաւորի օգնութեամբ բացուեցան
(407 թ.) վարժարանք Հայերէն դպր-
ութեան տարածման:

* * *

Ս. Մեսրոպը, Ս. Սահակի հաւա-
նութեամբ վերադարձաւ Գողթնեաց
գաւառ՝ իւր քարոզութիւնը շարունա-
կելու, ուր Շաբաթ իշխանի եւ Գիտ
որդւոյ օժանդակութեամբ շատ գա-
ւառներում վանականներ կարգեց,
զնաց Սիւնիք, Վաղինակ իշխանի օգ-

նութեամբ Սիւնեաց եպիսկոպոս կարգեց ոմն Անանիա Սիւնեցի, եւ իւր աջակից գտաւ ուսման գործը յառաջ տանելու նաեւ վասակ Սիւնին, որ նոր էր անցած իշխանութեան գլուխ:

Ս. Մեսրոպը գնաց վրաստուն հնարեց նոցա տառեր, նոցա Բակոսը թագաւորի եւ Մովսէս եպիսկոպոսի օգնութեամբ բացաւ դպրոցներ, վերակացու կարգելով իւր աշակերտ Խորենայի Տիրայր եւ Տարօնեցի Մոռէ, Անցաւ յԱղուանս, ծանօթացաւ նոցա հնչմանց, հնարեց Աղուանից նշանագրեր եւ Աստաղէն թագաւորի եւ Երեմեա եպիսկոպոսապետի օգնութեամբ բացաւ ուսումնարաններ, զորս յանձնեց իւր Ենուք, Դանան եւ Յովնաթան աշակերտաց, ապա դարձաւ առ սուրբ Սահակ ի Հայաստան. որ կպարապէր Ասորէրենից ի Հայ թարգմանութեամբ:

զի Յունարէն գրքեր այրուած էին ուրացեալ Մեհրուժան Արծրունու ձեռքը:

* *
*

Երբ վաւարացաւ մեռաւ (413 թ.) Ս. Սահակ գնալով պարսից դուռը ազատեց զխաչով կալանաւորութիւնից, եւ կրկին թագաւորեցոյց, որ մի տարուց յետոյ մեռաւ, եւ Յագկերտ իւր Շապուհ որդին Հայոց թագաւոր կարգեց, որի ձեռքը Հայ նախարարը ընտելացան պարսից ազանդին եւ սովորութեանց, եւ միացան զուարճութեամբ՝ եւ խնամութեան կապով կապեցան պարսից հետ, անուշադիր լինելով Ս. Հայրապետի խրատուց եւ յորդորանաց, իսկ երբ թագաւորեց վաւ Յագկերտ առաջնոյ որդին, հալածեց քրիստոնէութիւնը, յորմէ Ս. Սահակ փախչելով անցաւ Յունաց բաժին (420 թ.): Սակայն

Յուճանաց ատելութիւնը եւս արդեւք ե-
ղաւ նորա հայրենասիրական սուրբ
նպատակին, որոյ վասն Ս. Սահակ ա-
ղաջանաց թղթով ուղարկեց ի Կ.
Պօլիս Թէոդոս կայսեր եւ Ատտիկոս
պատրիարքի մօտ՝ Ս. Մեսրովք եւ իւր
թոռն Վարդան Մամիկոնեան, որք
մեծ պատուով ընդունուեցան։ Մես-
րովք ստացաւ Ակոսմիտ անուն (Գեր-
զզոն վարդապետ)։ Իսկ վարդան ար-
ժանացաւ Ստրատելու թեան աստի-
ճանին, եւ վերադառնալով ի Հայաս-
տան՝ բացին դպրոցներ Յուճանց բաժ-
նի մէջ։

* *

Ս. Սահակ Պարսից բաժնի Հայ
նախարարաց հրաւիրանօք՝ Յուճանց
բաժնի դպրոցները յանձնելով սուրբ
Մեսրովքին եւ իւր Հմայեակ եւ Հա-
մազասպեան թոռներին, եկաւ Վա-

ղարշապատ, եւ նախարարաց հաճու-
թեամբ ուղարկեց իւր թոռն Վար-
դանին եւ Սմբատ ասպետին Վաւա-
մատ, եւ թագաւորեցոյց Հայաստանի
վրայ՝ Վաւաշապուհոյ տասն եւ ութ
ամեայ Արտաշէս կամ Արտաշիր որդին։

Ս. Մեսրովքայ աշակերտք 1)
Կ. Պօլսում աւարտելով իրենց ուսումն
վերադարձան ի Հայաստան, հետերնին
բերելով մի ընտիր օրինակ աստուա-

1) Աշակերտք արքայն էին՝ Յովսէփ
Պաղնացի, Եղիկ Կողբացի, Դաւիթ ան-
յաղթ, Յոհան Եկեղեցացի, Աբձառն Արծ-
րունի։ Ղեւնդ Երեց մեծ. Նքանչեւին Կոր-
իւն և Մամբրէ վերժանող՝ Եղբայր Խորե-
նացւոյ, Սքա Ի Կ. Պօլիս հաւաքուելով իմի-
տին սկսան թարգմանել շատ գրքեր, եւ թն-
աարի թարգմանութեամբ պարագելով որք
սուրբ Մեսրովքայ խնդրանօք արքունի գը-

Ծաշունչ սուրբ գիրք ըստ Թարգմա-
նութեան հօթանասնից, զոր Ս. Սա-
հա՛հ եւ Մեսրովբ իրանց աշակերտաց
օգնութեամբ կրկին Թարգմանեցին ի
Հայ լեզու:

Ս. Սահակ (426թ.) Ժողով
գումարեց Վաղարշապատի մէջ, սահ-
մանեց քսան եւ երեք կանոն եկեղե-
ցւոյ բարեկարգութեան համար: Եւ
հաւանութեամբ եպիսկոպոսաց գրեց
ընդհանրական թղթեր նոյն կանոն-
ները ճշտիւ գործադրելու. միան-
գամայն լինելով սկզբնաւորիչ շարա-
կանի եւ ութ ձայնից: Ս. Մեսրովբ
ուսման գործը՝ Յունաց բաժնում իւր
Ղեւոնդ եւ Դան աշակերտաց յանձ-

րատան մէջ՝ Մաթթիանոս պատրիարքի
ձեռօք գտան հին եւ նոր կտակարանաց
անվրէպ օրինակը ի Յոյն լեզու: զոր եւ
բերին ի Հայ աւ Ս. Սահակ եւ Մեսրովբ:

նելով եկաւ յԱյրարատ, անցաւ ի
Բաղասական աշխարհ. վերցուց հե-
թանոսական աղանդը (արեւորդիք) եւ
վերադարձաւ առ Ս. Սահակ:

Բայց շատ ժամանակ չանցած՝
կրկին խռովութիւն ծագեց նախարա-
րաց մէջ մոլի Արտաշրի դէմ, որոնք
կջանային Ս. Սահակին եւս մասնա-
կից առնել Հայաստանին վտանգ ըս-
պառնացող իրենց խորհրդին: չարա-
խօսել առ Թագաւորն Պարսից եւ դա-
հընկեց առնել զԱրտաշիր, բայց հայ-
րինի Թագին պաշտպան Հայրապետը
յիշելով պարսից գազանաբարոյութիւ-
նը, մերժեց իսպառ նախարարաց դա-
ւադիր խորհուրդը, ասելով. «ես չեմ
կարող իմ ակտացեալ ոչխարը առողջ
գազանի նետ փոխել, որոյ առողջութիւ-
նը մեզ պատռահաս է»:

Նախարարը փոխանակ զգաս-

տանալով՝ լսելով Ս. Սահակայ հայրա-
կան խրատները, միաբանեցան՝ թա-
գաւորութեան հետ հայրապետու-
թիւնն եւս գահավիժել. Սուրմակ ե-
րեցի հետ պարսից դուռը գնալով
ամբաստանեցին թագաւորը, եւ հայ-
րապետը, եւ (423 թ.) գահընկէց
արին. թագաւորի տեղ ընդունելով
վերհիւսելու համար սկսեց մարդպանը
խսկ Ս. Սահակի տեղ Սուրմակ երեց
Բզնունեաց գաւառի Արծկէ քաղա-
քից:

* *

Սուրմակ շուտով մերժեցաւ
իւր անկարգ վարուց համար, եւ յա-
ջորդեց Բրքիւոյ ասորին, որոյ շահամու-
լութեան համար, նախարարաց մէջ
գոտութիւն ծագեց եւ դիմեցին վը-
ռամին, որպէս զի կամ վերստին զՍ.
Սահակ հաստատէ, եւ կամ զայլ ոք

վոխանակ Բրքիւոյն. Վռամ երկու
կուսակցաց առաջարկութիւնը եւս կա-
տարեց, հաստատելով զՍահակ իւր
պաշտօնի մէջ ընդ իշխանութեամբ
ասորի Շմուէլի:

Ս. Սահակ, Սրշակունի թագա-
ւորութեան բարձման եւ հայրապե-
տութեան աղետից վրայ դառնացած
սրտով, սքանչելի կերպով ատենաբա-
նեց Վռամի եւ մոգաց առաջ, եւ պա-
հանջեց պարսիկ մարդպանութեան
բարձումը. Վռամ զմայլեցաւ եւ հը-
րամայեց արծաթ տալ Հայրապետին,
բայց նա մերժեց եւ դարձաւ ի Հայ-
ապտան:

Երբ հակաթու մոլի եւ ա-
գահ Շմուէլ տաղտկալի դարձած Ժո-
ղովրդեան մեռաւ, նախարարը (439
թ.) կրկին խնդրեցին Ս. Սահակին ընդ-
հանուր հայրապետութեան պաշտօն

վարել, որ յանձն չառաւ եւ քիչ ժամանակից վախճանեցաւ ի Բլուր գիւղ Բագրեւանդայ, յիսուն եւ մի տարի հայրապետական իշխանութիւն վարելուց յետոյ, եւ թաղեցաւ Տարօնայ Աշտիշատ աւանում: Վարդանայ կին՝ Դստրիկի, իրեմեա սարկաւազապետի եւ այլ աշակերտաց ձեռօք:

* *

Ս. Սահակին տեղակալեց (440 թ.) Ս. Մեսրոպը, վեց ամսոյ չտի. որ մեռաւ Վաղարշապատի մէջ, եւ Վահան Ամատունի նախարարի ձեռօք տարուելով յՈշական գիւղ թաղուեց:

Ս. Սահակի Հայրապետութեան ժամանակ Կ. Պօլսոյ մէջ ծագեցաւ հետտորական աղանդը, ընդ դէմ՝ Քրիստոսի Աստուածութեան եւ Աստուածամայրութեան Մարիամու, որոյ համար ժողով գումարեցաւ (431 թ.)

Եփեսոս քաղաքի մէջ, փոքր Թեոդոսկայսեր առաջարկութեամբ. ուր ներկայ եղան 200 հայրապետք, մերժեցին նեստորական մոլորութիւնը՝ ընդ դէմ անձնաւորութեան եւ որդիութեան Քրիստոսի, եւ սահմանեցին ուղիղ վարդապետութեան կանոնադրութիւն, զորս ստացան Ս. Սահակ եւ Ս. Մեսրոպ իրենց աշակերտաց ձեռօք, որոնք ներկայ էին ժողովին, եւ ազգային ժողով կազմելով Աշտիշատ քաղաքի մէջ՝ ընդունեցին Եփեսոսի ժողովի կանոնները, եւ դատապարտեցին զնեստոր եւ նորա համախոհները, որք կրկամենային մոլծանել ի Հայս նեստորի աղանդը, եւ Թեոդորոսի Մոպուեստացւոյ եւ Դէոդորի Տարսնացւոյ աղանդաւոր գրքերը:

ՅՈՎՍԷՓ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍ

Ս. Սահակին յաջորդեց իւր եւ Մեսրոպի աշակերտ Վայոց Ձորոյ Հոգացիմ գիւղի Յովսէփ 1) քահանայն (441 թ.) որ Սուրմաի մահից յետոյ ժողով գումարեց (447 թ.) Շահապիւլանի մէջ ի գաւառին Բագրեւանդայ, յորում սահմանեցաւ քսան կանոնք տուգանաց մերձեւոր խնամութեան: Սորա ժամանակ (450 թ.) բորբոքեցաւ Յազկերտ երկրորդի զայրութիւն քրիստոնէութեան դէմ, դրդմամբ միգաց եւ Միհրնիւսէհ հազարապետի, բացարձակապէս հրամայեց 'չայոց' Վրաց եւ

1) Ըստ ոմանց թէ և Յովսէփ կաթողիկոսական աթոռը կալաւ, բայց Սուրմակ կվարէր կաթողիկոսական պա-

Սղուանից: Թողուլ քրիստոնէութիւնը եւ ընդունել մոգական աղանդը եւ երկրպագել արեգական, ուղարկեց մի նամակ, յորում կը ջատագովէր մոգական աղանդը եւ կծաղրէր քրիստոնէութիւնը, եւ ընդնմին կհրամայէր կամ մի առ մի պատասխանել նամակին, եւ կամ գալ ի դուռն արքունի:

Յովսէփ կաթողիկոս ժողով գումարեց Արտաշատ քաղաքի մէջ եւ մի զօրաւոր պատասխան գրեց խայտառակելով մոգական աղանդը եւ գովելով քրիստոնէութիւնը, եւ միանգամայն ցոյց տալով իրենց հաստա-

տօնը, որ յետ վեց տասն' Յովսէփ ընդունելով օծման սկսեց վարել իւր պաշտօնը, զի ի հնումն Հայոց հայրապետք յետ օծման կը վարէին կաթողիկոսական իշխանութիւնը:

տամոռութիւնը՝ ասելով, ոչ երկինք
երկնաշորք, եւ ոչ երկիր երկրաշորք
կարեն խախտել զմեզ, առար քո եւ պա-
րանոց մեր: որոյ վերայ զարմացաւ Յազ-
կերտ իւր նախարարներով, եւ անմի-
ջապէս կոչեց Հայոց նախարարք ի դու-
ռն, որք անճարացեալ առ երսս երկըր-
պագեցին արեգական եւ արձակեցան
եօթն հարիւր միգերով ի Հայաստան,
կրակապաշտութիւնը մտցնել Հայաս-
տանի մէջ, փոխանակ եկեղեցւոյ կա-
ռուցանել կրակատուններ եւ մեհան-
ներ, որուն ծածուկ եւ յայտնի կա-
ջակցէր հաւատուրացն Վասակ Սիւնի,
փառամու մարդպանը, Հայաստանի
վրայ թագաւորելու նպատակաւ, ո-
րով Յազկերտից աւելի վնասեց Հայ-
աստան աշխարհին եւ եկեղեցւոյն՝ իւր
գործակից թուլասիրտ նախարարնե-
րով եւ ուրացեալ Զանգակ եւ Պետրոս
երէցներով: սակայն Ս. Յովսէփի խոր-

հըրդով եւ Ղեւոնդ երիցու քաջու-
թեամբ կոտորեցան միգերը, Վասակ
ձերբակալեցաւ, որ առ երեսս զՂաջ
եւ քրիստոնէական սիրոյ ներողամը-
տութեան արժանանալով արձակեցաւ:

Յտղկերտ լսելով այս ամենը՝
մեծ պատրաստութեամբ յարձակեցաւ
Հայաստանի վրայ (451 թ.) բայց Յով-
սէփ կաթողիկոսի, Ղեւոնդ երիցու
եւ Ռշտունեաց Սահակ եպիսկոպոսի
աջակցութեամբ Մամիկոնեան Վար-
դան սպարապետի ձեռք գումարեցան
60,000 կամաւոր զինուորք եկեղե-
ցին պաշտպանելու, եւ դիմակալեցին
Մուշկան Նիւսալաւուրտ զօրապետին,
Ասարայրի դաշտի վրայ՝ Տղմուտ գետի
ափ, ուր երկու կողմից արիաբար պա-
տերազմեցան միմեանց հետ: քաջ
զօրավարն Վարդան 1) յաւիշտակուած

1) Վարդանի նահատակութիւնից

եւ արիացած Եկեղեցւոյ եւ հայրենեաց սիրով առիւծ անմահ յարձակեցաւ եւ կոտորեց Պարսից բանակը, ուր եւ նահատակեցաւ ինքն ԻՅՅ6 հոգւով, երկու կողմն եւս յաղթեցան եւ վերջացաւ պատերազմն:

Յազկերտ ցաւելով իւր զօրաց կոտորածի եւ Հայաստանի աւերման վրայ, սաստիկ պատուհասեց զուրացեալն Վասակ, եւ բանդարկեց Հայ նախարարաց հետ զՍ. Յովսէփ, Ղեւոնդերեց, Սահակ եպիսկոպոս եւ գործակիցք նոցա, որոնք դիմադրած էին Յազկերտին, եւ սլաոճառ եղած պարսից ինն մեծամեծ նախարարաց եւ 3544 զօրաց կոտորման: Ապա դիմելով Բու-

յիտայ՝ Հայոց աշխարհը մնաց անիշխան ժան տարի, և խռովութիւնք և հալածանք շարունակեցան:

շանաց վրայ՝ իւր հետ կալանաւորեալ տարաւ նա եւ Հայ նախարարք եւ Ս. Ղեւոնդեան քահանայք, եւ բանտարկեց Ապար աշխարհի Նիւշապուհ քաղաքի բերդի մէջ. եւ հրամայեց Մոգպետին՝ դառն տանջանք եւ ազգի ազգի ողորանք զնոսա ի մոգութիւն դարձնել:

Մոգպետն ամեն տանջանք, եւ տառապանք եւ ողորանք ի գործ դրաւ խախտել նոցա հաւատը, քահանայք եւ նախարարք միմեանցից դատելով՝ առանձին առանձին՝ դէժ եւ տարտարօսական բանտից մատնեց, բայց դարձեալ չհասաւ իւր անօրէն նպատակին, եւ ի վերջոյ ինքն եւս Աստուածային հրաշից ազդմամբ դարձաւ քրիստոնեայ, զոր լսելով Յազկերտ՝ անհնարին դառնութեամբ լցուեց եւ ուղարկեց զԴենշապուհ հա-

մոզել զՄոզպետ եւ զկալանաւորս,
որ թողուն քրիստոնէութիւնը եւ ըն-
դունեն մոզութիւնը:

* * *

Դենշապուհ տեսնելով նոցա
հաւատոյ պնդութիւնը՝ ըստ հրամանի
Յազկերտի ուղարկեց զմոզպետ ի խո-
ժաստան, ուր եւ մի գուրի մէջ ձգել
տալով նահատակեց, եւ Ղեւոնդեանք
— Յովսէփ կաթողիկոս, Սահակ ե-
պիսկոպոս, Ղեւոնդ երէց, Մուշէ՝
Արսէն քահանայք եւ Քաջալ սար-
կաւադ՝ համարձակ խայտառակելով
մոզական օրէնքը եւ Յազկերտի անի-
րաւութիւնը, նահատակեցան սոսկալի
տանջանքներով անապատի մէջ բացըն-
կեցիկ լինելով, որոց մարմինները քը-
րիստոնեայք գաղտնի ամփոփեցին ա-
ռանձին առանձին:

Ղեւոնդեանց աշակերտներից

երկուք՝ սրբակեաց խորէն եւ Աբրա-
համ, զանազան տանջանքներ կրելուց
զկնի՝ աքսորեցան ի խոժաստան, ուր
տեղւոյն քրիստոնեաներից ողորմու-
թիւն հաւաքելով կուղարկէին բան-
տարկեալ Հայ նախարարաց ի հիւշա-
պուհ քաղաք, այս կամաւոր սպասա-
ւորութեան ժամանակ, խորէն խոր-
շակահար լինելով վախճանեցաւ խո-
ժաստանի մէջ, իսկ Աբրահամ խընդ-
րանօր նախարարաց եւ Ստրեպտանի
քրիստոնէից երաշխաւորութեամբ՝ վե-
րադարձաւ ի Հայաստան, ձեռնադրե-
ցաւ եպիսկոպոս եւ վախճանեցաւ:

Ս. Յովսէփի կալանաւորութեան
ժամանակ, նորա կանխահաճութեամբ,
ընտրեցաւ Մելիտէ եպիսկոպոս, որի ժա-
մանակ հայրապետական պթողը (452
թ.) փոխադրեցաւ ի Դուին, եւ ապա
Մովսէս Կ. Մանազկերտցի (457 թ.):

Սորա ժամանակ Հայ Նախարարը Թր-
ճակաւելով պարսկաստանի բանտից
վերադարձան ի Հայաստան իրենց
պատուով:

ԳԻԼՏ ԿՍԹՈՒՂԻԿՈՍ

Մովսէսի մահից յետոյ (471 թ.)
ընտրուեց Գիւտ՝ աշակերտ Ս. Սահա-
կայ եւ Մեսրովբայ՝ քաջավարժն ի
Հայ եւ ի Հելլենական դպրութիւնս:

Գիւտի կաթողիկոսութեան ժա-
մանակ դարձեալ շարունակեցաւ պար-
սից հալածանքը Հայոց դէմ, մոգական
աղանդը Հայաստան մտցնելու նպա-
տակաւ: Բայց Գիւտի եւ ուխտապահ
Նախարարաց աջակցութեամբ փակուե-
ցան կրակատունք: Ուրացեալ Գաղի-
շոյ Խոռխոռունի ամբաստանութեամբ
Պարսից դուռը կոչուեց ծերունի եւ

առաքինի հայրապետը (472 թ.) ուր
մեծ յաջաւնք գտաւ Խոռխոռունի
քրիստոնեաներից:

Պերոզի հրամանաւ մատնե-
ցաւ հարցափորձի Ստեփն եւ իւր
անվեհեր պատասխաններով զարմա-
ցոյց ամենուն, բայց ի վերջոյ առա-
ջարկեցաւ կամ կաթողիկոսութիւնից
հրաժարիլ եւ կամ ընդունել մոգական
աղանդը: Գիւտ՝ կաթողիկոսութիւնից
հրաժարեցաւ, բայց ծածուկ եպիսկո-
պոսներ եւ քահանաներ ձեռնադրեց
Պարսկաստանի քրիստոնէից համար,
զարդարեց եկեղեցւոյ պաշտամունքը
քարոզներով եւ իմաստալից ազօթք-
ներով:

Դարձաւ ի Հայաստան, եւ ան-
ձանձրոյթ շարունակեց, ժողովրդոց
հոգեւոր պիտոյքը հոգալ, Պերոզի հը-
րամանաւ սորա տեղ ընտրուեց Գրիս-

տալիոր Արծրունին (475 թ.) որոյ կաթողիկոսութեան երկրորդ տարին վախճանեցաւ Գիւտ:

ՅՈՎՀԱՆ ՄԱՆԴԱԿՈՒՆԻ

Գրիստափորին յաջորդեց Յոհան Մանդակունի, աշակերտ սրբոց թարգմանչաց (480 թ.): Յովհան Մանդակունւոյ կաթողիկոսութեան ժամանակ, Պարսիկք յաղթեցան Հոն — Նեփթալներից, եւ Վասիթանգ սպանելով Վրաց ուրացեալ վազգէն (փեսայ Վարդանայ) թագաւորը, ինքն թագաւորեց եւ ապստամբեցաւ Պարսից դէմ:

Մանդակունւոյ խրատով միացան նախարարք եւ վահան Մամիկոնեան, որ իւր մանկութեան միջոց վասակ Մարզպանի ձեռօք ուղարկուած էր Պարսից դուռը, եւ իւր հօրաքրոջ Զուհիկի (ամուսին վրաց Աշուշայ իշխանի)

ձեռօք աղատուած, եւ կրկին Գաղիշոյ Մախիսաղէի ամբաստանութեամբ Պարսից դուռը դնալով առ երեսո ուրացած, պատուով դարձած էր ի Հայաստան, երգուեցան աւետարանի վրայ եւ դիմադրեցին պարսկական խրոխտութի դէմ: մեծ կոտորած հասցրին պարսից, եւ հալածեցին Հայաստանից Ատրվշնասպ Պարսիկ մարզպան եւ վեհնամ հաղարապետը, գրաւեցին Դուին մարզպանական քաղաք, վահան կտրեցաւ Սպարապետ, եւ Սահակ Բագրատունի՝ Մարզպան:

* * *

Կրկին պատրաստեցան Ատրվշնասպի դէմ, որ դարձած էր Ատրպատականից մեծ բազմութեամբ, Երասխ գետի ափ բանակ կազմած համբուրելով սուրբ Աւետարան եւ ծերունի Հայրապետի աջը՝ յարձակեցան պար-

սից դէմ հւ մեծ կատորած արին, ըս-
պանելով Ատրվշնասպ եւ շատ զօրա-
պետներ, դարձան՝ Դուռնոյ եկեղեցւոյ
մէջ գոհութիւն մատուցին Աստուծոյ,
ուր ցոհան Մանդակունին գեղեցիկ
Ատենաբանութեամբ խօսեց Աստուա-
ծային սքանչելեաց վրայ, յորդորեց
հանդիսականները ի սէր առ Աստուած
եւ առ ընկերս, օրհնելով իշխանները
եւ բոլոր ազգը:

* *

Ապա երրորդ անգամ պատրաս-
տեցան հայերը պարսկական բանակի
դէմ, որ հկած էր Հեր եւ Զարեհանդ
գաւառներ, իրենց հետ առին նաեւ
ծերրունի հայրապետը, բանակեցան Ար-
տազ գաւառի Նեսիպատ գիւղի մօտ ուր
կրկին համաւերելով խաչ եւ Աւետարան,
Հայրապետի աջը, առին նորա օրհնու-
թիւնը, յարձակեցան պարսից բանակի

վրայ եւ ցրուեցին, ուր վահանայ վարդ-
եղբայր պատանդութեան կալանաւո-
րութենից փախած, յանկարծ Հայոց
բանակի մէջ երեւեցաւ, եւ յաղթա-
կան ուրախութիւնը կատարեալ եղաւ,
իսկ այստեղ ծերրունի Հայրապետը ար-
տասանեց այս սրտառու շշանաւոր
խօսքը «ոյ աջեկափ ոչրախեմ յաղթու-
թեան վրայ, որչափ նորա վրայ, որ
Աստուած հաշտ է մեզ հետ»:

* *

Չորրորդ անգամ դիմեցին օգնել
վրաց վախճանդ թագաւորին, պա-
տերազմեցան Միհրան պարսիկ զօրա-
վարի դէմ՝ Կոչր Գետի դաշտավայրի
վրայ, ուր Սահակ մարզպտն եւ վա-
հանայ վասակ հղբայրը նահատակե-
ցան, Բաբելէն սաստիկ վիրաւորեցաւ,
Հրահատ կամսարուկան եւ Յաղդ սիւ-
նի Սեպուհը կալանաւորուեցան եւ

արձակեցան. Ապա պատերազմեցան Դուռնոյ մօտ Զառ միհր հազարաւոյստ սլարսիկ զօրավարի դէմ, որ դիմաժ էր ի Հայաստան ահագին բանակաւ, սասանեցողցին պարսկական զօրախումբը միաձայն կոչելով «Հարօշ զբշմամիս հաւատոյ. եւ մեռցոշ աստ ի պարծանս եկեղեցոյ»:

Այս պատերազմի մէջ ծերունի հայրապետը վիրաւորեցաւ դիականց մէջ մնալով եւ ապա զերծաւ, բայց Հազարաւոյստ յուսահատ եւ ամօթաօհար դարձաւ Պերոզի հրամանաւ ի վրաստուն, թողլով իւր տեղ մարդպան զՇապուհ:

Հայք Մանդակունւոյ առաջնորդութեամբ պատերազմեցան եւս Շապուհ մարդպանի դէմ. յաղթեցին եւ դառնալով Էջմիածին գոհութիւն մատուցին Աստուծոյ, ուր պատարա

զեց Մանդակունին, սկսան նորագել Էջմիածնայ տաճարը խնամակալութեամբ վահանայ եւ Մանդակունի կաթողիկոսի:

Այս միջոցին Պերոզ մեռաւ, վաղարշ թագաւորեց պարսից, եւ Ներսոր առաքեցաւ Մարզպան ի Հայաստան, որոյ ձեռօք՝ Մամիկոնեան վահան ազգի հաւանութեամբ հատութեան դաշինք առաջարկեց վաղարշին այս բովանդակութեամբ.

Նախ՝ քրիստոնէութեան օրէնքը ազատ բողոքէ. ուրաքութեան համար ցան եւ պատիւ չտալ, եւ կրակարաններ չլինել Հայաստանի մէջ:

Երկրորդ՝ Հայոց ազնուականները ազատ բողոքէ ըստ հայրենի սովորութեան, ազգութեանց, աւանակներ չպատուել:

Երրորդ՝ Քառանքիս չլսել եւ չդատել զոք, այլ արքունական ատենի մէ

ամեն քործ եւ քործող քննել եւ ապա
դատել:

Վաղարշ ընդունեց այս դաշինք,
եւ վերջացաւ պարսկական հալածանք,
վահան՝ Վաղարշ թագաւորից կար-
գեցաւ Հայոց սպարապետ, եւ ապա
Մարզպան: Ծերունի հայրապետը Ս.
Էջմիածնայ եւ Դոնոյ մէջ գոհացո-
ղական մաղթանք մատուցց Սատուծոյ,
եւ ապա վահանայ հետ կռատունի-
րը կործանեց, խախտուած վանքերը
եւ տաճարները նորոգեց վերակացու-
թեամբ գիտնական Ղազար վարդա-
պետի Փարպեցւոյ՝ աշակերտի սրբոց
թարգմանչաց, գեղեցիկ երգերով եւ
մաղթանքներով պաշտառացոյց եկեղեց-
ւոյ ժամերգութիւնը, ճոխացոյց Մաշ-
տոց գիրքը եւ վախճանեցաւ խորին ծե-
րութեան մէջ: 1)

1) Այս միջոց կենդանի էին Մովսէս

Խորենացի, որ ձեռնադրուած զիւտ կա-
թողիկոսից առաջնորդ կարգուած էր Բագ-
րեանդայ, եւ սուրբն Եղիշէ եւ այլք, որք
երկիրը վրդովման մէջ տեսնալով հեռա-
ցած Ժողովրդից, կառանձնանային վան-
քերում. եւ անապատներում, կ'սրապէին
հոգեւոր կրթութեանց, շարագրութեամբ
գրոց, եւ թարգմանութեամբ օգտակար եւ
հոգելից մատենից:

5423

2013

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0032227

